

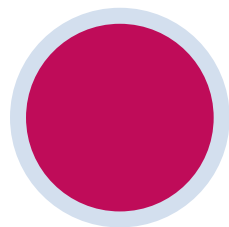
Bestuurs- Verslag

2017

Theologische Universiteit Apeldoorn

Theologische Universiteit Apeldoorn

Denken om te dienen

Inhoudsopgave

1. WOORD VOORAF	5
2. VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT	6
3. ALGEMEEN	8
3.1 Organisatiestructuur.....	8
3.2 Elementen van het gevoerde beleid	11
3.3 Relatie kerken en werkveld	14
3.4 Klachtenregeling	14
3.5 Toekomst TUA	15
4. PERSONEEL	16
5. STUDENTEN	19
5.1 Studentenwerving	19
5.2 In- en uitstroom	21
5.3 Leeftijdsopbouw.....	22
5.4 Werkkring alumni.....	23
6. ONDERWIJS	26
6.1 Toelatingseisen	26
6.2 Opbouw studie en onderwijsintensiteit	26
6.3 Studiesucces	26
6.4 Excellentietraject	28
6.5 Kwaliteitszorg	28
6.6 Docentprofessionalisering.....	28
6.7 Studentenoordeel over de opleiding.....	28
6.8 Profileringsfonds	29
7. ONDERZOEK	30
7.1 Organisatie onderzoek	30
7.2 Onderzoeksoutput.....	31
7.3 Promoties TUA.....	31
7.4 Publicaties in eigen beheer	31
7.5 Conferenties onderzoeksgroepen.....	31
8. VALORISATIE	32
8.1 Algemeen.....	32
8.2 Valorisatie-output	32
8.3 Bijzondere bijeenkomsten	33
8.4 TUA Connect en TUA INzicht.....	34
8.5 AKZ+ 'Weet wat je gelooft'	34
8.6 PEP-cursussen	35
8.7 Activiteiten studentenvereniging PFSAR	35
9. INTERNATIONALISERING.....	36
9.1 Beleid	36
9.2 Buitenlandse studenten.....	36
9.3 Holland Scholarship	36
9.4 Officiële internationale contacten	36
9.5 Internationale congressen	37
10. BIBLIOTHEEK	38
11. HUISVESTING EN ICT	39
12. FINANCIËN.....	40
12.1 Jaarverslag.....	40
12.2 Balans per 31 december 2017.....	45
12.3 Staat van baten en lasten over 2017	46
12.4 Kasstroomoverzicht over 2017	47
12.5 Waarderingsgrondslagen	48

12.5.1 Waarderingsgrondslagen	48
12.5.2 Resultaatbepaling	49
12.5.3 Kasstroomoverzicht	49
12.6 Diverse toelichtingen op de jaarrekening	50
12.7 Toelichting op de resultatenrekening.....	53
12.8 Verantwoording notitie helderheid	59
12.9 Bestuurs- en controleverklaring.....	60
12.10 Overige gegevens.....	63
13. BIJLAGEN	64
1. Samenstelling bestuur en personeel	64
2. Samenstelling onderzoeksgroepen	66
3. Samenstelling diverse universitaire gremia	68
4. Overzicht onderzoeksoutput	69
5. Relatie onderwijs en onderzoek	87
6. Promotiebegeleiding.....	91
7. Colleges, symposia en andere bijeenkomsten	94
8. Nevenactiviteiten en vertegenwoordigingen van de hoogleraren/docenten	99
9. Lijst van gebruikte afkortingen	102

Woord vooraf

De Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA), uitgaande van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland (CGK), biedt hierbij het Bestuursverslag 2017 aan. Hierin legt zij verantwoording af over het gegeven onderwijs, het gedane onderzoek en de besteding van de financiële middelen.

De universiteit wil vanuit een christelijke levensovertuiging meebouwen aan een gezonde en goed functionerende samenleving. Om dat te bereiken, worden aan de universiteit mensen opgeleid en gevormd die een plaats kunnen innemen in kerkelijke gemeenten, scholen en maatschappelijke instellingen.

De in 2016 nieuw benoemde hoogleraren dr. A. Huijgen en dr. M.J. Kater spraken begin 2017 hun inaugurele rede uit. Begin januari gaf prof. dr. G.C den Hertog zijn afscheidscollege.

In 2017 stonden we ook stil bij de betekenis van 500 jaar Reformatie. Met name de rector heeft veel spreekbeurten gehouden. Met de studenten hebben we op 20 december tijdens de zo genaamde integratiecolleges genoten van een Luthermaaltijd.

Op 12 mei was er op de TUA een symposium over 'contextualisatie': hoe breng je de Bijbelse boodschap in deze tijd bij de moderne mens?

Dinsdag 10 oktober 2017 kreeg het plan om te komen tot een Gereformeerde Theologische Universiteit (GTU), zoals verwoord in het rapport 'Samen verder, in Zijn dienst', geen groen licht van de generale synode (GS) van de CGK. Het is een ingrijpend besluit dat teleurstellend was, met name voor de Nederlands Gereformeerde Kerken (NGK) en de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt (GKv), die beide in het voorjaar wel groen licht gaven voor de GTU. En ook voor de Gereformeerde Bond (GB) die tijd en energie gestoken heeft in de ontwikkeling van de plannen. Ook bij een deel van de CGK was er teleurstelling over dit besluit. In Apeldoorn was er niet voldoende eenparigheid van gevoelens wat betreft het GTU-rapport, en binnen de GS waren er te veel vragen om met het plan akkoord te kunnen gaan. Het kost even wat tijd om het besluit te laten bezinken en ons te bezinnen. Daarbij is gebed om wijsheid allereerst noodzakelijk.

Inmiddels zijn we een proces gestart om te komen tot een nieuw instellingsplan voor de TUA. Daarin willen we lijn uitzetten voor de ontwikkeling van onderwijs, onderzoek, valorisatie en internationalisering. We hopen dat in 2018 gereed te hebben.

We zijn dankbaar dat onze studenten blijvend tevreden zijn over de kwaliteit van de opleiding, wat tot uitdrukking komt in hoge scores van de *Keuzegids Universiteiten* (bachelors) en *Keuzegids Masters*. Uiteindelijk draait het om de studenten!

4 juni 2018,
het college van bestuur,

ir. W.J.A. Hanekamp,
voorzitter college van bestuur

prof. dr. H.J. Selderhuis
rector/bestuurder

De raad van toezicht (RvT) oefent binnen de TUA de taken en bevoegdheden uit die volgens de Wet Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) tot de verantwoordelijkheid van deze raad behoren. De GS van de CGK benoemt de leden van de RvT. De verantwoordelijkheden van de RvT zijn vastgelegd in de formele regelingen.

De samenstelling van de RvT was in 2016 als volgt:

Drs. R.W.J. Soeters (voorzitter)
Prof. dr. ir. K. van Breugel
Mw. drs. E.J. van Dijk (secretaris)
T. Loonstra, RA
Mr. H.M. Oevermans

Leden van de RvT ontvangen geen vergoeding voor hun activiteiten (zie het overzicht op pagina 56).

De TUA volgt de governance-code 'Goed Bestuur' zoals die door de VSNU is opgesteld. De toepassing van deze code is in het verslagjaar niet gewijzigd. De RvT ziet ook toe op de naleving van wettelijke voorschriften.

Aanpassing van het bestuurs- en beheersreglement, de zogenaamde Formele Regelingen, worden via de RvT voorgelegd aan de GS. Een update is op 23 november 2016 vastgesteld door de GS.

Het systeem van kwaliteitszorg is in het verslagjaar niet gewijzigd.

In het verslagjaar heeft de RvT zevenmaal vergaderd in aanwezigheid van (een vertegenwoordiging van) het college van bestuur (CvB). Belangrijke besluiten die genomen zijn:

- goedkeuring begroting 2018
- goedkeuring bestuursverslag en jaarrekening 2016
- de opdracht om het werk van de huidige controlerend accountant met een jaar te verlengen

Er is verder gesproken over:

- wetswijziging versterking bestuurskracht
- Wet Normering Topinkomens (WNT) II, honorering bestuurder
- randvoorwaarden aanstelling bestuurder en arbeidscontract bestuurder
- treasury statuut
- aanloop naar de GTU en het uiteindelijke GS-besluit over de GTU
- evaluatie van de rol van de RvT in het proces rond de GTU
- functioneringsgesprekken met leden CvB
- rooster van aftreden leden RvT.

De RvT heeft op basis van tussentijdse financiële rapportages toegezien op de rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen.

Op 18 april heeft de RvT een zelfevaluatie gehouden. Tevens is op die vergadering gesproken met de universiteitsraad (UR).

Er is enkele malen contact geweest met het moderamen van de RvT van de Theologische Universiteit Kampen (TUK).

De RvT stelt vast dat het CvB naar behoren heeft gefunctioneerd en dat het principe van onafhankelijkheid wordt geëerbiedigd.

Het CvB heeft de RvT nadrukkelijk betrokken bij het proces om te komen tot een GTU. De afloop van het proces rondom de ontwikkeling van een GTU komt aan de orde in paragraaf 3.5.

Algeheel oordeel

De RvT constateert dat het onderwijs en onderzoek aan de TUA in 2017 goede voortgang mochten hebben. Zij spreekt de wens uit dat de activiteiten van de universiteit, waarbij het gedachtegoed van de gereformeerde theologie centraal staat, mogen bijdragen aan een positieve ontwikkeling van onze maatschappij en het welzijn van de mensen daarin.

4 juni 2018,
namens de raad van toezicht,

drs. R.W.J. Soeters,
voorzitter

mw. drs. E.J. van Dijk
secretaris

3

Algemeen

‘Denken om te dienen’, dat is waar de TUA voor staat. De TUA leidt mensen op tot het ambt van predikant of tot een andere dienst in Gods Kerk en Koninkrijk en er wordt wetenschappelijk theologisch onderzoek verricht. De uitwerking van dit denken om te dienen wordt zichtbaar in het profiel van de TUA, dat beknopt verwoord is in onderstaande tabel.

Tabel 1
Profiel in steekwoorden.

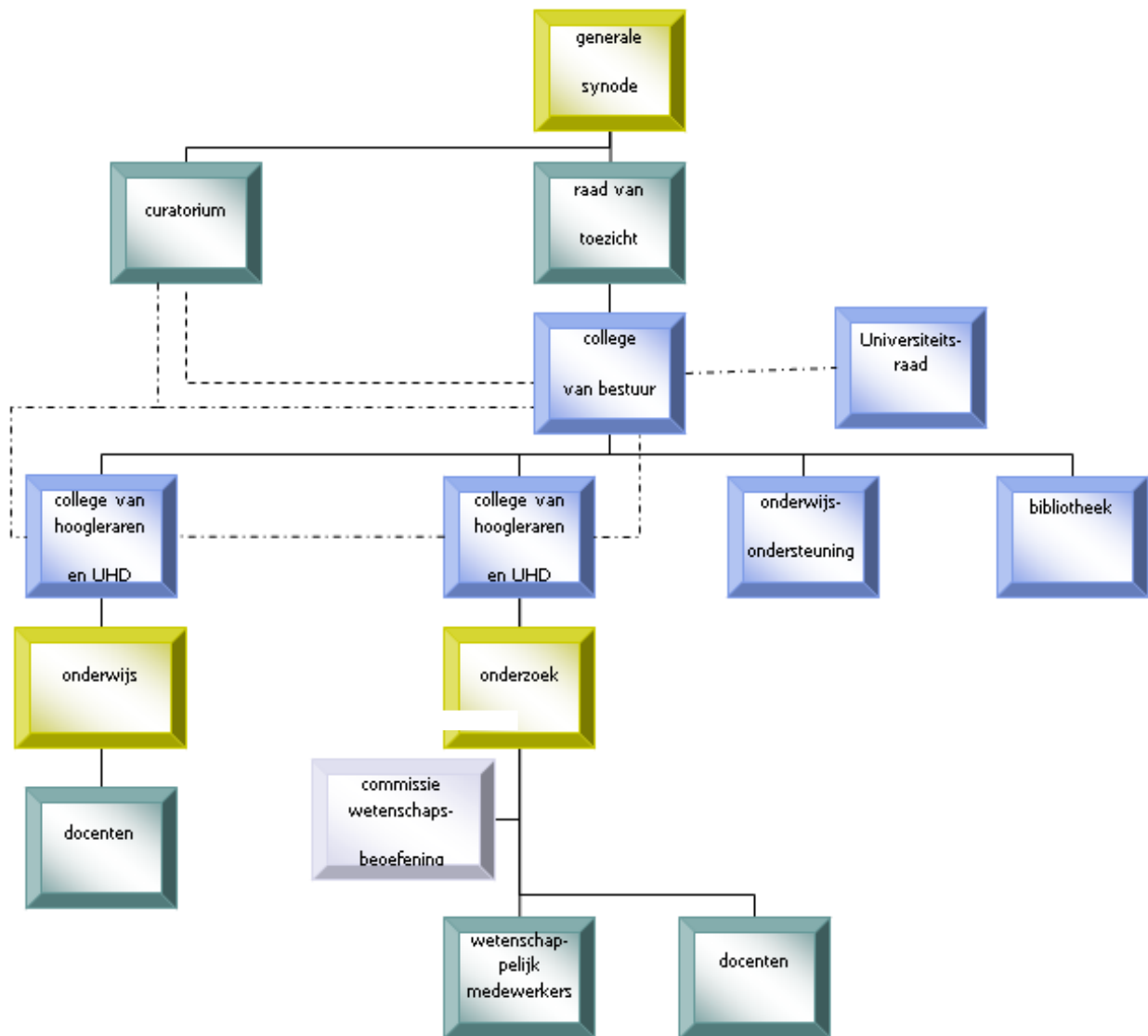
Hoger doel	Gewaagd doel	Kernkwaliteiten	Kernwaarden
Waarvoor bestaat de TUA?	Waarheen gaat de TUA?	Waarin blinkt de TUA uit?	Waarvoor staat de TUA?
academische vorming van theologen, met name predikanten denktank voor gereformeerde visie op cultuur en samenleving	breed gereformeerd theologisch instituut met internationale verbindingen en uitstraling	Bijbelonderzoek en kennis van de Reformatie en haar geschiedenis met concentratie op studie van de bronteksten een context waarin wetenschap en persoonlijke gelovige betrokkenheid samengaan	wetenschappelijke kwaliteit dienst aan kerk en samenleving confessionele grondslag én oecumenische openheid

3.1 Organisatiestructuur

In het onderstaande organogram worden de relaties en verantwoordelijkheden tussen de verschillende geledingen van de TUA zichtbaar gemaakt.

Generale synode

De GS is de breedste kerkelijke vergadering van de CGK. Zij houdt onder andere het finale toezicht op de TUA. Eens in de drie jaar komt de GS bijeen. In deze structuur leggen de RvT en het curatorium (Cura) verantwoording af aan de GS van de CGK. De RvT benoemt het CvB, bestaande uit twee personen: een algemeen bestuurder (tevens voorzitter) en een rector-bestuurder. De benoeming van de hoogleraren geschiedt door de GS op voordracht van het Cura. De universitair (hoofd)docenten worden benoemd door het Cura, waarna achteraf goedkeuring gevraagd wordt aan de GS.

Figuur 1
Organogram TUA.

Curatorium

Het toezicht op het gereformeerd-confessionele karakter van de opleiding en op het onderwijs van de hoogleraren en docenten is in handen van het Cura. Leden van het cura bezoeken jaarlijks verschillende colleges waarover zij naderhand met de docent of hoogleraar doorspreken en rapporteren aan het Cura. Bij het masterexamen van de admissiale studenten is een delegatie van het Cura aanwezig. De werkzaamheden van de curatoren betreffen verder het toelaten van studenten die predikant willen worden (admissie-examen) en het begeleiden van de studenten die via dit examen zijn toegelaten tot de opleiding voor predikant in de CGK. Daarnaast nemen zij het proponentsexamen af van studenten die preekconsent aanvragen en stellen zij studenten beroepbaar in de CGK. Het Cura vergadert acht tot tien keer per jaar gedurende een of meer dagdelen. Contacten met de studenten worden onderhouden in de wandelgangen, via de mail en tijdens de jaarlijkse huisbezoeken die curatoren afleggen bij hen die zich voorbereiden om predikant te worden in de CGK.

Het Cura bestaat uit negen predikanten uit de CGK, waarvan acht benoemd door de vier particuliere synoden en één door de GS. Het Cura rapporteert jaarlijks in een verslag aan de particuliere synoden en driejaarlijks aan de GS.

Raad van toezicht

De RvT bestaat uit vijf leden die benoemd worden door de GS en komt ongeveer vijf keer per jaar bijeen. De RvT legt verantwoording af aan de GS. Over de werkzaamheden van de RvT is gerapporteerd in hoofdstuk 2 van dit verslag.

College van bestuur

Het CvB bestaat uit een algemeen bestuurder (tevens voorzitter) en de rector. De RvT benoemt, op voordracht van het college van hoogleraren en universitair hoofddocenten (Coho), de rector. Het rectoraat wordt in principe bij toerbeurt vervuld door een van de hoogleraren. Beide bestuurders zijn integraal verantwoordelijk voor de gehele organisatie, maar binnen deze integrale verantwoordelijkheid dragen zij afzonderlijk de eerste verantwoordelijkheid voor bepaalde taken. Voor de rector betreft dat alle zaken die betrekking hebben op identiteit, onderwijs en onderzoek. Hij voert deze taak uit in overleg en in nauwe samenwerking met het Coho. De algemeen bestuurder is verantwoordelijk voor alle overige zaken, zoals onderwijsondersteuning, facilitair beleid en financiën. Het CvB vergadert in de regel tweewekelijks.

College van hoogleraren en universitair hoofddocenten

Het Coho komt circa acht keer per jaar bijeen onder leiding van de rector. Het Coho is verantwoording schuldig aan het CvB en het Cura en brengt adviezen uit aan deze gremia. Het Coho is belast met

- a) de dagelijkse leiding van het onderwijs en het onderzoek aan de universiteit;
- b) de coördinatie en onderlinge afstemming van de werkzaamheden van de hoogleraren en UHD;
- c) het gevraagd en ongevraagd adviseren van en functioneren als klankbord voor het CvB met betrekking tot de aangelegenheden van onderwijs en onderzoek;
- d) de vaststelling van uitvoeringsregels ten aanzien van onderwijs en onderzoek.

Elke hoogleraar en universitair hoofddocent is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het hem toegewezen wetenschapsgebied en voor de inhoud van het te geven onderwijs op dat terrein. De hoogleraren vormen het college voor promoties in de zin van de WHW.

Examencommissie

De examencommissie (ExC) wordt gevormd door een hoogleraar, een universitair docent, een docent vanuit de Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding (NGP), een externe deskundige en de studieadviseur, aangevuld met een ambtelijk secretaris. De ExC is bevoegd om getuigschriften en vrijstellingen te geven. Zij behandelt instroomverzoeken van (buitenlandse) studenten, klachten over toetsen en is verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking van examens en toetsen. De ExC komt vier tot vijf keer per jaar in vergadering bijeen en heeft daarnaast veelvuldig overleg per mail. De ExC rapporteert jaarlijks in een verslag aan het CvB over de werkzaamheden.

Opleidingscommissie

De opleidingscommissie (OC) evalueert het onderwijs en doet voorstellen voor verbetering van structuur, kwaliteit en studeerbaarheid van de opleiding. Zij adviseert met betrekking tot het studentenstatuut en de onderwijs- en examenregeling (OER) en de jaarlijkse controle hierop. Zij adviseert het Coho en is verantwoording verschuldigd aan het CvB. De OC telt vier studenten, twee leden van het onderwijsgevend personeel, de beleidsmedewerker onderwijs en de studieadviseur. De rector is bevoegd de vergaderingen bij te wonen. De OC komt in principe vier tot zes keer per jaar bij elkaar.

Universiteitsraad

De TUA heeft een medezeggenschapsraad (de UR) die functioneert volgens de richtlijnen in de WHW. De UR adviseert het CvB onder andere over samenwerking met andere instellingen en over het onderwijskundig beleid. De UR heeft instemmingsrecht als het gaat om bijvoorbeeld het profileringsfonds of het kwaliteitsbeleid en wijzigingen in het OER. De UR rapporteert jaarlijks in een verslag aan het CvB over de werkzaamheden.

College van beroep voor examens

Klachten die te maken hebben met beslissingen over tentamens en examens, toekenning van

studiepunten en toelating tot examens kunnen bij het college van beroep voor examens worden neergelegd. Het college heeft in 2017 niet hoeven te vergaderen.

Regeling wetenschappelijke integriteit

Binnen de TUA rust op alle betrokkenen bij het onderwijs en onderzoek een eigen verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de wetenschappelijke integriteit. De algemene beginselen van professioneel wetenschappelijk handelen dienen daartoe te allen tijde te worden nageleefd.

In de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (VSNU 2005, herzien in 2014) is een uitwerking gegeven aan deze beginselen die ook door de TUA worden onderschreven en gelden als richtlijnen voor de universiteit.

De TUA onderschrijft tevens de Notitie Wetenschappelijke Integriteit, over normen van wetenschappelijk onderzoek en een Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) door VSNU, KNAW en NWO in 2001 gezamenlijk uitgebracht.

Elk van de levensbeschouwelijke universiteiten (naast de TUA zijn dat de TUK, de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) en de Universiteit voor Humanistiek (UvH)) heeft een eigen klachtenregeling wetenschappelijke integriteit vastgesteld. Deze regelingen voorzien naast een vertrouwenspersoon per universiteit in een procedure die zodanig is ingericht dat een klacht wordt voorgelegd aan een commissie voor wetenschappelijke integriteit. De levensbeschouwelijke universiteiten hebben daartoe in gezamenlijkheid een commissie geïnstalleerd, die is samengesteld uit hoogleraren van de vier levensbeschouwelijke universiteiten. De commissie stelt naar aanleiding van de klacht een onderzoek in en adviseert het CvB van de instelling waarbinnen de klacht aan de orde is gesteld.

Binnen de klachtenprocedure wordt de mogelijkheid geopend dat – ingeval een klager of beklaagde het niet eens is met (een voornemen tot) een besluit van het CvB op grond van een advies aan het bestuur van de gezamenlijk ingestelde commissie wetenschappelijke integriteit – de klager of beklaagde een klacht kan indienen bij het LOWI. Het LOWI brengt daarop advies uit aan het CvB van de betreffende instelling.

Klachtenregeling

De student die zich in zijn belangen benadeeld acht, heeft diverse rechtsbeschermingsmogelijkheden. De student kan een klacht indienen, bezwaar maken of in beroep gaan tegen een genomen beslissing van een orgaan van de universiteit dan wel het ontbreken ervan. Dat kan op grond van de WHW en daarop gebaseerde regelingen. De TUA heeft een klachtenloket in de vorm van een e-mailadres ingericht waar studenten een kwestie schriftelijk kunnen voorleggen. Afhankelijk van aard en inhoud van het geschil of de klacht, wordt deze behandeld door het orgaan dat daartoe bevoegd is. Zie voor verdere informatie over de klachtenregeling hoofdstuk 3.4.

3.2 Elementen van het gevoerde beleid

Met het oog op de aansturing en monitoring van de werkzaamheden die nodig zijn om uitvoering te geven aan het in tabel 1 geschetste profiel, vindt er het nodige overleg plaats. Onderstaand een impressie van items die op verschillende tafels aan de orde gekomen zijn. De samenstelling van het Cura staat in bijlage 1, terwijl die van de OC, de ExC en de UR in bijlage 3 te vinden is.

Tabel 2

Aantal vergaderingen in 2017 per gremium.

Gremia	Aantal vergaderingen
Raad van toezicht (RvT)	7
Curatorium (Cura)	12
College van bestuur (CvB)	18
College van hoogleraren en UHD's (Coho)	9
College van docenten (Codo)	2
Examencommissie (ExC)	3
Opleidingscommissie (OC)	6
Universiteitsraad (UR)	6
Combi CvB met Theologische Universiteit Kampen (CvB's TUK/TUA)	2
Regiegroep GTU	1
Overleg Netwerk Levensbeschouwelijke Universiteiten (NLU)	2

Curatorium

Belangrijke onderdelen van de taken van het Cura vormen de gesprekken met studenten die opgaan voor een admittie-examen, de proponentsexamens (voor het verlenen van preekconsent) en de beroepbaarstellingen. Verder is het Cura intensief betrokken bij de begeleiding van de admissie studenten. Ook in 2017 is uitgebreid vergaderd over de plannen voor een Gereformeerde Theologische Universiteit (GTU). Verder heeft het Cura zich bezonnen op de admittie-examens. Deze bezinning zal in de loop van 2018 worden voortgezet.

College van bestuur

De aard van de onderwerpen op de agenda van het CvB is zeer divers: van operationeel over personele invulling van colleges tot strategisch over toekomstige samenwerking met anderen. De agenda is onderverdeeld in primaire processen, organisatie & beheerszaken en externe contacten. Ook dit jaar heeft het CvB een besluitenlijst bijgehouden. Het proces rond de behandeling van het GTU-rapport vroeg de nodige aandacht van het CvB.

College van hoogleraren en UHD's

Belangrijkste agendapunten zijn de beoordeling van (onderzoeksvoorstellen van) scripties, de voorbereidingen op promoties (inclusief het promotievoorstel) en zaken die betrekking hebben op (de aanvraag van) het preekconsent of de beroepbaarstelling. Andere onderwerpen die de aandacht van het college vragen zijn de invulling van de integratiecolleges, themadagen, TUA-dagen en conferenties en de vorm en inhoud van onderwijs en onderzoek. In 2017 is daarnaast extra vergaderd over de plannen voor een GTU. Ook is er overleg geweest met de NGP-docenten en de twee bijzonder hoogleraren. Naar aanleiding van het niet doorgaan van de GTU is er in het najaar een retraite geweest met het CvB. Tevens is het college nog regelmatig bij elkaar gekomen voor masterexamens.

College van docenten

Tijdens de twee bijeenkomsten met alle docenten kwam aan de orde: toetsing, het online leerplatform OnderwijsOnline, de leerlijnen schrijfvaardigheid, het onderwijsconcept en de behandeling van het GTU-plan.

Examencommissie

In totaal werden in 2017 bij de ExC 37 verzoeken ter behandeling ingediend. Daarvan hadden zeventien verzoeken betrekking op het aanvragen van vrijstelling van vakken of colleges. Elf studenten uit de bachelorfase kregen toestemming om alvast colleges in de masterfase te volgen terwijl de bachelorfase nog niet was afgerond, eenzelfde aantal als in 2016. Negen verzoeken

hadden betrekking op andere zaken: vier studenten vroegen exegesevakken te mogen combineren, twee oud-studenten vroegen toestemming hun doctoraalstudie alsnog te mogen afronden, tweemaal werd een bijzondere regeling toegepast in verband met handicap en het verlenen van mantelzorg, één vraag betrof een te volgen stage.

De commissie heeft in het kader van de collegeplicht opnieuw de presentiepercentages per collegeblok gecontroleerd. Deze waren dit jaar bijzonder goed te noemen. Steekproefsgewijs werden tentamens, bachelorscripties en masterscripties beoordeeld. Onderwerpen die naast deze zaken bijzondere aandacht kregen waren het controleerbaar maken van mondelinge tentamens, de beoordeling en becijfering van tentamens en werkstukken, en het rapport 'Toetsoverzicht'. De commissie vergaderde in 2017 drie keer. Twee ingeplande vergaderingen vonden geen doorgang. Er waren eenvoudigweg te weinig agendapunten om een vergadering zinvol te maken. Regelmatig vond overleg plaats via e-mailverkeer.

Opleidingscommissie

De OC heeft in 2017 zes keer regulier vergaderd en een dag in huis training ontvangen. Bijzondere aandacht besteedde de OC aan vernieuwing van de bachelor, de mogelijke vorming van een nieuwe master, de kwaliteitszorg en de evaluaties van het onderwijs en (aanpassing van de) cum laude regeling voor bachelor en master. Jaarlijks terugkomende agendapunten zijn de wijzigingsvoorstellen van het OER en Studentenstatuut, vergelijking met andere theologische instellingen en de uitkomst van evaluaties als de vakevaluaties en jaargesprekken.

Universiteitsraad

De UR heeft zes keer vergaderd. De voorzitter van het CvB heeft met de UR gesproken over de begroting van 2018, wijzigingen in het OER, wijzigingen in het examenreglement, wijzigingen in het reglement van de UR, het Bestuursverslag van 2016, het document 'Risico Inventarisatie en Evaluatie', het contract van assistenten van de beheerder, de vergoeding voor studentleden van de UR, de nevenfuncties van docenten, de wetswijziging versterking bestuurskracht, de mogelijkheid om te komen tot een handboek personeelsbeleid en arbeidsvoorwaarden, het GTU-proces, het paper 'Vakevaluaties', de uitkomsten van de PSA-enquête (zie pagina 17), het plan van aanpak voor de invoering van nieuwe curricula, burn-out onder studenten, cum lauderegeling voor de bachelor en over de transparantie bij de aanstelling van aio's. Verder heeft de UR nog een toerustingsbijeenkomst gehad met mr. Kees Jansen van Verus, op 27 oktober.

De lijnen tussen UR en CvB zijn kort en overleg verloopt in een plezierige sfeer. Wel is er zo nu en dan sprake van een aftasten welke plaats de UR exact inneemt binnen de organisatie van de universiteit. Dit speelt met name als het om samenwerking met andere instellingen gaat, omdat de beslissingsbevoegdheid vanwege het kerkelijke karakter van de universiteit daarvoor bij de GS ligt.

Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding

Met de NGP zijn afspraken gemaakt met betrekking tot het curriculum. Het CvB van de TUA heeft in het afgelopen jaar niet formeel vergaderd met het bestuur van de NGP. Dit was niet nodig, gezien de frequente contacten met twee NGP-bestuursleden in het kader van het GTU-proces. De samenwerking met de NGP verloopt overigens goed. Jaarlijks vindt er overleg plaats tussen het Coho en de kerndocenten van de NGP.

Theologische Universiteit Kampen

Omdat de CvB's van de TUA en de TUK elkaar in het kader van de planvorming voor een GTU regelmatig ontmoeten, is er aanvullend slechts twee keer een formele combi-CvB-vergadering geweest. Punt van bespreking was met name de komende onderzoeksvisite. Waar nodig zijn bilateraal zaken afgestemd.

Regiegroep Gereformeerde Theologische Universiteit

Met het opleveren van het rapport op 7 november 2016 hield de Regiegroep formeel op te bestaan. De vertegenwoordigers van de GB hadden eerder al aangegeven op dat moment een punt te zetten achter hun actieve betrokkenheid bij het proces. Op 3 november 2017 is de Regiegroep nog eenmaal bij elkaar geweest om terug te kijken op het besluitvormingsproces (zie 3.5). Afgesproken is dat geen van de partijen in de toekomst de naam van de GTU gaat voeren en dat

het Apeldoorn en Kampen vrij staat om het ontwikkelde curriculum voor de GTU-bachelor aan te passen voor eigen gebruik.

Netwerk Levensbeschouwelijke Universiteiten

Naast de TUA maken ook de TUK, de PThU en de UvH deel uit van dit netwerk. Er is tweemaal overlegd. Agendapunten waren contacten met de NWO, de Europese verordening bescherming persoonsgegevens, open access, de onderzoekswisatie, contacten met het OCW en met vertegenwoordigers van politieke partijen.

3.3 Relatie kerken en werkveld

De opleiding bereidt studenten voor op het predikantschap, met name – maar niet uitsluitend – binnen de CGK en de NGK. Daarnaast zijn afgestudeerden werkzaam op andere plekken in de samenleving. Dit betreffen functies in bijvoorbeeld het (godsdienst)onderwijs, de zending, het Bijbelvertaalwerk, het jeugdwerk, het pastoraat en het evangelisatiewerk. De universiteit rekent het tot haar verantwoordelijkheid deze toekomstige beroepskrachten in de gelegenheid te stellen een academische opleiding te volgen, gevoed door fundamenteel theologisch onderzoek.

Relatie met de kerken

Met name met de CGK bestaat een langdurige relatie. Er is een sterke verbondenheid tussen kerk en universiteit. Dit wordt onder andere zichtbaar in een structurele financiële bijdrage van het kerkverband. Binnen de achterban van deze kerken is hiertoe grote bereidheid. Bijdragen vanuit de kerken worden gedeeltelijk aangewend voor specifiek kerkelijke uitgaven. Het surplus wordt toegevoegd aan het private deel van het eigen vermogen.

Op 8 april vond de derde TUA-ambassadeursdag plaats. De rector hield een inleiding over school en kerk met als titel 'Van Wittenberg naar Apeldoorn'. Ervaringen werden gedeeld en de ambassadeurs zijn bijgepraat over de ontwikkelingen rondom plannen voor de GTU. De ambassadeurs zijn benoemd om de schakel te vormen tussen de universiteit en de plaatselijke kerken. De TUA kent tevens een kring van TUA-vrienden. TUA-vrienden geven aan dat ze zich onder andere financieel betrokken voelen bij de TUA. Daar stelt de TUA kortingen voor bijeenkomsten en publicaties tegenover. Naast TUA-vrienden kent de TUA een groep bibliotheekdonateurs. Zij steunen de TUA-bibliotheek met een periodieke gift. Ook ontvangt de TUA - voor algemene doeleinden, voor het uitgeven van *TUA Connect* of specifiek voor de bibliotheek - giften vanuit haar (kerkelijke) achterban. Een blijk van de verbondenheid die er is en waar we zuinig op zijn.

Relatie met het werkveld

Er wordt een hartelijke relatie onderhouden met het werkveld. Het werkveld wordt betrokken bij het onderwijs wanneer de studenten het land in gaan om voor te gaan in kerkdiensten en wanneer zij een catechese- of gemeentestage doen in een van de kerkelijke gemeenten of een korte, oriënterende stage doen gericht op de beroepspraktijk. Indien relevant, worden deskundigen gevraagd een bijdrage te leveren aan de colleges vanuit hun eigen praktijk.

Alumni en andere relaties

De universiteit onderhoudt goede contacten met haar alumni en andere relaties. Zij blijven o.a. betrokken bij de universiteit via de maandelijkse nieuwsbrief. Daarin worden zij geïnformeerd over activiteiten aan de TUA en uitgenodigd voor congressen en symposia die aan de TUA worden gehouden. Ook worden ze uitgenodigd voor de cursussen en studiedagen die georganiseerd worden door AKZ+, het Kennisplein voor geloof, kerk en theologie dat uitgaat van de Theologische Universiteiten van Apeldoorn en Kampen en VIAA in Zwolle. Verder is de TUA betrokken bij zogenaamde PEP-cursussen (Permanente Educatie Predikanten) van de TUK voor de predikanten van de GKv, waar ook predikanten van de CGK aan deel kunnen nemen.

3.4 Klachtenregeling

De student die zich in zijn belangen benadeeld acht, heeft diverse rechtsbeschermingsmogelijkheden. Deze zijn samengevat in één document dat op de website staat. In een covernotitie is de procedure rondom een klacht kort toegelicht. De student kan een klacht indienen, bezwaar maken

of in beroep gaan tegen een genomen beslissing van een orgaan van de universiteit dan wel het ontbreken ervan. Dat kan op grond van de WHW en daarop gebaseerde regelingen. De TUA heeft een klachtenloket in de vorm van een e-mailadres ingericht waar studenten een kwestie schriftelijk kunnen voorleggen.

Het college van beroep voor examens heeft in 2017 niet hoeven te vergaderen.

De geschillencommissie van de TUA heeft vastgesteld dat zich over het afgelopen kalenderjaar 2017 geen geschillen hebben voorgedaan.

Ook de klachtencommissie seksuele intimidatie hoefde niet bij elkaar te komen. Bij de vertrouwenspersoon zijn eveneens geen meldingen binnengekomen.

In 2017 is er geen klacht met betrekking tot wetenschappelijke integriteit ingediend.

We zijn blij dat er geen aanleiding was om van de klachtenregeling gebruik te maken.

3.5 Toekomst TUA

Het op 7 november 2016 gepresenteerde rapport 'Samen verder, in Zijn dienst', waarin een plan voor een GTU is uitgewerkt, is binnen de gremia besproken. Naar aanleiding van deze bespreking heeft het besturenoverleg (colleges van bestuur van TUA en TUK met vertegenwoordigers van het NGP-bestuur) in februari nog een aanvullende notitie aangeleverd waarin de band met de kerken (bestuurlijk en qua eigen predikantsopleiding) nader is toegelicht.

De verschillende gremia hebben hun opvatting over het rapport afzonderlijk ingediend bij de GS.

De commissie van de GS die de besluitvorming moest voorbereiden, heeft kennisgenomen van het rapport en de reacties daarop en vervolgens indringend gesproken met vertegenwoordigers van de gremia. Op basis daarvan kwam de commissie met een advies om in te stemmen met het GTU-plan, waarbij eerst nog wel een aantal zaken verder uitgewerkt en naar de GS teruggekoppeld dienden te worden.

Deze insteek spoorde met de uitkomst van de besluitvorming bij de Landelijke Vergadering van de NGK op 11 maart en de GS van de GKv op 20 april. Beide kerkelijke vergaderingen stelden zich unaniem en van harte achter het plan om te komen tot een GTU, waarbij men eerst nog wel een aantal punten nader onderzocht wilde hebben.

De bespreking op de GS van de CGK op 1 juni leidde tot veel kritische vragen en bedenkingen.

Nader beraad was nodig. Het bestuurlijk overleg heeft op 12 juni nog een handreiking gedaan om deels aan de bedenkingen tegemoet te komen. Op 10 oktober kwam de GS opnieuw bijeen. Gezien de reacties op de vragen die zij in de zomer aan de gremia van de TUA hadden voorgelegd, kwam de commissie nu met een verdeeld advies naar de GS. Na ampele bespreking kon de overgrote meerderheid van de GS geen groen licht geven voor de uitwerking van het GTU-plan.

Dit betekent dat de TUA zelfstandig blijft, maar wel blijft zoeken naar wegen voor samenwerking.

4

Personeel

Met emeritaat:

- Prof. dr. G.C. den Hertog (per 1 februari, hoogleraar)

Einde tijdelijk dienstverband:

- N.C. Smits MA (per 31 december, 0,60 fte, wetenschappelijk medewerker)

In dienst getreden:

- Dr. D.J. Steensma (per 1 januari, 0,4 fte, universitair docent)

Omzetten van de aanstelling:

- Ir. W.J.A. Hanekamp (per 1 januari, 0,6 fte, van detachering naar aanstelling in vaste dienst, bestuurder)

Op 1 oktober 2017 bedroeg de totale personeelsformatie 14,77 fte.

Tabel 3

Personeelsformatie in fte's per 1 oktober.

	2017				2016
	M	V	Totaal fte	%	Totaal fte
Hoogleraren	4,0	0,0	4,0	27,1	3,0
Universitair hoofddocenten	0,8	0,0	0,8	5,4	2,8
Universitair docenten	2,64	1,04	3,68	24,9	3,28
Aio's	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wetenschappelijk medewerkers	0,0	0,4	0,4	2,7	1,0
Student-assistenten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ondersteunend personeel	3,00	2,89	5,89	39,9	5,79
Totale formatie	10,44	4,33	14,77	100	15,87

In vergelijking met 2016 is de personele omvang met 1,1 fte afgenomen. Het aantal personen dat werkzaam is binnen de TUA bedraagt 25.

Naast de universitair docenten maakt de universiteit voor onderdelen van de studie die specifieke vakkennis vragen, gebruik van gastdocenten.

De leeftijdsopbouw van het personeel zag er in 2017 als volgt uit:

Tabel 4

Leeftijdsopbouw personeel per 1 oktober 2017.

	20-30		31-40		41-50		51-60		61 e.o.		Totaal	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
Hoogleraren			1				2		1		4	
Universitair hoofddocenten							1				1	
Universitair docenten			1	1			4	2	2		7	3
Aio's												
Wetensch. medewerkers				1								1
Student-assistenten												
Ondersteunend personeel	2	1		1	1		1	2	1		5	4
Totaal	3		5		1		12		4		25	

De gemiddelde leeftijd van het personeel is 47,9 jaar.

Werkdruk

De GS 2010 heeft er nadrukkelijk op aangedrongen om de werkdruk voor hoogleraren te verlichten.

Naast het beschikbaar stellen van extra menskracht is ook meer dan eens een beroep gedaan op de hoogleraren om prioriteiten te stellen wat betreft hun werkzaamheden.

In tabel 5 staat een overzicht van de nevenactiviteiten van de hoogleraren en de UHD. Begin 2014 zijn twee hoogleraren met emeritaat gegaan. Hun nevenactiviteiten zijn niet meegenomen in onderstaande telling voor 2014. De toenmalige twee universitair hoofddocenten zijn daar vanaf 2014 wel in opgenomen. Eind 2016 zijn deze door de GS benoemd tot hoogleraar. In 2016 is er op een van de disciplines een universitair hoofddocent benoemd. Zijn nevenactiviteiten zijn vanaf 2016 ook meegenomen in de telling. Begin 2017 is een hoogleraar met emeritaat gegaan. Zijn nevenactiviteiten zijn niet meegenomen voor 2017. Een gedetailleerd overzicht van de nevenactiviteiten is opgenomen in bijlage 8. Als het om een bezoldigde activiteit gaat, is dit expliciet aangegeven.

Tabel 5

Nevenactiviteiten hoogleraren en universitair hoofddocenten.

Nevenactiviteiten hoogleraren	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nevenfuncties ¹	35	39	32	39	51	38
Lidmaatschappen ²	8	8	16	10	10	10
Redactielidmaatschappen ³	20	18	15	20	22	18
Totaal	63	65	63	69	83	66

Het blijft lastig om nevenactiviteiten goed te wegen. Er is immers een verschil in tijdsbeslag tussen de verschillende activiteiten. Bovendien maken de hoogleraren en UHD werkweken van meer dan 40 uur.

Het totaal aantal nevenactiviteiten is in 2017 weer op het niveau van voorgaande jaren. Het hoge aantal nevenactiviteiten in 2016 komt doordat het college van hoogleraren en UHD's toen uit zes personen bestond.

Ontwikkelgesprekken

¹ Onder 'nevenfunctie' is te verstaan dat iemand echt 'in functie' is, m.a.w. dat er diensten verwacht worden in de zin van advisering, organisatie, input schriftelijk werk, etc. Dit geldt ook als de nevenfunctie 'slapend' is (bijv. maar één vergadering per jaar). Het kan gaan om een wetenschappelijke, kerkelijke of andere nevenfunctie.

² Onder 'lidmaatschap' is te verstaan dat iemand deel uitmaakt van een al dan niet wetenschappelijke vereniging, maar daar 'afnemer' is en geen functie bekleedt die tijd kost. Het kan gaan om een wetenschappelijk lidmaatschap of een lidmaatschap anderszins.

³ Wetenschappelijk of anderszins.

De reguliere ontwikkelgesprekken zijn vanwege de volle agenda van de rector in het kader van 500 jaar Reformatie doorgeschoven naar januari 2018.

Ziekteverzuim

In tabel 6 staat het verloop van het ziekteverzuim. Dit percentage wordt berekend door het aantal verzuimde kalenderdagen te delen door het aantal beschikbare kalenderdagen. Daarop vindt een correctie plaats als de werkzaamheden gedeeltelijk hervat zijn.

Tabel 6

Verzuimoverzicht.

Jaar	Percentage
2013	0,49
2014	0,25
2015	1,52
2016	5,69
2017	6,25

Het verzuim was in 2017 opnieuw veel hoger dan wat aan de TUA gebruikelijk is. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat drie medewerkers langdurig uitgevallen zijn: twee parttime docenten vanwege een burn-out en een lid van het ondersteunend personeel vanwege een operatie naar aanleiding van een sportblessure. Deze oorzaken waren niet gerelateerd aan de werkomstandigheden op de TUA. Het overige ziekteverzuim op de TUA is relatief laag en veelal kortdurend.

Ontslag

Er zijn geen lopende zaken ten aanzien van ontslagprocedures of uitkeringen na ontslag.

Sabbatical

In de maanden april en mei nam professor Peels enkele weken verlof op in verband met zijn rectoraat in de voorafgaande periode 2014-2017. Hij verbleef van 7 april tot 26 mei in Leuven (België), als visiting scholar op uitnodiging van de Katholieke Universiteit Leuven. In deze periode kon hij achterstallig werk (recensies, scriptiebegeleiding) verrichten en de studie voor zijn Jeremia-commentaar weer opnemen en tevens een lezing voor de internationale SBL-conferentie te Berlijn (augustus 2017) voorbereiden. Daarnaast was hij in de gelegenheid nadere contacten te leggen met collega's aan de Katholieke Universiteit Leuven, de Evangelische Theologische Faculteit (ETF) in Heverlee en de Université Catholique de Louvain-la-Neuve. Al met al een vruchtbare periode.

Jubileum

1 februari 2017 was M. Rozema 25 jaar aan de TUA verbonden als beheerder/pedel.

Enquête psychosociale arbeidsomstandigheden (PSA)

Alle personeelsleden hebben in het voorjaar van 2017 de gelegenheid gekregen om de PSA-enquête in te vullen via OnderwijsOnline. De respons bedroeg 80%.

In grote lijn is de uitkomst dat er qua ongewenst gedrag geen problemen zijn en dat er over het algemeen sprake is van een plezierige (werk)sfeer. Knelpunt is de werkdruk, die door meerderen als (te) hoog ervaren wordt. Dit is een punt voor de ontwikkelgesprekken.

5.1 Studentenwerving

De studenten van de TUA zijn afkomstig uit diverse (protestantse) kerkverbanden. De vooropleiding en de leeftijd van de studenten variëren sterk. Deze gegevens zijn uitgangspunt voor de activiteiten ten behoeve van de werving van nieuwe studenten. Activiteiten die daartoe in 2017 zijn ondernomen:

- De promotiefilm van de TUA is 3x vertoond tijdens de HGJB-kerstconferentie. Een kort spotje naar aanleiding van deze films is minstens 20x vertoond op de videowall tijdens de EO jongerendag. Ook de TUA-ambassadeurs maken gebruik van de TUA-promotiefilm. Verder is de film vindbaar via Google en op youtube vrij te bekijken. In totaal zijn onze twee films, bestaande uit een korte introductiefilm en de langere promotiefilm, in 2017 bijna 1.700 keer bekeken. Studentenwerving is het allereerste doel van deze films.
- Een brochure over de opleiding wordt uitgedeeld en toegezonden aan belangstellenden.
- De TUA plaatst advertenties in de landelijke, regionale en plaatselijke christelijke en kerkelijke pers en in programmaboekjes van evenementen waar christelijke jongeren komen. In 2017 waren dit: het *Nederlands Dagblad* (tweewekelijks), het *Reformatorisch Dagblad* (tweewekelijks), *De Wekker* (uitgave van de CGK, 2x), *Onderweg* (Uitgave van de NGK/GKv, 1x), de digitale nieuwsbrief van het HJW (Hervormd Jeugdwerk, 12x), LCJ (jongerenorgaan CGK, 12x) en het CGJO (jongerenorgaan CGK, 4x), *CGJO Outline* (4x) *EH Magazine* (van de Evangelische Hogeschool, 2x), *Daniël* (jongerenblad Gereformeerde Gemeenten, 2x), *Kompas* (jongerenblad voor reformatorische jongeren, 2x), *PIT* (hervormd-gereformeerd jongerenblad, 2x), seizoensboek Dabar (campingwerk, 1x), programmaboekjes EO jongerendag en Opwekking (beide 1x) en Opwekking conferentiemagazine (1x), conferentiegid LCJ (2x), magazine HGJB-kerstconferentie (jongerenorganisatie Gereformeerde Bond, 1x) en het programmaboek Hou(d)vast-avonden HGJB (1x).
- De TUA staat met digitale banners op websites waar veelal christelijke jongeren komen. In 2017 waren dit de websites van Refoweb, stichting Jij daar!, het LCJ, het CGJO, Refolution (uitgaande van het CGJO) en het Hervormd Jeugdwerk (alle een heel jaar).
- Er wordt zoveel mogelijk geprobeerd gebruik te maken van free-publicity, zoals nieuwsberichten op websites, en het aankondigen van activiteiten in agenda's op internet en in kranten en bladen. Ook gebeurt het dat de TUA vermeld wordt in een tweet of een Facebookbericht van andere organisaties (in sommige gevallen betalen we hier voor, met name bij het LCJ, dat in deze vorm enkele malen per jaar over de TUA bericht op Facebook en Twitter).
- De TUA was met een stand present op het LCJ jeugdappel 16+ in Aalsmeerderbrug, het HJW jeugdappel 16+ in Hoevelaken, tijdens het symposium 'Kind en geloof' in Gouda en tijdens het congres 'Evolutie. Stel dat het waar is...' in Nijkerk.
- Een belangrijke doelgroep bevindt zich in de bovenbouw van middelbare scholen en het streven is daarom om hier zoveel mogelijk ingang te vinden. In 2017 hebben we in dit kader deelgenomen aan een studie- en beroepenmarkt op Scholengemeenschap Gomarum in Gorinchem. In het kader van AKZ+ heeft tweemaal een collegeserie over theologische onderwerpen plaatsgevonden met en voor middelbare scholieren van het Greijdanus College te Zwolle, Scholengemeenschap Pieter Zandt te Kampen en Scholengemeenschap Jacobus Fruytier te Apeldoorn.
- Tweemaal per jaar worden flyers en posters verzonden naar scholen binnen het christelijk voortgezet onderwijs en de kerkenraden van de CGK en NGK: in het najaar en in het vroege voorjaar. In 2017 is middels deze flyers speciaal aandacht gevraagd voor de mogelijkheid om een dag mee te komen lopen op de TUA en zo te ervaren hoe het is om theologie te studeren. De posters legden de nadruk op voor de TUA karakteristieke punten.
- Ook wordt bij allerlei gelegenheden promotiemateriaal uitgedeeld in de vorm van pennen, notitieblokjes etc. Op deze manier komt het TUA-logo geregeld in beeld bij de doelgroep.

- Van de mogelijkheid om een dag mee te lopen met de colleges, gevolgd door een gesprek met de studieadviseur, wordt in toenemende mate gebruikgemaakt. In 2017 ontvingen we in dit kader bijna 50 belangstellenden voor de opleiding, een verdubbeling in vergelijking met het jaar daarvoor.
- Ook via de jongerenorganisaties LCJ, CGJO en HJW worden flyers onder jongeren verspreid op landelijke activiteiten, catecheselessen etc. Daarnaast nemen LCJ en HJW een roll-upbanner mee naar dergelijke bijeenkomsten. Gezamenlijk gaat het om zeker 70 bijeenkomsten per jaar waar de TUA op deze manier in beeld komt bij het publiek.
- De website van de TUA wordt goed bijgehouden, waarbij rekening gehouden wordt met de toegankelijkheid voor en informatiewensen van belangstellenden.
- In de plaatselijke CGK-gemeentes zijn TUA-ambassadeurs aangesteld. Zij vormen de schakel tussen de universiteit en de kerken. Een van de zaken waarin zij de TUA van dienst kunnen zijn, is het attenderen op de studie aan de TUA.
- Onze beste ambassadeurs zijn echter de studenten zelf. Uit enquêtes onder eerstejaarsstudenten blijkt dat mond-tot-mondreclame uiteindelijk de grootste rol speelt in het vinden van de TUA.

Daarnaast zijn er zaken die niet allereerst studentenwerving op het oog hebben, maar dit indirect wel als neveneffect kunnen hebben:

- Het relatiemagazine *TUA Connect* (oplage rond de 30.000) verschijnt drie keer per jaar en wordt verstuurd naar CGK-leden en andere relaties van de TUA.
- Het studentenmagazine *TUA INzicht*, dat ook buiten de TUA abonnees kent en met name verdiepende artikelen biedt, geeft een indruk van de onderwerpen die leven bij de studenten.
- Maandelijks wordt een digitale nieuwsbrief verzonden naar de predikanten van de CGK en NGK en naar kerkenraden van de CGK, alumni, TUA-vrienden, TUA-ambassadeurs, relaties van de TUA en verdere belangstellenden. Voor deze nieuwsbrief worden wekelijks nieuwe aanmeldingen ontvangen. In totaal wordt deze momenteel aan ruim 1.750 mensen toegezonden.
- Er wordt een twitteraccount bijgehouden met korte berichten over nieuws en activiteiten aan de TUA. De TUA heeft eind 2017 ruim 1.400 volgers. In 2017 zijn 132 berichten verzonden of (sporadisch) getweet.
- Ook wordt een Facebookpagina bijgehouden. Deze pagina bevat in principe dezelfde berichten als op twitter gepubliceerd worden, maar dan in uitgebreidere vorm. Tevens kan hier makkelijker worden gereageerd. De pagina werd eind december gevolgd door 752 personen. In 2017 zijn 138 facebookberichten geplaatst of gedeeld.
- In 2017 is doorgestaan met het tweewekelijks publiceren van een blog. Deze worden geschreven door met name studenten en medewerkers van de TUA. Weliswaar is het eerste doel hiervan niet studentenwerving, maar het kan hierin wel degelijk een rol spelen. Op Facebook en Twitter worden de blogs door derden onder hun volgers gedeeld, wat het bereik vergroot. De bijdrages gaan over zaken als interessante colleges, stages, symposia, etc., alles vanuit het gezichtspunt van de auteur. Dit geeft een beeld van wat er aan de TUA zoal gebeurt en kan mensen interesseren voor een theologiestudie. De blogs worden honderden keren per stuk gelezen, al kan de belangstelling voor het ene of andere onderwerp sterk wisselen.
- Theologen van de TUK en de TUA zijn in 2017 doorgestaan met hun theologenblog, dat gepubliceerd wordt op de websites van het *Reformatorisch Dagblad* en het *Nederlands Dagblad*. Wekelijks schrijven medewerkers van onderzoeksgroep BEST een blog over theologie en actualiteit. Wellicht nog meer dan voor het TUA-blog, geldt dat dit blog niet zo zeer studentenwerving als oogpunt heeft, maar dat er wel potentiële studenten bereikt kunnen worden die via dit medium de relevantie van theologie leren zien.
- Nieuw in 2017 is de rubriek 'Apeldoornse oogst' in *De Wekker*, het officiële landelijke blad van de CGK. Deze rubriek wordt verzorgd door studenten van de TUA die (recent) een scriptie hebben geschreven over een onderwerp dat raakvlakken heeft met het thema van het desbetreffende nummer van het blad. Zo kan het publiek kennismaken met waar theologiestudenten zich zoal mee bezig houden. In 2017 zijn 5 van deze artikelen verschenen.
- Tijdens de CGK-kerkendag die op Urk gehouden werd op 26 mei 2017 is door de TUA aan de aanwezigen een special voor deze dag ontwikkelde 'bladerbrochure' uitgedeeld, die puntig in

afbeeldingen met korte begeleidende tekst een beeld geeft van het hoe en wat van de TUA. Tevens werd in deze folder het Coho in beeld gebracht.

- In 2016 is door TUA-studenten een spellenbox ontwikkeld, die in 2017 volop is verkocht. De opbrengst van de verkoop van deze spellendoos was bestemd voor de Israëlstudiereis die in maart 2017 plaatsvond. Tijdens het spelen van de twee spellen doorloopt de speler een theologiestudie aan de TUA en maakt zo kennis met allerlei aspecten van het studentenleven in Apeldoorn. Studentenwerving is ook bij deze spellen niet het doel, maar het interesseren van mensen voor een studie aan de TUA kan zeker een neveneffect zijn.

5.2 In- en uitstroom

Per 1 oktober 2017 was het totaal aantal ingeschreven (voltijd)studenten 97, zie tabel 9. De TUA mocht 22 nieuwe studenten verwelkomen in de bachelor⁴.

De meeste bachelorstudenten stromen in met een vwo-diploma als hoogst genoten vooropleiding (tabel 7). Studenten die zijn ingestroomd met een hbo-einddiploma staan niet vermeld in deze tabel omdat zij ook niet meegerekend worden bij de rendementberekeningen. Ditzelfde geldt voor studenten die de studie aan de TUA als tweede inschrijving zijn gestart naast een andere studie.

In onderstaande tabellen is de instroom uitgesplitst: de instroom in de bachelor, in de master en de instroom van studenten die op contractbasis losse vakken volgen aan de TUA, de zogenaamde contractanten.

Tabel 7

Bachelorinstroom (voltijd) per cohort uitgesplitst naar vooropleiding.

Cohort	Vwo	Hbo-propedeuse	Buitenland	Overig ⁵	Totaal
2012	7	2	0	2	11
2013	11	6	2	0	19
2014	13	5	0	0	18
2015	4	2	0	1	7
2016	4	3	1	4	12
2017	9	9	0	0	18

Tabel 8

Masterinstroom (voltijd) per cohort uitgesplitst naar vooropleiding.

Cohort	Bachelor TUA	Bachelor elders behaald	Totaal
2012	8	1	9
2013	12	3	15
2014	7	0	7
2015	10	0	10
2016	5	0	5
2017	7	0	7

Het totaal aantal voltijd bachelor- en masterstudenten in de achtereenvolgende jaren zag er als volgt uit:

⁴ Van wie er 4 een hbo-einddiploma als vooropleiding hebben.

⁵ Deze groep bestaat uit studenten met een WO-propedeuse, WO-bachelor of WO-master.

Tabel 9

Aantallen studenten per 1 oktober.

Studiejaar	Bachelor totaal	Master totaal	Man	Vrouw	Totaal
2012	55	33	83%	17%	88
2013	59	44	83%	17%	103
2014	71	44	83%	17%	115
2015	62	38	82%	18%	100
2016	65	30	80%	20%	95
2017	60	37	80%	20%	97

Daarnaast kent de TUA studenten die op contractbasis losse vakken volgen, de zogenaamde contractanten. Veelal gaat het om een aanloop naar een voltijdstudie. Onderstaande tabel geeft een indruk van om hoeveel mensen dit gaat. In de loop van de jaren zien we een geleidelijke afname van het aantal contractanten. Behalve contractanten zijn er tweede inschrijvers, die in eerste instantie bij een andere universiteit staan ingeschreven, maar daarnaast bij de TUA (een deel van) de studie volgen. Deze studenten zijn niet in de cijfers meegenomen. Doorgaans gaat het om rond de tien personen.

Tabel 10

Instroom contractanten per cohort.

Cohort	Totaal instroom	Totaal aantal contractanten
2012-2013	22	38
2013-2014	5	32
2014-2015	9	35
2015-2016	5	31
2016-2017	3	26
2017-2018 ⁶	4	25

Uitstroom

In 2016-2017 studeerden 18 bachelorstudenten af en 6 masterstudenten. Meer gedetailleerde informatie over de uitstroom is te lezen in hoofdstuk 6.2.

5.3 Leeftijdsopbouw

De grootste groep studenten – bijna een derde – is geboren tussen 1990 en 1994. 80% van de studenten is man. De gemiddelde leeftijd van de studenten is 27,3 jaar.

⁶ Gegevens tot eind december 2017. Later in het studiejaar 2017-2018 zijn ook nog contractanten ingestroomd.

Tabel 11

Leeftijdsofbouw voltijdstudenten per 1 oktober 2017.

Geboortejaar	M	V	Totaal
1995 of later	23	13	36
1990-1994	27	3	30
1985-1989	9	2	11
1980-1984	8	0	8
1975-1979	5	0	5
1970-1974	4	0	4
1965-1969	0	1	1
1964 of eerder	1	1	2
Totaal	77	20	97

5.4 Werkkring alumni

Master

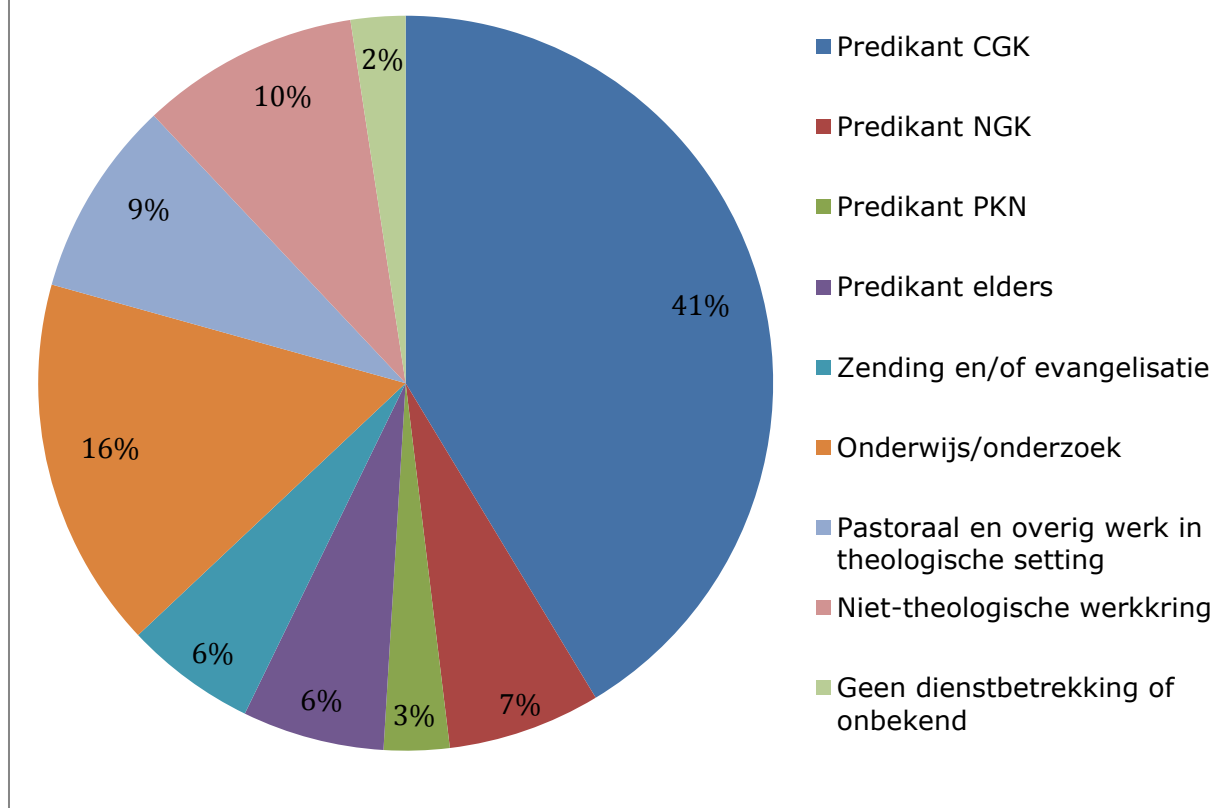
In 2017 studeerden 6 masterstudenten af. Voor 3 van hen gold het predikantschap binnen de CGK als vervolg op de studie, 1 persoon had 'predikant NGK' als studie-uitgang. De andere twee kwamen terecht in respectievelijk een (theologische) onderzoeksfunctie en een niet-theologische werkkring.

Om een beeld te geven van het beroepenveld van de alumni, is onderstaand figuur opgenomen. Van de 104 studenten die tussen 2007 en 2017 afstudeerden, werd ruim de helft predikant (57%), het grootste deel in de CGK (41% van het totaal). Een aanzienlijk deel van onze alumni in de afgelopen 10 jaar vindt een werkplek in onderwijs en onderzoek (16%).

De bescheiden groep 'geen dienstbetrekking of onbekend' (2%) bestaat voornamelijk uit mensen die ook geen werk zochten of zoeken, bijv. omdat ze vooralsnog voorrang gaven aan de zorg voor het gezin.

Concluderend kunnen we zeggen dat het arbeidsperspectief na een masterstudie aan de TUA goed tot zeer goed is.

Werkkring alumni 2007-2017

Figuur 2

Werkkring afgestudeerde masterstudenten 2007-2017 (n=104, dus het aantal personen is min of meer overeenkomstig het percentage).

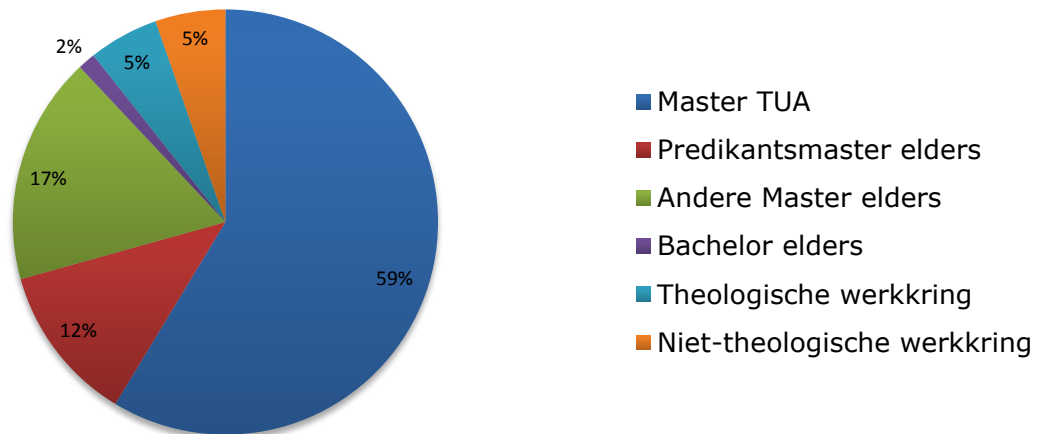
Terugblikkend zien we de laatste jaren verschuivingen in de werkkring van onze alumni. In de periode 1990-1999 werd 68% van de afgestudeerden predikant (43% in de CGK). Voor de daarop volgende periode 2000-2009 ligt dat wat anders: 58% werd predikant (38% in de CGK)⁷. In de periode vanaf 2009 zijn deze percentages zeker niet gestegen, maar blijven ze enigszins stabiel. De meeste groei wordt gezien bij de groepen 'onderwijs en onderzoek' en 'pastoraal werk en overig werk in theologische setting'.

Bachelor

Kijken we naar welke vervolgstappen onze studenten nemen nadat ze de bachelor hebben afgerond, dan zien we in de periode 2013-2017 dat verreweg het grootste deel van de studenten (88%) kiest voor een vervolg in de vorm van een (predikants)master, meestal aan de TUA (zie figuur 3).

⁷ Bron: Jaarverslag 2009.

Vervolgstappen afgestudeerde bachelorstudenten 2013-2017

Figuur 3
Werkkring afgestudeerde bachelorstudenten 2013-2017 (n=76).

6.1 Toelatingseisen

Om aan de TUA te kunnen studeren, gelden twee toelatingseisen:

- een vwo-diploma, hbo-diploma of wo-diploma. Bij een aan vwo-diploma gelijkgesteld getuigschrift, zoals een hbo-propedeuse, oordeelt het CvB, na advies van de ExC, over de toelating. Bij deze beoordeling wordt het wenselijk geacht dat de student op de havo (of een daaraan gelijkgestelde opleiding) twee moderne talen met een voldoende heeft afgerond. Ook de studieduur van de propedeuse wordt meegenomen in de beoordeling.
- Instemming met de gereformeerde belijdenisgeschriften.

6.2 Opbouw studie en onderwijsintensiteit

De studie theologie aan de TUA bestaat uit een driejarige bachelor theologie (een undergraduate fase van 180 EC) die de basis vormt voor een driejarige master theologie (een graduate fase van 180 EC).

3 jaar Master	1 jaar specialisatie 2 jaar verdieping
3 jaar Bachelor	theologische en kerkelijke vakken, inclusief klassieke talen

Figuur 4

Opbouw theologiestudie aan de TUA.

Bij het totaal aantal contacturen gaat het om colleges, gesprekken, tentamens en andere gezamenlijke activiteiten voor het eerste studiejaar. Bij het bepalen van het aantal contacturen zijn de gegevens uit de studiegids. Uitgegaan is van een studiejaar van 40 weken.

Tabel 12

Gemiddeld aantal contacturen eerste studiejaar per week per cohort in klokuren.

Cohort	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A-jaar	12,28	12,8	12,5	12,9	12,3	12,2	12,1

6.3 Studiesucces

De vwo-instroom⁸ is dermate klein dat uitstroom van één student al grote invloed heeft op het uitstroompercentage (tabel 13). De uitstroom in het eerste jaar is heel wisselend, maar gemiddeld vrij laag. Dit is mede te danken aan het intakegesprek dat met elke student gevoerd wordt, aan de curriculumopbouw en aan een strak gehanteerd BSA- en begeleidingsbeleid. De TUA acht een maximaal uitstroompercentage van 15% in het eerste studiejaar acceptabel. Van de uitgestroomde studenten zijn de meesten vervolgens ingestroomd in een hbo-opleiding en enkele studenten zijn een andersoortige bacheloropleiding gaan volgen aan een andere universiteit.

⁸ De overige instroom is hier buiten beschouwing gelaten.

Tabel 13

Uitstroom na 1, 2 en 3 jaar van bachelorstudenten met vwo-vooropleiding (cumulatief per cohort).

Cohort	Omvang cohort (absoluut)	Uitstroom Na 1 jaar	Na 2 jaar	Na 3 jaar
2011	5	0%	0%	0%
2012	7	0%	14%	14%
2013	11	9%	18%	18%
2014	13	15%	15%	23%
2015	4	0%	25%	X
2016	4	0%	X	X
2017	9	X	X	X

Het bachelorrendement⁹ van cohort 2013 na 3 jaar is bijzonder laag, na 4 jaar is het rendement nog steeds laag, namelijk 50%. Het rendement na 3 jaar van cohort 2014 is iets hoger maar nog steeds laag. Dit is deels te wijten aan het feit dat er na het eerste jaar nog studenten zijn uitgestroomd zonder diploma of hun studie voor enige tijd moesten onderbreken, zie tabel 13 en 14.

Tabel 14 a en b

Bachelorrendement vwo-instroom en totale instroom¹⁰.

Cohort	Bachelorrendement vwo-instroom					
	omvang her-inschrijvers (absoluut)	percentage her-inschrijvers t.o.v. totale cohort	na 3 jaar	na 4 jaar	na 5 jaar	na 6 jaar of meer
2008	5	100%	40%	100%	100%	100%
2009	4	100%	75%	100%	100%	100%
2010	15	94%	47%	67%	67%	73%
2011	5	100%	80%	80%	80%	80%
2012	7	100%	43%	57%	86%	X
2013	10	91%	10%	40%	X	X
2014	11	85%	45%	X	X	X

Cohort	Bachelorrendement totale instroom					
	omvang her-inschrijvers (absoluut)	percentage her-inschrijvers t.o.v. totale cohort	na 3 jaar	na 4 jaar	na 5 jaar	na 6 jaar of meer
2008	9	100%	44%	100%	100%	100%
2009	6	86%	50%	83%	83%	83%
2010	23	92%	39%	57%	57%	61%
2011	9	100%	78%	78%	89%	89%
2012	11	100%	45%	55%	73%	X
2013	15	94%	20%	47%	X	X
2014	15	79%	40%	X	X	X

⁹ Van herinschrijvers na 1 jaar. De uitgestroomde studenten van het eerste jaar zijn dus niet meegerekend.

¹⁰ Excl. instroom met hbo-einddiploma.

Master

Uitstroom en rendement

Vrijwel alle studenten die beginnen aan de masteropleiding, maken deze ook af. Vanaf 2008 hebben slechts 8 studenten de opleiding verlaten zonder diploma. De masteropleiding wordt door de meeste studenten binnen 4 of 5 jaar afgerond, zie tabel 15.

Tabel 15

Masterrendement.

Cohort	Masterrendement totale instroom				
	Absoluut aantal studenten	na 3 jaar	na 4 jaar	na 5 jaar	na 6 jaar of meer
2008	10	10%	70%	80%	90%
2009	2	100%	100%	100%	100%
2010	7	43%	71%	71%	86%
2011	12	50%	75%	83%	83%
2012	9	22%	78%	100%	X
2013	15	60%	67%	X	X
2014	6	17%	X	X	X

6.4 Excellentietraject

De TUA heeft sinds september 2015 een door het Sirius Programma goedgekeurd excellentietraject. Via dit traject worden studenten die bovengemiddeld presteren, en die dit qua beschikbare tijd voor studie ook aankunnen, uitgedaagd om iets extra's te doen in de vorm van een minor van 15 EC. De studieadviseur en docenten stimuleren studenten die bovengemiddeld scoren hieraan mee te doen. In 2017 ontving de eerste student op zijn bachelorbul een aantekening dat hij een excellentietraject gedaan, terwijl in dat jaar 5 anderen bezig waren met een excellentietraject. Tweejaarlijks ontvangen docenten een lijst van studenten die voor een traject in aanmerking komen en jaarlijks worden deze studenten op de mogelijkheid gewezen.

6.5 Kwaliteitszorg

De evaluaties werden in 2017 volgens de evaluatiesystematiek uitgevoerd. Alle vakken werden schriftelijk geëvalueerd en de uitkomsten werden aan de betrokken docenten doorgegeven. Ook werd met alle studenten per jaargroep het studiejaar 2016-2017 mondeling geëvalueerd.

In januari 2017 is de vijfjaarlijkse enquête onder alumni gehouden. De uitkomsten van deze enquête zijn onder andere besproken in de opleidingscommissie en worden meegenomen in de herzieningsplannen voor de bachelor en de master.

In plaats van de geplande interne audit in 2017 is gestart met het werk aan het zelfevaluatie rapport ter voorbereiding van de externe onderwijsvisite in 2018-2019.

6.6 Docentprofessionalisering

Op 31 december 2017 had 84% van de docenten zijn/haar BKO (basis kwalificatie onderwijs)-certificaat behaald. In 2017 is de didactische coaching van docenten doorgegaan. Met een van de hoogleraren zijn afspraken gemaakt voor een mogelijk extern vervolgtraject in de toekomst in verband met het behalen van een SKO (senior kwalificatie onderwijs)-certificaat.

6.7 Studentenoordeel over de opleiding

Bij de Nationale Studenten Enquête (NSE) 2017¹¹ werd de TUA bijzonder positief beoordeeld. Het algemeen oordeel dat studenten los van de overige vragen over de studie aan de TUA kunnen geven, kwam uit op 4,48 (waar maximaal 5,00 gehaald kon worden). Dat is iets lager dan in 2016.

¹¹ Respons 38 studenten (44,7%).

De sfeer op de opleiding (4,66) en de mate waarin onze studenten hun studie zouden aanbevelen aan anderen (4,36) kwamen ook iets lager uit dan het voorgaande jaar maar altijd nog ruim boven het landelijk gemiddelde.

De TUA scoort al vele jaren op een groot aantal deelgebieden significant hoger dan het landelijk gemiddelde, zoals op het niveau van de opleiding, de didactische kwaliteit van de docenten, de bibliotheek en de duidelijkheid van de criteria waarop toetsen beoordeeld worden.

In de Keuzegids Universiteiten (bachelor) en de Keuzegids Master scoort de TUA hoog in de categorie 'theologie en levensbeschouwing'. Met name het oordeel over de docenten, studeerbaarheid en begeleiding worden als zeer goed beoordeeld. Al een groot aantal jaren mag de TUA zich Topopleiding noemen. De informatie in de keuzegidsen is deels gebaseerd op de NSE-enquêtes.

Tabel 16
Gemiddelde scores NSE.

NSE	Gemiddelde score aan de hand van vragen die alle jaren gesteld zijn
2011	3,89
2012	4,06
2013	3,91
2014	4,01
2015	3,97
2016	4,12
2017	4,12

Bovenstaande tabel toont de gemiddelde score van de NSE in de afgelopen jaren. Vergeleken met de nulmeting van 3,89 in 2011 hebben we een mooie groei doorgemaakt naar een score van 4,12 in 2017. De positieve scores stimuleren tot verdere verbetering van het onderwijs en alle aspecten die daarop betrekking hebben.

6.8 Profileringsfonds

De TUA kent een profileringsfonds waarop studenten een beroep kunnen doen in geval van ernstige studievertraging ten gevolge van overmachtssituaties, bestuurslidmaatschap studentenvereniging, deelname aan de universiteitsraad. In 2017 is hier geen gebruik van gemaakt.

7.1 Organisatie onderzoek

De nauwe samenwerking tussen de TUA en de TUK op het terrein van het onderzoek krijgt concreet gestalte in het gemeenschappelijke onderzoeksprogramma, waarbinnen de onderzoekers in de verschillende vakgebieden gezamenlijk hun werk verrichten.

Het onderzoek is, naast het onderwijs, een van de primaire taken aan een universiteit en heeft als zodanig zelfstandige betekenis. Tegelijk is er een nauwe relatie tussen onderwijs en onderzoek: het onderwijs stimuleert tot verdergaand onderzoek, onderzoek komt het onderwijs ten goede. In bijlage 5 wordt per medewerker aangegeven hoe het eigen onderzoek een plek krijgt in het onderwijs, of en op welke wijze de studenten participeren in het onderzoek en wat de interactie tussen onderzoek en onderwijs uitwerkt voor het onderzoek.

De drie onderzoeksprogramma's waarbinnen in 2017 gewerkt werd, zijn in 2012 opgezet. Binnen deze programma's participeren interdisciplinaire onderzoeksgroepen met een eigen programma voor 2012-2017:

- Biblical Exegesis and Theology (BEST): *Who Is Like You Among the Gods? The One and Three in a Pluralistic Context.*
- Early Modern Reformed Theology (EMRT): *Early Modern Reformed Theology.*
- Reformed Traditions in Secular Europe (RTSE): *Reformed Traditions in Secular Europe.*

De samenstelling van de drie onderzoeksgroepen is opgenomen in bijlage 2.

De leiders van de drie onderzoeksgroepen komen samen in de commissie wetenschapsbeleid (CWB). De samenstelling van de CWB is als volgt:

- Prof. dr. A. Huijgen, programmaleider BEST.
- Prof. dr. E.A. de Boer, programmaleider EMRT.
- Prof. dr. S. Paas, programmaleider RTSE.

De bijeenkomsten van de CWB werden als regel bijgewoond door de beide rectores. Daarnaast was de onderzoekcoördinator, drs. G.D. Harmanny, aanwezig. In 2017 heeft de CWB tweemaal vergaderd.

In tabel 17 is per onderzoeksgroep de onderzoeksinzet van de TUA over 2017 beschreven.

Tabel 17

Onderzoeksinzet in fte's per 31 december 2017.

	Tenured staff	PhD-candidates	Totaal
BEST	1,00	0,30	1,30
EMRT	0,10	0,00	0,10
RTSE	0,60	0,60	1,20
Overig	0,10	0,40	0,50
Totaal	1,80	1,30	3,10

In 2018 gaan we na of de onderzoekprogramma's gecontinueerd kunnen worden. Doorlopende programma's zullen een nieuw plan ontwikkelen.

7.2 Onderzoeksooutput

Een gespecificeerd overzicht van de onderzoeksooutput per medewerker is te vinden in bijlage 4 van dit bestuursverslag. Een totaaloverzicht van de output over 2017 staat in tabel 18.

Tabel 18
Onderzoeksooutput 2017.

Categorie	Aantal	Toelichting
Wetenschappelijke publicaties: artikelen non-refereed	1	Artikelen over een resultaat van wetenschappelijk onderzoek gericht op het forum van onderzoekers. Hieronder vallen non-refereed artikelen, hoofdstukken in (congres)bundels, inleidingen op (her)-publicaties.
Wetenschappelijke publicaties: artikelen refereed	6	Artikelen die onderworpen zijn aan een proces van kritische, onafhankelijke evaluatie door één of meer experts in het onderwerp, genaamd 'referees'.
Wetenschappelijke publicaties: boeken	3	Boeken over een resultaat van wetenschappelijk onderzoek gericht op het forum van onderzoekers. Academische oraties en monografieën.
Wetenschappelijke publicaties: hoofdstuk in boek	19	-
Wetenschappelijke publicaties: dissertaties	1	Publicaties waarop de graad van doctor is verkregen aan de universiteit.
Wetenschappelijke publicaties: non-refereed congresbijdrage	-	Een volledige versie van een artikel als onderdeel van een verzameling van wetenschappelijke artikelen gepubliceerd in de context van een congres. Het artikel is niet onderworpen aan een proces van kritische evaluatie.
Vakpublicaties: artikel in tijdschrift	-	Publicaties over een resultaat van wetenschappelijk onderzoek, gericht op professioneel geïnteresseerden.

7.3 Promoties

In 2017 vonden aan de TUA twee promoties plaats:

- S. Ryu, *'Dulcissimae Carmina Ecclesiae. Die Theologie und die Exegese des Psalmenkommentars Melanchthons'*, promoveerde op 27 juni 2017. Promotor was prof. dr. H.J. Selderhuis.
- P.D. Spies, *'De classis van Tiel. De gereformeerde kerk in de Nederbetuwe in het spanningsveld van politieke machten en maatschappelijke veranderingen'*, promoveerde op 22 november 2017. Promotor was prof. dr. H.J. Selderhuis. Prof. dr. E.A. de Boer was 2^e promotor.

7.4 Publicaties in eigen beheer

In de serie *Apeldoornse Studies* verschenen in 2017:

- Dr. A. van der Dussen, *Voorwaarts leven. Over de voorlopigheid van de goede schepping.*
- Prof. dr. A. Huijgen, *Drievoudig bewogen. De innerlijke samenhang van Triniteit en Oude Testament.*
- Prof. dr. M.J. Kater, *Liever langer luisteren. Een focus op de communicatie van het Woord in de 21e eeuw.*

Daarnaast vond een herdruk plaats van de in 2007 uitgegeven Apeldoornse Studie *God en geweld in het Oude Testament*, van de hand van prof. dr. H.G.L. Peels.

7.5 Conferenties onderzoeksgroepen

Onderzoeksgroep BEST van TUK en TUA hield in 2017 twee studiedagen. De eerste vond plaats op 30 en 31 maart rondom het thema 'Het verbond'. Op 10 november volgde een studiedag onder de titel 'Mijn God geneest. Wonderen van genezing en christelijk geloof'.

Meer informatie over deze conferenties staat in bijlage 7.

8.1 Algemeen

In het Hoofdlijnenakkoord van de VSNU met staatssecretaris Zijlstra (december 2011) werd 'valorisatie', volgens de brede definitie uit het Valorisatieprogramma, opgevat als 'het proces van waardecreatie uit kennis, afkomstig uit alle disciplines, door kennis geschikt en beschikbaar te maken voor economische en maatschappelijke benutting en te vertalen in producten, diensten, processen en nieuwe bedrijvigheid'. In deze lijn heeft de TUA met haar expertise op het gebied van theologie en levensbeschouwing een waardevolle eigen inzet voor kerk en samenleving. Zowel vanuit de TUA in het algemeen als door de brede uitwaaiing van functies van individuele docenten in kerk en samenleving is sprake van een grote kennisvalorisatie op allerlei niveaus. In dwarsdoorsnee is het volgende te noemen:

- Docenten delen hun kennis en inzicht in kerkelijke deputaatschappen, adviescommissies voor de synodevergadering en leiden zeer frequent kerkdiensten verspreid over geheel Nederland.
- Docenten nemen deel aan redacties van populariserende tijdschriften en leveren daaraan bijdragen; idem aan landelijke dagbladen via artikelen en interviews; idem aan optredens in de media (tv, radio, blogs). Zo schrijven theologen van de TUK en de TUA (medewerkers van onderzoeksgroep BEST) wekelijks een theologenblog over theologie en actualiteit, dat gepubliceerd wordt op de websites van het *Reformatorisch Dagblad* en het *Nederlands Dagblad*.
- Docenten zijn met hun expertise aanwezig in diverse adviesraden en fora in het bredere kerkelijke en maatschappelijke leven, studentenwerk, de zorg, media.
- Het verzorgen van cursussen/trainingen voor ambtsdragers en gemeenteleden. Er is op verzoek van de GS 2013 een voorstel geformuleerd voor de opzet van permanente educatie van de predikanten binnen de CGK. De opzet hiervan is ontwikkeld langs drie lijnen: geestelijke groei, persoonlijke vorming en theologische, vakinhoudelijke kennis. De GS 2016 heeft ingestemd met dit plan. Zie in dit verband ook paragraaf 8.6.
- Docenten verzorgen lezingen, workshops etc. aan tal van studentenverenigingen, politieke kringen en maatschappelijke verbanden.
- De TUA is betrokken bij Refo500 (prof. dr. H.J. Selderhuis is daarvan de directeur), een wereldwijd netwerk van universiteiten, steden en verenigingen ten behoeve van kennisvalorisatie over Reformatie en reformatorische theologie.
- Op de TUA-website staat een lijst met mogelijke lezingen door docenten voor het bredere publiek.

Door de directe band tussen universiteit en kerkelijk achterland is een permanente kennisvalorisatie als structureel onderdeel van de TUA-werkzaamheden gegarandeerd.

8.2 Valorisatie-output

Een gespecificeerd overzicht van de onderzoekoutput per medewerker is te vinden in bijlage 4 van dit bestuursverslag. Een totaaloverzicht van de output over 2017 treft men aan in tabel 19.

Tabel 19
Valorisatie-output 2017.

Categorie	Aantal	Toelichting
Populariserende publicaties: boeken	-	Boeken over een resultaat van wetenschappelijk onderzoek, gericht op het bredere publiek.
Populariserende publicaties: hoofdstuk in boek	5	-
Populariserende publicaties: bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift	30	Meditaties, artikelen en columns in CGK-kerkbladen, artikelen, ingezonden stukken, columns, recensies en interviews in kranten, artikelen, columns, recensies en interviews in tijdschriften die geen theologisch karakter dragen
Andere resultaten: recensies	37	Een boekbespreking is een beschrijving, kritische analyse en evaluatie van de kwaliteit, de intentie en de significantie van een boek. Het is gericht op het doel, de inhoud en de autoriteit van een boek.
Andere resultaten: redactie boek	14	Redactie van een boek.
Andere resultaten: redactie tijdschrift	13	Redactie van een tijdschrift.
Andere resultaten: bijdrage aan tv of radio	1	Een uitgezonden interview of een bijdrage in een internationaal, nationaal of regionaal televisie – of radioprogramma.
Andere resultaten: overig (herdrukken, vertalingen etc.)	2	

8.3 Bijzondere bijeenkomsten

Aan of (mede) door de TUA werden ook in 2017 diverse bijeenkomsten georganiseerd die toegankelijk waren voor een breder publiek. Te noemen zijn:

BEST-conferentie 'Het verbond' (zie ook 7.5)

Uitgaande van onderzoeksgroep BEST werd op 30 en 31 maart een conferentie gehouden rondom het thema 'het verbond'. De conferentie was niet alleen bedoeld voor leden van de onderzoeksgroep, maar voor allen die belang stellen in het thema, zowel uit binnen- als buitenland. Het Engels was deze dagen de voertaal.

Symposium 'Een ander evangelie? Contextualisatie in een verschuivende westerse cultuur'

Samen met Deputaten Evangelisatie van de CGK werd een symposium georganiseerd dat op 12 mei werd gehouden, met als hoofdvraag: wat is het Evangelie, hoe geef je dat door in een moderne, westerse cultuur en wat betekent dat voor de praktijk van het missionaire werk? Deze studiedag was bedoeld voor studenten theologie, pioniers, predikanten, ambtsdragers en andere geïnteresseerden.

BEST-conferentie 'Mijn God geneest. Wonderen van genezing en christelijk geloof'

Op 10 november vond, opnieuw georganiseerd door onderzoeksgroep BEST, maar dit keer in samenwerking met theologen van de Vrije Universiteit, een conferentie plaats over genezingswonderen en de theologische doordenking daarvan. De conferentie was toegankelijk voor een theologisch geïnteresseerd publiek.

TUA-themadag over 'het verbond'

Vanwege de band met de kerken en andere relaties van de TUA, wordt jaarlijks een TUA-dag georganiseerd. In 2017 werd in dit kader op vrijdag 24 november een TUA-themadag gehouden voor iedereen die betrokken is bij de TUA en/of geïnteresseerd is in het thema 'verbond' ('s middags) en die meer wilde weten over de vakgebieden en het onderzoek van onze hoogleraren en

docenten ('s avonds). Er waren lezingen en workshops door diverse (gast)docenten en hoogleraren van TUA en NGP. De TUA kon zich deze dag verheugen in een grote belangstelling.

Een uitgebreid overzicht van aan de TUA of (mede) door de TUA georganiseerde bijeenkomsten is te vinden in bijlage 7.

8.4 TUA Connect en TUA INzicht

Vanuit de TUA verschijnt drie keer per jaar het relatiemagazine *TUA Connect* en eveneens drie keer per jaar het studentenmagazine *TUA INzicht*.

De volgende personen hebben in 2017 deel uitgemaakt van de redactie van *TUA Connect*: de (oud)studenten Gertia van Loo-Wolf en Anja de With-Hoekman en de medewerkers J.E. Bulten, prof. dr. M.J. Kater, mw. J.M. Vierbergen-Hakvoort en mw. J.W. van der Zande-de Roo. Externe deskundige is de journalist J. Visscher.

Het blad verschijnt in een oplage van rond de 30.000 exemplaren.

Onderwerpen die in 2017 onder andere aan bod zijn geweest: het vak Poimeniek (en Pastorale psychologie), de gehouden integratiecolleges over 'het verbond', het afscheid van prof. dr. G.C. den Hertog, de inauguratie van prof. dr. A. Huijgen en van prof. dr. M.J. Kater, het 25-jarig werkjubileum van beheerder en pedel M. Rozema, het GTU-proces, een terugblik op de studiereis naar Israël, een inkijk in een dag van een hoogleraar en een student, een terugblik op een ochtendwijing bij het oorlogsmonument in Apeldoorn, impressies van stages van studenten, de BEST-studiedag over 'het verbond', de TUA-themadag over datzelfde onderwerp, het symposium 'Een ander evangelie?', de expositie '125 jaar voortbestaan van de CGK', de historie van de TUA, het keuzevak Geschiedenis van de CGK, de voorbereiding van de TUA-OERTOER (sponsorfietstocht in het kader van 125 jaar CGK), de internationale contacten van de TUA, het Puritan Research Centre, een impressie van de boekenvereniging De KreNT, enz. Daarnaast bevat het blad interviews met onder andere predikanten en andere oud-studenten, meditaties door studenten, berichten over afgeronde examens enz.

In 2017 hebben de volgende studenten deel uitgemaakt van de redactie van *TUA INzicht*: Hilde Bom (hoofdredactie), Suzanne van Bart, Dominik de Bruijne, Maria Grisnich, Alieke van Kruistum, Evert Meijer en Henrian de Mots (redactie). De redactie werd ondersteund door de volgende medewerkers: mw. J.M. Vierbergen-Hakvoort (eindredactie) en prof. dr. M.J. Kater en mw. J.W. van der Zande-de Roo (adviseurs).

Van *TUA INzicht* verschenen in 2017 twee nummers. Deze hadden respectievelijk als centraal thema 'Kunst' en 'Israël'.

Het magazine verscheen in een oplage van 450 exemplaren.

8.5 AKZ+ 'Weet wat je gelooft'

Samen met de TUK en Hogeschool VIAA te Zwolle biedt de TUA onder andere videocolleges aan belangstellenden aan over thema's vanuit de theologie die van betekenis zijn voor het leven en denken van alledag. Hierdoor wordt werk uit het onderwijs en onderzoek aan de drie instellingen (en uit hun bredere netwerk) geschikt en beschikbaar gemaakt voor geïnteresseerden uit de brede achterban. Dit gebeurt onder de noemer AKZ+ 'Weet wat je gelooft'. De website 'Weetwatjegelooft.nl', biedt in dit kader een moderne online leeromgeving.

Een van de abonnees schreef een kort maar krachtig bericht: 'Wat een ontdekking deze website. Smullen!'

Consequent is de ingezette lijn vastgehouden van het produceren van laagdrempelige, korte videolessen van circa 20 minuten, verrijkt met teksten en beeldmateriaal die het leerproces ten goede komen en tegemoetkomen aan wensen van de doelgroep. Eind 2017 stonden 31 verschillende cursussen met in totaal 206 videolessen online. Circa 700 abonnees hadden toegang tot deze lessen. Daarnaast werden bijeenkomsten over de volgende onderwerpen gehouden:

- Studiebijeenkomst 'Beter Bijbellezen met de kerkvaders'

- Serie van vier studiemiddagen met Nicholas Woltersdorff over filosofie, politiek, onderwijs en geloof
- Congres 'Evolutie. Stel dat het waar is...' (waar zeer veel belangstelling voor was)
- Studiedag 'Oorsprong – over Schepping en Evolutie'
- Studiedag 'God, mens en wereld verstaan in het licht van de Bijbel'
- Serie van vier colleges voor middelbare scholieren over 'Jij en de Bijbel'
- Serie van drie colleges voor middelbare scholieren met apologetische thema's
- Studiedag 'Mijn God geneest – wonderen van genezing en christelijk geloof'
- Werkdag 'Spot on! Licht op liturgie'
- Studiedag 'Leven in Christus - Zicht op de hele Christus voor het hele leven'
- Studiedag 'Bevinding – Wat geloven met je doet'

Een overzicht van data en sprekers is te vinden in bijlage 7 van dit bestuursverslag.

8.6 PEP-cursussen

De TUA is zijdelings betrokken bij zogenaamde PEP-cursussen (Permanente Educatie Predikanten) van de TUK voor de predikanten van de GKv, waar ook predikanten van de CGK aan deel kunnen nemen. Elk jaar worden een aantal cursussen van meerdere dagen en enkele studiedagen aangeboden, afwisselend per vakgebied. Voor dit post-academisch onderwijs bestaat veel belangstelling. De GS van de CGK heeft in 2016 ingestemd met een voorstel voor regulering van de permanente educatie ten behoeve van CGK-predikanten. Een commissie vanuit de TUA heeft opdracht gekregen het voorstel verder uit te werken en heeft hiermee een begin gemaakt.

8.7 Activiteiten studentenvereniging PFSAR

De TUA kent een actieve studentenvereniging. In 2017 was het studentencorps PFSAR (Per Fidem Studiumque Ad Rostra: 'door geloof en studie naar het preekgestoelte' alweer 113 jaar oud. Het seizoen wordt stevast geopend met het noviciaat, waarin nieuwe leden worden verwelkomd. Het hele cursusjaar door wordt een verscheidenheid aan activiteiten georganiseerd: lezingen, Bijbelstudie, studiekringen, weekenden, sport en spel. Natuurlijk wordt ook de Dies Natalis, de verjaardag van het corps, gevierd. Er zijn enkele dispuuten met elk weer geheel eigen activiteiten. Zo doet het dispuut ZEH (Zending, Evangelisatie en Hulpverlening) naast de standaard activiteiten ook klussen voor mensen die dat zelf niet kunnen via stichting Present in Apeldoorn. In 2017 zijn studenten met ouderen naar de Apenheul geweest tijdens het jaarlijkse 'Apeldoorns weekend'.

Het jaarthema in 2016-2017 was 'Bouwen op het fundament', met als thema voor een lezingenserie 'Geleerd en gelovig'. Voor 2017-2018 is het thema 'Kom, ga met ons' en voor de lezingen 'De moderne mens van de 21ste eeuw'.

Tabel 20

Lezingen voor PFSAR in 2017.

Datum	Spreker	Onderwerp
18 januari	Prof. dr. A. Aleman	Geleerd en gelovig
30 maart	Prof. dr. J.J. Boersema	Geloof en Milieu
23 november	Dr. F. van den Berg	Denken over dieren. Naar een ethiek voor mensen en andere dieren
13 december	Drs. R. Voorberg	Kerkplanting (dieslezing)

9.1 Beleid

De TUA onderhoudt contacten met verschillende buitenlandse instellingen, onderzoeksorganisaties en individuele wetenschappers. Regelmatig nemen hoogleraren, docenten en wetenschappelijk medewerkers deel aan internationale congressen.

Met het Puritan Reformed Theological Seminary (PRTS), Grand Rapids, USA, is de TUA in 2017 een strategisch partnerschap aangegaan dat zich uit in de oprichting van een 'Puritan Research Center' en een gezamenlijk double-degree programma (PhD) voor promoties.

In 2017 zijn samenwerkingsovereenkomsten (Memorandum of Understanding, kortweg MoU) gerealiseerd met het Evangelical-Reformed Seminary (STTRII) in Jakarta, Indonesië, en met het Calvin Theological Seminary in Grand Rapids, USA. Eerder werden al MoU's gesloten met de North-West University, Zuid-Afrika (2005), en met Westminster Theological Seminary, Philadelphia, USA (2014) en Chongshin University, Seoul, Zuid-Korea (2015).

Studenten worden gestimuleerd (internationale) symposia, congressen en summerschools bij te wonen. Wanneer studenten enige tijd in het buitenland willen studeren, verleent de TUA hulp bij het vinden van informatie over passende buitenlandse opleidingen. Onder bepaalde voorwaarden wordt ook financiële ondersteuning verlend door de universiteit.

9.2 Buitenlandse studenten

Per 1 oktober 2017 stonden drie *Zuid-Koreanen* als masterstudent aan de TUA ingeschreven. Daarnaast werd in 2017 promotiebegeleiding gegeven aan zes studenten uit *Zuid-Korea*, twee uit *Duitsland*, een uit de *Verenigde Staten* en een student uit *Japan*. De TUA onderneemt geen wervingsacties in het buitenland om de opleiding te promoten, degenen die zich aanmelden, komen geheel op eigen initiatief. De TUA heeft in het buitenland een goede naam als een instelling voor klassiek-gereformeerde theologie met een groot accent op de Bijbelse vakken en de kerkgeschiedenis. Gezien de werkdruk van de hoogleraren zijn we genoodzaakt om op verzoeken van met name studenten uit Zuid-Korea terughoudend te reageren. Wanneer de beoogd begeleider ruimte heeft en de studieresultaten en de aanbevelingen vanuit het thuisland daartoe aanleiding geven, wordt de student geaccepteerd.

De TUA is door de IND erkend als referent in de zin van artikel 2c van de Vreemdelingenwet, zowel voor de categorie onderwijs als voor wetenschappelijk onderzoek. De contacten met de IND zijn prettig en bevorderen een vlotte administratieve afhandeling voor de aanvragen. Waar mogelijk wordt door de universiteit en leden van de plaatselijke kerken geholpen bij praktische zaken, zoals het zich eigen maken van de Nederlandse taal en de gewoonten van de Nederlandse cultuur.

9.3 Holland Scholarship

De TUA doet mee aan het Holland Scholarship, een beurs van het OCW en 48 Nederlandse hogescholen en universiteiten. In 2017 is in dit kader een beurs toegekend aan een uit Zuid-Korea afkomstige student, die hiermee aan de TUA een master volgt. Vanuit de TUA is geen student met een dergelijk Scholarship naar het buitenland gegaan.

9.4 Officiële internationale contacten

Internationale contacten worden door de individuele hoogleraren onderhouden met theologische faculteiten in Zuid-Afrika (Potchefstroom, Bloemfontein, Pretoria), Frankrijk (Aix-en-Provence), de Verenigde Staten (Yale), Japan (Kobe), Duitsland (Mainz, Bretten, Gießen, Münster, Emden) en Zuid-Korea (Kosin Presbyterian Seminary te Chon-Ahn en Habdong Theological Seminary te Suwon).

De TUA heeft overeenkomsten met:

- De in paragraaf 9.1 genoemde seminaries en universiteiten.
- Het Seminar für Reformierte Theologie der Westfälischen Wilhelms-Universität Münster (Duitsland). Jaarlijks wordt in dit verband door beide universiteiten samen met de Johannes a Lasco Bibliotheek Emden een Sommeruniversität georganiseerd, waarbij de drie instellingen om beurten gedurende een week als faciliterende instelling optreden. Namens de TUA zijn prof. dr. A. Huijgen en prof. dr. H.J. Selderhuis betrokken bij de organisatie.
- Het Institut für Europäische Geschichte in Mainz (Duitsland). Prof. dr. H.J. Selderhuis, hoogleraar kerkgeschiedenis, vertegenwoordigt de TUA in dit samenwerkingsverband met het oog op een gezamenlijk onderzoeksproject over 'Theologenbildung im Sechszehnten Jahrhundert'.
- Het Melancthonhaus in Bretten (Duitsland), met het oog op een project dat zich bezighoudt met de uitgave van de werken van Melancthon. Vanuit de TUA is prof. dr. H.J. Selderhuis voor dit project verantwoordelijk.
- Het Korea Institute for Calvin Theological Studies (KICTS) ten behoeve van de online digitale ontsluiting van de 'Calvini Opera Database'.
- Johannes a Lasco Bibliotheek Emden vanwege de wetenschappelijke editie van de Acta van de synode van Dordrecht 1618/1619. De TUA participeert in dit project samen met enkele andere binnen- en buitenlandse instellingen. Prof. dr. H.J. Selderhuis heeft de algehele leiding over het project. In dit kader werd eind december 2017 deel 2 in de serie *Acta et Documenta Synodi Nationalis Dordrechtanae (1618–1619)* gepresenteerd.
- Refo500, een internationaal platform waar rond de honderd (internationale) instellingen bezig zijn met activiteiten gerelateerd aan het jubileum van 500 jaar Reformatie, dat plaatsvond in 2017. In deze activiteiten worden (ook na 2017) de thema's van de 16^e eeuw benaderd vanuit hun relevantie voor vandaag. De directeur van Refo500 is de Apeldoornse hoogleraar prof. dr. H.J. Selderhuis.
- Verder is de TUA lid van RefoRC (Reformation Research Consortium) als een internationaal consortium binnen Refo500 waarin een aantal universitaire instellingen samenwerkt. Medewerkers van de TUA leveren een bijdrage met name op inhoudelijke bijeenkomsten, bijvoorbeeld aan de jaarlijkse RefoRC Conference.

9.5 Internationale congressen

Uitgaand van onderzoeksgroep BEST van TUK en TUA werd op 30 en 31 maart een conferentie gehouden rondom het thema 'Covenant' (verbond). Negen sprekers behandelden verschillende aan dit onderwerp verbonden thema's.

Daarnaast hebben hoogleraren en docenten van de TUA op individuele basis internationale congressen en symposia mede-georganiseerd of bijdragen hieraan geleverd in de vorm van lezingen en workshops. Voor een overzicht hiervan zie bijlage 7.

Inleiding

De TUA beschikt over een eigen wetenschappelijke bibliotheek, die ten doel heeft om studenten en docenten te ondersteunen in hun onderzoek en studie. Andere belangstellenden kunnen ook van de bibliotheek gebruikmaken.

Algemeen

De bibliotheek is het centrale punt voor het zoeken en vinden van (digitale) wetenschappelijke informatie.

De belangrijkste aandachtspunten van de bibliotheek zijn de collectie en de dienstverlening. De aanschaf is gericht op de thema's die binnen het onderwijs en de onderzoeksgroepen actueel zijn. In het kader van open access en duurzame vindbaarheid zijn in 2017 de proefschriften van de TUA uit eerdere jaren gedigitaliseerd. In 2018 zullen ze opgenomen worden in het repository dat de TUA samen met de PThU en de TUK in gebruik heeft. Er is begonnen met het opnemen van de masterscripties in dit repository, zodat ook deze zo veel mogelijk toegankelijk zijn voor een breder publiek.

De bibliotheekcommissie is in 2017 niet bijeen geweest. De commissie fungeert als klankbord en komt samen wanneer daar aanleiding toe is.

De bibliotheek heeft in het kader van het 125-jarig bestaan van CGK twee vitrines ingericht met materiaal over en uit de begintijd in 1892. Op dezelfde manier is er ook aandacht besteed aan het Lutherjaar: in 2017 werd 500 jaar Reformatie herdacht.

Collectie

De bibliotheek heeft een omvang van 55.070 titels, hierin zijn ruim 7.324 brochures en 2.445 oude drukken opgenomen. Twee collecties met brochures zijn digitaal toegankelijk via Delpher en Digibron. Het aantal tijdschriften met een lopend abonnement is 116, waarvan circa 105 betaalde abonnementen.

In 2017 heeft de bibliotheek toegang verkregen tot de site *Calvin-Genève 16e eeuw* (<http://calvin.droz.org/>). Hierin zijn bronnen, publicaties en bibliografieën van en over Calvijn en andere reformatoren uit het Genève van de zestiende eeuw full text te vinden.

Dienstverlening

De bibliotheek is op maandag tot en met donderdag open van 8.30 tot 18.00 uur en op vrijdag van 8.30 tot 16.30 uur. In juli en augustus gelden andere openingstijden. Informatie over de bibliotheek is te vinden op de website.

Het aantal uitleningen in 2017 was 2.845 tegenover 2.752 uitleningen in 2016. Het gebruik van materiaal ter plekke in bibliotheek en leeszaal is in deze cijfers niet meegerekend. Dit betreft o.a. tentamenboeken, naslagwerken, Bijbelcommentaren en ander niet-uitleenbaar materiaal. De studieplekken binnen bibliotheek en leeszaal worden volledig benut.

De TUA-collectie is ook voor andere belangstellenden toegankelijk. Een groot aantal externe leners weet de bibliotheek te vinden. In 2017 hebben 23 nieuwe externe leners zich gemeld om als bibliotheekgebruiker ingeschreven te staan.

Van het Interbibliothecair Leenverkeer (IBL) is dit jaar 58 keer gebruikgemaakt. Er werden 34 boeken en 24 artikelen aangevraagd door verschillende bibliotheekgebruikers. Deze materialen worden in het belang van promotieonderzoek, wetenschappelijk onderzoek en voor scripties van studenten aangevraagd. Bij het vinden van literatuur voorziet ook ATLA(s) nadrukkelijk in een behoefte. Het gebruik van deze database wordt regelmatig onder de aandacht van de gebruikers gebracht.

Onderhoud

Het onderhoud van een oud gebouw vraagt om een grondige aanpak. Met een technische commissie wordt geprobeerd dit zo goed mogelijk te realiseren. Regelmatig vindt overleg over onderhoudswerkzaamheden plaats tussen de technische commissie en de algemeen bestuurder.

In 2017 zijn een paar verbeteringen uitgevoerd aan de gebouwen. Zo is het binnen- en buitenschilderwerk verricht bij zowel het hoofd- als het B-gebouw. Daarnaast is de dakbedekking op de platte daken van het hoofdgebouw vernieuwd. Verder is onderhoud gepleegd aan voeg- en metselwerk.

Veiligheid en bhv

Op dinsdagmorgen 3 oktober is een ontruimingsoefening gehouden. Deze verliep goed. Enkele aspecten bleken nog aandacht nodig te hebben. Dit is inmiddels opgepakt.

De jaarlijkse bhv-(herhalings)cursus is om organisatorische redenen doorgeschoven naar begin 2018.

RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie)

De inventarisatie die in het voorjaar van 2016 is uitgevoerd, is geëvalueerd. De nodige acties zijn inmiddels uitgevoerd.

ICT

Het is van groot belang dat het digitale verkeer binnen de universiteit zonder problemen functioneert. Onder verantwoordelijkheid van de beheerder houdt een professioneel bedrijf de zaken in de gaten, waardoor struikelblokken doorgaans spoedig opgelost worden en het mogelijk is om in te spelen op vragen en suggesties vanuit de medewerkers en studenten.

In 2017 zijn een aantal pc's in de bibliotheek en bij de administratie en het secretariaat wegens veroudering of defecten vervangen door nieuwe.

Tevens zijn de servers vernieuwd en is het systeem geoptimaliseerd met de daarvoor vereiste nieuwste software.

Verkenningen zijn gedaan om te komen tot een geïntegreerd ICT-systeem voor computers, internet en telefoon. Hierover zal begin 2018 een beslissing worden genomen.

Elektronische Leeromgeving (ELO) en website

Van de Elektronische Leeromgeving (ELO) 'OnderwijsOnline' wordt bij steeds meer facetten van de organisatie van de opleidingen gebruikgemaakt. Deze ELO wordt onder andere gebruikt voor het inleveren en nakijken van opdrachten, het delen van (onderwijs)informatie en de communicatie tussen docenten en studenten.

In de tweede helft van 2017 is een traject opgestart om te komen tot een nieuwe website. De eisen zijn geformuleerd en vier bedrijven hebben op basis daarvan een offerte uitgebracht. De uitgekozen firma heeft inmiddels een en ander verder uitgewerkt.

12.1 Jaarrekening

Inleiding

Deze jaarrekening betreft de financiële verslaglegging 2017 van de Theologische Universiteit Apeldoorn.

Hierna volgt een korte analyse op hoofdlijnen.

Gebeurtenissen in de verslagperiode

In 2017 is de Generale Synode 2016 van de CGK gesloten. Tijdens deze GS is onder andere besloten dat de gesprekken over mogelijke oprichting van een Gereformeerde Theologische Universiteit geen verder vervolg zullen hebben.

Daarnaast heeft de GS besloten de financiële bijdrage uit de kerken te verhogen om daarmee de continuïteit van de universiteit te borgen.

Resultaat 2017 ten opzichte van budget

Het resultaat over 2017 was begroot op € 164.212,- negatief. De realisatie komt uit op een bedrag van € 190.134,- positief. Het verschil van € 354.346,- is in grote lijnen als volgt te verklaren:

- De rijksbijdrage is € 35.000,- hoger uitgevallen dan begroot.
- De collegegelden zijn enigszins (€ 23.000,-) achtergebleven ten opzichte van de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door een wat hogere uitstroom dan verwacht en een lagere doorstroom naar de masteropleiding.
- De overige baten zijn ongeveer € 168.000,- hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door een grote schenking van € 150.000,- en een gift van € 10.000,-.
- De personeelskosten zijn lager uitgevallen dan begroot (in totaal € 89.000,-), met name door het nog niet invullen van een onderzoeksfunctie en lagere pensioenlasten voor de emeriteringsvoorziening.
- De afschrijvingen zijn lager dan de begroting (€ 11.000,-) door het doorschuiven van kleine investeringen naar de toekomst.
- De huisvestingskosten zijn ten opzichte van het budget gedaald met € 7.000,-, wat vooral wordt veroorzaakt doordat de dotatie aan de onderhoudsvoorziening naar beneden is bijgesteld met € 11.000,-.
- De overige lasten zijn over de hele linie ruim (€ 46.000,-) lager ten opzichte van het budget. Deze daling is aan de ene kant veroorzaakt door voorzichtig budgetteren en aan de andere kant door een goede kostenbeheersing.
- Financiële baten en lasten zijn € 30.000,- hoger dan begroot, met name door koerswinst bij verkoop van obligaties.

Treasurybeleid

In het jaarverslag wordt door een publieke organisatie expliciet verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid ten aanzien van de financiële middelen. De Theologische Universiteit Apeldoorn heeft in 2010 een treasurystatuut vastgesteld, dat is goedgekeurd door de raad van toezicht. Dit treasurystatuut is in 2017 bijgesteld in verband met de gewijzigde richtlijn Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

Het accent van het treasurybeleid ligt met name op het beleggen van de financiële middelen van de universiteit. Het beleid is primair risicomijdend.

Op grond hiervan mogen de volgende beleggingen worden aangehouden: posities op langlopende spaarrekeningen, deposito's, obligaties en staatsleningen. Bij de verwerving van nieuwe beleggingen wordt alleen belegd in beleggingsvormen bij financiële instellingen die onder toezicht staan van De Nederlandse Bank en minimaal een A-rating hebben. Fondsen die in het verleden werden aangeschaft, worden verantwoord afgebouwd en bij de obligaties wordt gekozen voor

aanschaffingen die voldoen aan de rendementsdoelstelling. Alle beleggingen dienen hoofdsom gegarandeerd te zijn.

Financiële positie

De belangrijkste financiële kengetallen zijn als volgt:

	<i>Realisatie 2017</i>	<i>Realisatie 2016</i>
Liquiditeit (current ratio).		
Definitie: vlottende activa / kortlopende schulden	9,95	8,28
Solvabiliteit 1.		
Definitie: eigen vermogen / totale vermogen	0,37	0,35
Solvabiliteit 2.		
Definitie: eigen vermogen + voorzieningen gedeeld door het totale vermogen	93,1%	92,3%
Rentabiliteit.		
Definitie: resultaat uit gewone bedrijfsvoering gedeeld door totale baten uit gewone bedrijfsvoering	7,9%	6,9%

De begrippen solvabiliteit en current ratio spelen in de beoordeling van het weerstandsvermogen van de instelling een belangrijke rol. Wijzigingen in de kengetallen worden met name veroorzaakt door investeringen, resultaat en financiering. De universiteit maakt tot op heden geen gebruik van een kredietfaciliteit. De verschillen tussen 2017 en 2016 zijn beperkt en worden vooral veroorzaakt door mutaties in het eigen vermogen.

Kasstroom

De belangrijkste ontwikkelingen in de balansposten zijn als volgt te benoemen:

De financiële vaste activa zijn in 2017 door verkoop van de obligatieportefeuille afgenomen tot nihil.

Vorderingen zijn gestegen, mede doordat een toegezegde grote gift pas in januari werd ontvangen. De hoeveelheid liquide middelen is per saldo in het boekjaar met ruim € 200.000,- toegenomen.

Continuïteit

De TUA is een universiteit met een sterk eigen vermogen. Financiële continuïteit is daardoor gewaarborgd. De TUA moet als kleine instelling steunen op de inzet van een klein team mensen. Daarin is ze kwetsbaar bij eventuele uitval. Deze kwetsbaarheid kan de komende jaren verminderd worden door in te zetten op nauwere samenwerking met andere instellingen.

In onderstaande overzichten wordt een verwachting uitgesproken voor de ontwikkelingen in de jaren 2018 tot en met 2020. In deze cijfers is uitgegaan van de going concern-gedachte.

Personele ontwikkelingen en leerlingaantallen

Personeel (fte per 1 ultimo)	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
Management/directie	0,90	0,90	0,90	0,90
Onderwijs en onderzoek	9,74	8,54	8,54	8,54
Ondersteunend personeel	5,33	5,33	5,22	5,22
	15,97	14,77	14,66	14,66
Studenten (aantallen)				
Bachelor	60	65	65	65
Master	37	30	30	30
Contractanten	17	15	15	15

Balans

Verwachte ontwikkeling balans (in 1.000 euro)

	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
Vaste activa				
Materiële vaste activa	1.641	1.623	1.629	1.629
Financiële vaste activa	0	0	0	0
Vlottende activa	3.540	3.246	2.970	2.726
Totaal activa	5.181	4.869	4.599	4.355
Eigen vermogen	1.943	1.666	1.394	1.148
Voorzieningen	2.882	2.803	2.805	2.807
Kortlopende schulden	356	400	400	400
Totaal passiva	5.181	4.869	4.599	4.355

Raming van baten en lasten

Verwachte ontwikkeling resultaat

	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
Baten				
Rijksbijdragen	1.171	1.118	1.151	1.221
College- en cursusgelden	243	253	255	260
Baten werk in opdracht van derden	17	11		
Overige baten	978	791	800	800
	<u>2.409</u>	<u>2.173</u>	<u>2.206</u>	<u>2.281</u>
Lasten				
Personeelskosten	1.623	1.739	1.774	1.809
Afschrijvingen	43	53	53	53
Huisvestingslasten	147	151	155	158
Overige lasten	468	516	505	516
	<u>2.281</u>	<u>2.459</u>	<u>2.487</u>	<u>2.536</u>
Saldo baten en lasten	128	-286	-281	-255
Financiële baten en lasten	62	9	9	9
Resultaat	<u>190</u>	<u>-277</u>	<u>-272</u>	<u>-246</u>

De meerjarenbegroting laat slechts geringe schommelingen zien in de inkomsten en uitgaven.

Bij deze begroting kan verder het volgende worden opgemerkt:

- Wat betreft de Rijksbijdrage is rekening gehouden met een stabiele instroom (waarbij het aantal studenten ongeveer gelijk zal blijven), 2 promoties per jaar en behoud van de ontvangen premies voor prestatieafspraken.
- De begroting van de collegegeldopbrengsten is berekend op basis van de te verwachten ontwikkeling van het aantal studenten, waarbij een inschatting is gemaakt van het aantal studenten dat instellingscollegegeld moet betalen.
- In de overige baten is begrepen de vaste bijdragen uit de kerken. Voor de verslagperiode 2017 t/m 2019 heeft de GS 2016 hiervoor een nieuwe bijdrage vastgesteld. Vooral nog wordt deze begroot op € 576.000,- per jaar.

- Personele lasten zijn berekend op basis van verwachte ontwikkelingen in het personeelsbestand.
- De meerjarenbegroting houdt rekening met de kosten van een meerjaren-onderhoudsplan voor de gebouwen van de TUA.
- Naar verwachting laten de reserves en de vermogenspositie van de TUA de komende jaren geen grote verschuivingen zien.
- De verwachting is dat in de komende jaren investeringen in aanpassing van het gebouw (50K€) en in parkeerplaatsen (25 K€) nodig zijn.
- Na het niet doorgaan van de beoogde samenwerking in de GTU zal een nieuwe heroriëntatie plaatsvinden. In de opgestelde prognoses is daarom nog geen rekening gehouden met significante wijzigingen in financieringsstructuur, huisvestingsbeleid en mutaties van reserves, fondsen en voorzieningen.

Interne risicobeheersing

De Corporate Governance Code schrijft voor dat een organisatie moet beschikken over een intern risicobeheersings- en controlesysteem. Dit systeem moet de realisatie van doelstellingen bewaken, de financiële verslaggeving betrouwbaar doen zijn en wet- en regelgeving doen naleven. Het college van bestuur is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitbouw van dit systeem en voor de beoordeling van de effectiviteit ervan. Het college van bestuur onderkent het belang van een goede opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Dit betekent ook dat het systeem moet kunnen meebewegen met maatschappelijke veranderingen en de steeds hogere eisen die de organisatie zelf stelt. De komende jaren zal het interne risicobeheersings- en controlesysteem daarom worden uitgebouwd en gecompliceerd.

Het interne risicobeheersingssysteem van de TUA bestaat uit:

- De planning- en controlecyclus: eens per 3 jaar wordt voor de volgende 3 jaren een plan opgesteld. In dit plan worden de strategische doelstellingen en de financiering van de strategie verder uitgewerkt. Daarnaast worden jaarlijks de doelstelling voor het komende jaar en het budget vastgesteld. Periodiek (ieder kwartaal) wordt aan de raad van toezicht gerapporteerd over de operationele en financiële performance.
- De Letter of Representation: hierin wordt de betrouwbaarheid van de financiële rapportage expliciet door het verantwoordelijke management bevestigd.
- Een systeem van monitoring en rapportering, bestaand uit het uitvoeren van interne controles en rapportering daarover.

Risico's en benodigd buffervermogen

In 2015 is er door het CvB een uitgebreide analyse gemaakt om zicht te krijgen op de belangrijkste financiële risico's waaraan de organisatie wordt blootgesteld en hoe deze risico's worden beheerst. Deze analyse is in 2017 geactualiseerd. In verband met de beslissing in oktober 2017 om niet te komen tot een Gereformeerde Theologische Universiteit zal deze analyse in 2018 opnieuw worden geactualiseerd.

De TUA is een universiteit met een sterk eigen vermogen. Financiële continuïteit is daardoor op korte termijn gewaarborgd. De TUA moet als kleine instelling echter steunen op de inzet van een klein team mensen. Daarin is ze kwetsbaar bij eventuele uitval. Deze kwetsbaarheid kan de komende jaren verminderd worden door in te zetten op nauwere samenwerking met andere instellingen.

Samenwerking met anderen op het terrein van academisch onderwijs op gereformeerde basis is ook een belangrijke maatregel om de impact van een aantal gesignaleerde risico's te verkleinen. Dat geldt in het bijzonder wat betreft de in- en doorstroom van studenten en bij langdurige uitval van personeel. Maar ook om aan de toenemende kwaliteitseisen van de overheid te blijven voldoen is samenwerking een must. Van belang daarbij is om ook de band met de kerken te behouden en te versterken.

Vanwege de gezonde financiële buffers (zowel m.b.t. eigen vermogen, werkkapitaal als liquide middelen) kan gesteld worden dat de continuïteit voor de komende jaren goed is gewaarborgd.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

In het kader van de WNT is de universiteit verplicht tot openbaarmaking van beloningen die het gemiddeld jaarloon van ministers te boven gaan.

Met ingang van 1 januari 2016 is deze wet gewijzigd. In het kader van deze wet is de universiteit verplicht tot openbaarmaking van beloningen die bepaalde bezoldigingsmaxima te boven gaan.

Voor deze bezoldigingsmaxima geldt een berekening op basis van het aantal complexiteitspunten.

Voor de TUA is het aantal complexiteitspunten door de raad van toezicht vastgesteld op 6, waarbij indeling in klasse B volgt. Dit resulteert in een bezoldigingsmaximum van € 118.000,-.

In 2017 werd aan geen van de functionarissen een beloning verstrekt die boven de norm van de WNT uit komt.

Private activiteiten

In 2017 zijn door de universiteit geen gelden uit de rijksbijdrage aangewend voor investeringen in private activiteiten welke niet in lijn zijn met de werkzaamheden waarvoor de instelling een rijksbijdrage ontvangt van de overheid.

Apeldoorn, 1 mei 2018

Ir. W.J.A. Hanekamp, voorzitter college van bestuur

12.2 Balans per 31 december 2017

		<u>2017</u>		<u>2016</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur
Vaste activa				
1.1 Immateriële vaste activa	-		-	
1.2 Materiële vaste activa	1.640.525		1.675.258	
1.3 Financiële vaste activa	<u>-</u>		<u>126.330</u>	
		1.640.525		1.801.588
Vlottende activa				
1.4 Voorraden	13.800		15.000	
1.5 Vorderingen	200.768		88.039	
1.7 Liquide middelen	<u>3.325.855</u>		<u>3.107.177</u>	
		3.540.423		3.210.216
		<u>5.180.948</u>		<u>5.011.804</u>
Passiva				
2.1 Eigen vermogen		1.942.745		1.752.611
2.2 Voorzieningen		2.882.484		2.871.464
2.3 Langlopende schulden		-		-
2.4 Kortlopende schulden		355.719		387.729
		<u>5.180.948</u>		<u>5.011.804</u>

12.3 Staat van baten en lasten over 2017

	<u>Werkelijk 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Werkelijk 2016</u>
	Eur	Eur	Eur
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	1.171.226	1.136.361	1.342.972
3.2 Overige overheidsbijdragen	-	-	-
3.3 College- en cursusgelden	242.774	266.176	249.717
3.4 Baten werk in opdracht van derden	16.645	16.483	16.634
3.5 Overige baten	<u>978.185</u>	<u>810.335</u>	<u>819.670</u>
<i>Totaal baten</i>	<u>2.408.830</u>	<u>2.229.355</u>	<u>2.428.993</u>
Lasten			
4.1 Personeelskosten	1.622.533	1.711.519	1.634.384
4.2 Afschrijvingen	43.040	54.348	42.848
4.3 Huisvestingslasten	146.990	153.500	135.214
4.4 Overige lasten	<u>467.995</u>	<u>508.200</u>	<u>468.948</u>
<i>Totaal lasten</i>	<u>2.280.558</u>	<u>2.427.567</u>	<u>2.281.394</u>
Saldo baten en lasten	128.272	-198.212	147.599
5. Financiële baten en lasten	<u>61.862</u>	<u>34.000</u>	<u>19.833</u>
Resultaat	<u>190.134</u>	<u>-164.212</u>	<u>167.432</u>

12.4 Kasstroomoverzicht over 2017

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	128.272	147.599
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	43.040	42.848
- mutaties voorzieningen	<u>11.020</u>	<u>25.570</u>
	54.060	68.418
Veranderingen in vlottende middelen		
- voorraden	1.200	2.750
- vorderingen	-112.730	98.759
- schulden	<u>-32.010</u>	<u>-61.943</u>
	<u>-143.540</u>	<u>39.566</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	38.792	255.583
Ontvangen interest	24.472	26.843
Betaalde interest	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>24.472</u>	<u>26.843</u>
<i>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</i>	63.264	282.426
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-8.307	-
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	-
Investerings in financiële vaste activa	-	-
Desinvesteringen in financiële vaste activa	<u>163.720</u>	<u>-</u>
<i>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	155.413	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Onttrekking bestemmingsfonds emeritering	-	-
Mutatie langlopende schulden	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-	-
Mutatie liquide middelen	<u>218.677</u>	<u>282.426</u>
Liquide middelen 1-1	3.107.177	2.824.750
Liquide middelen 31-12	<u>3.325.855</u>	<u>3.107.177</u>
Toe- / afname	<u>218.678</u>	<u>282.427</u>

12.5 Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De bedragen in de jaarrekening zijn in euro's vermeld, tenzij anders aangegeven.

Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

12.5.1 Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen naar rato van de verwachte levensduur van de activa.

De afschrijvingspercentages bedragen:

Gebouwen	2,50%
Installaties	5,00-20,00%
Inventaris	20,00%
Orgel	2,50%
Computers e.d.	33,33%

Het boekenbezit is niet geactiveerd. De aanschaf wordt direct ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Financiële vaste activa

Effecten zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde of lagere marktwaarde. De universiteit hanteert een treasury statuut waarbij (voor het publiek vermogen) wordt voldaan aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten. Beleggingen vinden plaats met minimaal een hoofdsomgarantie. Voor nieuwe beleggingen geldt dat de universiteit uitsluitend nog belegt bij instellingen met minimaal een A-ranking.

Voorraden

De voorraad wordt gewaardeerd tegen kostprijs, rekening houdend met afwaardering i.v.m. eventuele incurantheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. De bestemmingsreserves zijn reserves met beperktere bestedingsmogelijkheden.

Voorzieningen

De voorziening onderhoud gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks van jaren, rekening houdend met de hoogte van de voorziening. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is gebaseerd op het rapport meer-jaren onderhouds plan (M.O.P.).

De voorziening emeritering hoogleraren wordt bepaald rekening houdend met een rekenrente van 2,0% (2016: 2,0%) en de sterftetafel: prognosetafel AG2014.

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's

komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Er is een jubileumvoorziening gevormd voor personeelsleden die 25 en/of 40 jaar in dienst kunnen zijn. De voorziening wordt naar rato opgebouwd tot aan de jubileumdatum. De voorziening is gewaardeerd tegen de best mogelijke schatting, rekening houdend met loonontwikkeling en blijfkans.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

12.5.2 Resultaatbepaling

De rijksbijdrage wordt toegerekend aan het jaar waarvoor zij wordt verkregen.

College- en examengelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Overige baten worden toegerekend aan het jaar waarin de leveringen en diensten hebben plaatsgevonden.

Rente wordt verantwoord in het jaar waarop zij betrekking heeft.

Met inachtneming van vorenstaande grondslagen wordt het exploitatieresultaat voorts bepaald als het verschil van de baten en lasten over het jaar.

12.5.3 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Het begrip geldmiddelen is gedefinieerd als het saldo van de liquide middelen conform de balans en de schulden aan bankinstellingen.

12.6 Diverse toelichtingen op de jaarrekening

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde	Cumulatieve afschrijving	Boekwaarde	Investerings- kosten	Desinves- teringen	Afschrijving	Aanschaf- waarde	Cumulatieve afschrijving	Boekwaarde
	<u>1-jan-17</u>	<u>1-jan-17</u>	<u>1-jan-17</u>	<u>2017</u>	<u>2017</u>	<u>2017</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-17</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
1.2.1. Gebouwen en terreinen	2.910.330	1.236.350	1.673.980	-	-	41.146	2.910.330	1.277.496	1.632.834
1.2.2. Inventaris en apparatuur	416.329	415.051	1.278	8.307	-	1.894	424.636	416.945	7.691
	<u>3.326.659</u>	<u>1.651.401</u>	<u>1.675.258</u>	<u>8.307</u>	<u>-</u>	<u>43.040</u>	<u>3.334.966</u>	<u>1.694.441</u>	<u>1.640.525</u>

1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde <u>1-jan-17</u>	Investerings- kosten	Des- investeringen	Koers- resultaat	Boekwaarde <u>31-dec-17</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
1.3.6. Effecten					
Obligaties	126.330	-	126.330	-	-
	<u>126.330</u>	<u>-</u>	<u>126.330</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Deze effecten zijn uit privaat vermogen gefinancierd en in 2017 verkocht.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur
1.4 Voorraden		
1.4.1. Gebruiksgoederen	<u>13.800</u>	<u>15.000</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur
1.5 Vorderingen		
1.5.1. Debiteuren	-	-
1.5.2. Ministerie van OC&W	-	-
1.5.5. Studenten/deelnemers/cursisten	-	-
1.5.6. Overige overheden	-	-
1.5.7.1. Personeel	-	-
1.5.7.2. Overige	<u>200.768</u>	<u>88.039</u>
1.5.7. Overige vorderingen	<u>200.768</u>	<u>88.039</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur
1.7 Liquide middelen		
1.7.1. Kasmiddelen	668	660
1.7.2. Tegoeden bank- en girorekeningen	3.325.187	3.106.517
1.7.3. Deposito's	-	-
	<u>3.325.855</u>	<u>3.107.177</u>

2.1 Eigen vermogen

	Stand per <u>1-jan-17</u>	<u>Resultaat</u>	Overige <u>mutaties</u>	Stand per <u>31-dec-17</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur
2.1.1. Algemene reserve (publiek)				
Algemene reserve (publiek)	-	-	-	-
2.1.2. Bestemmingsreserve (publiek)				
Vereveningsfonds	-	-	-	-
Profileringsfonds	70.000	-	-	70.000
2.1.3. Bestemmingsreserve (privaat)				
Bestemmingsfonds CGK theologische opleiding	1.682.611	190.134	-	1.872.745
	<u>1.752.611</u>	<u>190.134</u>	<u>-</u>	<u>1.942.745</u>

2.2 Voorzieningen

	Stand per <u>1-jan-17</u>	<u>Dotaties</u>	<u>Onttrekkingen</u>	<u>Vrijval</u>	Stand per <u>31-dec-17</u>	Kortlopend deel <u>< 1 jaar</u>	Langlopend deel <u>> 1 jaar</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
2.2.1. Personeels- voorzieningen							
Voorziening emeritering hoogleraren	2.685.520	187.033	186.932	-	2.685.621	203.000	2.482.621
Voorziening jubilea	14.008	-	9.132	-	4.876	-	4.876
	<u>2.699.528</u>	<u>187.033</u>	<u>196.064</u>	<u>-</u>	<u>2.690.497</u>	<u>203.000</u>	<u>2.487.497</u>
2.2.3. Overige Voorz. onderhoud gebouwen	171.936	35.000	14.949	-	191.987	114.350	77.637
Totaal voor- zieningen	<u>2.871.464</u>	<u>222.033</u>	<u>211.013</u>	<u>-</u>	<u>2.882.484</u>	<u>317.350</u>	<u>2.565.134</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3. Crediteuren	113.547	112.789
2.4.7.1. Loonheffing	<u>57.736</u>	<u>49.268</u>
2.4.7. Belastingen en premies sociale verzekeringen	57.736	49.268
2.4.8. Schulden ter zake van pensioenen	12.479	9.800
2.4.10.1. Collegegelden	89.143	92.754
2.4.10.5. Vakantiegeld	33.822	32.044
2.4.10.6. Accountantskosten	14.705	11.495
2.4.10.7. Rente en kosten bank	285	937
2.4.10.8. Overige	<u>34.002</u>	<u>78.643</u>
2.4.10. Overlopende passiva	<u>171.957</u>	<u>215.872</u>
	<u>355.719</u>	<u>387.729</u>

Niet uit de balans blijkende verplichtingen:

Per balansdatum is het volgende leasingcontract actief:

Leasing fotokopieerapparatuur ad € 7.143,- per jaar.

Dit contract heeft een looptijd van 48 maanden en loopt tot medio 2021.

Met het Dienstenbureau van de CGK is een dienstverleningsovereenkomst gesloten op het gebied van salarisadministratie, financiële administratie en aanvullende financiële managementondersteuning. Het betreft een doorlopende opdracht welke van jaar tot jaar wordt geëvalueerd. De omvang van het contract bedraagt circa € 54.000,- per jaar.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Via een notariskantoor is de universiteit op de hoogte gesteld van een jaarlijkse schenking van € 70.000,- gedurende een periode van 15 jaar. Voor het eerst in 2016. Het betreft bestemde giften voor de predikantsopleiding van de CGK.

12.7 Toelichting resultatenrekening

Baten

	<u>2017</u>	<u>begroting</u> <u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur	Eur
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	1.171.226	1.136.361	1.342.972
	<u>1.171.226</u>	<u>1.136.361</u>	<u>1.342.972</u>
	<u>2017</u>	<u>begroting</u> <u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur	Eur
3.3.4. College- en cursusgelden	242.774	266.176	249.717
	<u>242.774</u>	<u>266.176</u>	<u>249.717</u>
	<u>2017</u>	<u>begroting</u> <u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur	Eur
3.4 Baten werk in opdracht van derden			
3.4.3. Overige			
3.4.3.3. NGK-participatie	16.645	16.483	16.634
	<u>16.645</u>	<u>16.483</u>	<u>16.634</u>
	<u>2017</u>	<u>begroting</u> <u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur	Eur
3.5 Overige baten			
3.5.1. Verhuur	-	375	-
3.5.3. Schenking	-	-	21.963
3.5.6. Overige	978.185	809.960	797.707
	<u>978.185</u>	<u>810.335</u>	<u>819.670</u>

Lasten

	<u>2017</u>	<u>begroting</u> <u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur	Eur
4.1 Personeelslasten			
4.1.1.1. Brutolonen en salarissen	1.026.918	1.060.921	1.038.249
4.1.1.2. Sociale lasten	143.769	149.721	131.877
4.1.1.3. Pensioenpremies	170.936	153.872	151.533
4.1.1. Lonen en salarissen	<u>1.341.623</u>	<u>1.364.514</u>	<u>1.321.659</u>
4.1.2.1. Dotatie fonds emeriti	187.033	215.000	199.885
4.1.2.2. Personeel niet in loondienst	36.145	39.500	45.809
4.1.2.3. Overig	57.732	92.505	67.031
4.1.2. Overige personele lasten	<u>280.910</u>	<u>347.005</u>	<u>312.725</u>
	<u>1.622.533</u>	<u>1.711.519</u>	<u>1.634.384</u>

Het gemiddeld aantal fte (exclusief hoogleraren) bedroeg in 2017: 12,95. (2016: 12,8)

Het gemiddeld aantal fte (inclusief hoogleraren) bedroeg in 2017: 15,03. (2016: 15,8)

	<u>2017</u>	<u>begroting</u> <u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur	Eur

Overzicht bezoldiging CvB / kostenvergoeding RvT

College van bestuur	91.588	97.445	94.077
Raad van toezicht	3.141	3.500	3.876
	<u>94.729</u>	<u>100.945</u>	<u>97.953</u>

	<u>2017</u>	<u>begroting</u> <u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur	Eur

4.2 Afschrijvingen

4.2.2. Materiële vaste activa	<u>43.040</u>	<u>54.348</u>	<u>42.848</u>
-------------------------------	---------------	---------------	---------------

4.3 Huisvestingslasten

4.3.2. Verzekeringen	7.478	10.500	8.546
4.3.3. Onderhoud	15.211	16.000	11.698
4.3.4. Energie en water	30.687	28.000	24.531
4.3.5. Schoonmaakkosten	33.721	30.000	33.236
4.3.6. Heffingen	15.098	12.000	11.825
4.3.7. Overige	9.795	11.000	10.379
4.3.8. Mutatie voorziening onderhoud	35.000	46.000	35.000
	<u>146.990</u>	<u>153.500</u>	<u>135.215</u>

<u>2017</u>	<u>begroting</u> <u>2017</u>	<u>2016</u>
-------------	---------------------------------	-------------

	Eur	Eur	Eur
4.4 Overige lasten			
4.4.1. Administratie- en beheerslasten	234.995	260.550	258.749
4.4.2. Inventaris, apparatuur en leermiddelen	113.521	111.200	95.466
4.4.4. Overige	119.479	136.450	114.733
	<u>467.995</u>	<u>508.200</u>	<u>468.948</u>

In de overige lasten zijn begrepen lasten met betrekking tot een Israëlreis. Hierin zijn de reiskosten en bijdragen van studenten die daarop betrekking hebben gesaldeerd.

Specificatie honorarium accountant

4.4.1.1. Honorarium onderzoek jaarrekening	16.335	-	23.686
4.4.1.2. Honorarium andere controleopdrachten	2.000	-	520
4.4.1.3. Honorarium fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4. Honorarium andere niet-controledienst	-	-	-
Accountantslasten	<u>18.335</u>		<u>24.206</u>

	<u>2017</u>	<u>begroting</u> <u>2017</u>	<u>2016</u>
	Eur	Eur	Eur
5. Financiële baten en lasten			
5.1. Rentebaten	24.472	34.000	26.843
5.3. Waardeverandering financiële vaste activa/effecten	37.390	-	-7.010
5.5. Rentelasten	-	-	-
	<u>61.862</u>	<u>34.000</u>	<u>19.833</u>

Model WNT: Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

Bezoldiging bestuurders

Naam	H.J. Selderhuis	W.J.A. Hanekamp	G.C. den Hertog	H.G.L. Peels
Functie	Rector	Algemeen bestuurder	Voormalig rector	Voormalig rector
Duur dienstverband in 2017	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-30/04	1/1-31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	0,6	1	1
Gewezen topfunctionaris ?	Nee	nee	ja	Ja
(Fictieve) dienstbetrekking ?	Nee	nee	nee	Nee
Individueel WNT-maximum	118.000	70.800	39.333	118.000
Bezoldiging				
Beloning	103.697	55.258	34.494	91.699

Belastbare onkostenvergoedingen	1.860	0	620	1.860
Beloningen betaalbaar op termijn	12.211	9.041	0	12.211
Subtotaal	117.768	64.299	35.114	105.770
Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	117.768	64.299	35.114	105.770

Motivering overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
---------------------------	--------	--------	--------	--------

Gegevens 2016

Functie in 2016	rector	algemeen bestuurder	voormalig rector	voormalig rector
Duur dienstverband in 2016	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	0,6	1	1

Bezoldiging 2016

Beloning	90.400	75.761	90.400	102.400
Belastbare onkostenvergoedingen	1.860	1.558	1.860	1.860
Beloningen betaalbaar op termijn	10.748	0	0	10.748
Totaal bezoldiging	103.008	77.319	92.260	115.008

Bezoldiging raad van toezicht

Naam	R.W.J. Soeters	K. van Breugel	E.J. van Dijk	T. Loonstra	H.M. Oevermans
Functie	voorzitter	lid	secretaris	lid	lid
Voorzittersclausule van toepassing	ja	nee	nee	nee	nee
Duur dienstverband in 2017	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12

Individueel WNT-maximum	17.700	11.800	11.800	11.800	11.800
--------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Bezoldiging

Beloning	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	91	0	92	0	80
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
Subtotaal	91	0	92	0	80
Onverschuldigd betaald bedrag					
Totaal bezoldiging	91	0	92	0	80

Motivering overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
---------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Bezoldiging 2016

Beloning	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	162	0	68	0	97
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	162	0	68	0	97

Model E Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen	Resultaat	Art 2:403 BW	Deelnahme	Consolidatie
				31-12-2017	jaar 2017			
				EUR	EUR	Ja/ Nee	%	%

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend.
Er is geen sprake van verbonden partijen.

Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule, beknopt

Volg- nr	Omschrijving	Toewij- zing kenmerk	Toewij- zing datum	Prestatie afgerond?
-------------	--------------	----------------------------	--------------------------	------------------------

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule, uitgebreid

Volg- nr	Omschrijving	Toewij- zing kenmerk	Toewij- zing datum	Bedrag van de toewij- zing	Ontvan- gen t/m vorig verslag- jaar	Lasten t/m vorig verslag- jaar	Stand begin verslag- jaar	Ontvangst in verslag- jaar	Lasten in verslag- jaar	Vrijval niet besteed in verslag- jaar	Stand ultimo verslag- jaar	Pres- tatie afge- rond ?
-------------	--------------	----------------------------	--------------------------	-------------------------------------	---	--	------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------	--	-------------------------------------	--------------------------------------

G2A Subsidies met verrekeningsclausule, aflopend

Volg- nr	Omschrijving	Toewij- zing kenmerk	Toewij- zing datum	Bedrag van de toewij- zing	Ontvan- gen t/m vorig verslag- jaar	Lasten t/m vorig verslag- jaar	Stand begin verslag- jaar	Ontvangst in verslag- jaar	Lasten in verslag- jaar	Te verreke- nen ultimo verslag- jaar
-------------	--------------	----------------------------	--------------------------	-------------------------------------	---	--	------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------	---

G2B Subsidies met verrekeningsclausule, doorlopend

Volg- nr	Omschrijving	Toewij- zing kenmerk	Toewij- zing datum	Bedrag van de toewij- zing	Ontvan- gen t/m vorig verslag- jaar	Lasten t/m vorig verslag- jaar	Stand begin verslag- jaar	Ontvangst in verslag- jaar	Lasten in verslag- jaar	Te verreke- nen ultimo verslag- jaar	Saldo nog te beste- den ultimo verslag- jaar
-------------	--------------	----------------------------	--------------------------	-------------------------------------	---	--	------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------	---	--

Toelichting op de verantwoording van subsidies

Dit model is voor de Theologische Universiteit Apeldoorn niet van toepassing.

Model H Overzicht declaraties van bestuurders

Overzicht vergoedingen aan en declaraties van bestuurders voor instellingen als bedoeld in art. 3 lid 4 Rjo.

	H.J. Selderhuis	W.J.A. Hanekamp
Representatiekosten	60	349
Reiskosten binnenland	4.832	1.828
Reiskosten buitenland	11.301	
Overige kosten	1.860	600
Totaal	18.052	2.777

12.8 Verantwoording notitie helderheid

Voor de TUA zijn vier onderdelen uit de 'Notitie helderheid' van belang:

Uitbesteding (thema 1)

Dit is voor de TUA niet van toepassing.

Investering publiek / private arrangementen (thema 2)

In 2017 zijn door de universiteit geen gelden uit de rijksbijdrage aangewend voor investeringen in private activiteiten welke niet in lijn zijn met de werkzaamheden waarvoor de instelling een rijksbijdrage ontvangt van de overheid.

De TUA biedt niet-studenten – mede vanuit het oogpunt van maatschappelijke betrokkenheid – als contractant de mogelijkheid om colleges te volgen van de in het curriculum opgenomen vakken. De TUA brengt hiervoor een bijdrage per EC in rekening die gebaseerd is op het instellingscollegegeld. Gezien de wijze waarop de colleges zijn georganiseerd, is de TUA in staat deze aan te bieden tegen een vergoeding gebaseerd op de variabele kosten.

Buitenlandse studenten (thema 4)

Per 1 oktober 2017 stonden drie *Zuid-Koreanen* als masterstudent aan de TUA ingeschreven. Daarnaast werd in 2017 promotiebegeleiding gegeven aan zes studenten uit *Zuid-Korea*, twee uit *Duitsland*, een uit de *Verenigde Staten* en een student uit *Japan*. De TUA onderneemt geen wervingsacties in het buitenland om de opleiding te promoten, degenen die zich aanmelden, komen geheel op eigen initiatief. De TUA heeft in het buitenland een goede naam als een instelling voor klassiek-gereformeerde theologie met een groot accent op de Bijbelse vakken en de kerkgeschiedenis. Gezien de werkdruk van de hoogleraren wordt overigens op verzoeken van met name studenten uit Zuid-Korea terughoudend gereageerd. Alleen wanneer de studieresultaten en de aanbevelingen vanuit het thuisland daartoe aanleiding geven, wordt de student geaccepteerd. De TUA is door de IND erkend als referent in de zin van artikel 2c van de Vreemdelingenwet, zowel voor de categorie onderwijs als voor wetenschappelijk onderzoek. De contacten met de IND zijn prettig en bevorderen een vlotte administratieve afhandeling voor de aanvragen. Waar mogelijk wordt door de universiteit hulp geboden bij het zoeken van woonruimte, waarbij leden van de plaatselijke kerken zo nodig helpen bij het zich eigen maken van de Nederlandse taal en de gewoonten van de Nederlandse cultuur.

Buitenlandse studenten betalen het instellingscollegegeld.

Maatwerk traject (thema 8)

Aankomende predikanten binnen de CGK volgen een specifiek studietraject in de masteropleiding. Daarbij zijn zij verplicht om een aantal specifieke keuzevakken te volgen die door de CGK vereist zijn. Deze overeenkomst kwalificeert daarom als maatwerk in het kader van de notitie Helderheid. Voor de financiering van de (meer)kosten van deze opleiding dragen de verschillende kerken binnen het kerkverband bij middels een bijdrage per lid. Studenten die dit maatwerktraject niet doorlopen kunnen dezelfde opleiding volgen, met dien verstande dat zij een vrije keuze hebben in de aangeboden keuzevakken. Daarmee voldoet de opleiding aan de randvoorwaarden die de notitie Helderheid stelt aan maatwerktrajecten.

12.9 Bestuurs- en controleverklaring

Bestuursverklaring

Het college van bestuur bevestigt hierbij dat alle bij het college van bestuur bekende informatie, van belang voor de accountantsverklaring bij de jaarrekening en de bekostigingsgegevens, ter beschikking heeft gestaan aan de instellingsaccountant.

Ir. W.J.A. Hanekamp, voorzitter college van bestuur

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van de Theologische Universiteit Apeldoorn

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Theologische Universiteit Apeldoorn te Apeldoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Theologische Universiteit Apeldoorn op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Theologische Universiteit Apeldoorn zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Barneveld, 22 mei 2018

Van Ree Accountants

w.g.

M.A. Rozendaal RA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

12.10 Overige gegevens

Regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In het reglement van de Theologische Universiteit Apeldoorn is de bevoegdheid voor het voeren van beleid toegewezen aan het college van bestuur.

Aan de raad van toezicht is het toezicht en daarmee de vaststelling van de jaarrekening toegewezen.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

Het resultaat over 2017 kan als volgt worden weergegeven:

Resultaat		190.134
Ten gunste van vereveningsfonds	0	
Dotatie ten gunste van profileringsfonds	<u>0</u>	
		- 0
		<u>190.134</u>
Private ontvangsten	854.807	
Private uitgaven	<u>244.040</u>	
Per saldo toe te rekenen aan de bestemmingsreserve CGK	610.767	
doch maximaal		<u>190.134</u>
Toe te rekenen resultaat aan de algemene reserve		0

Het college van bestuur stelt met goedkeuring van de raad van toezicht voor om het resultaat 2017 conform bovenstaande verdeling ten gunste van het eigen vermogen te brengen.

Bijlage 1

Samenstelling bestuur en personeel

Raad van toezicht

- Drs. R.W.J. Soeters (voorzitter)
- Mw. drs. E.J. van Dijk (secretaris)
- Prof. dr. ir. K. van Breugel
- T. Loonstra RA
- Mr. H.M. Oevermans

Secundi

- Mr. H. Bruggeman
- P.J. Klumpenaar RA
- Prof. dr. ir. J. Meijer

Curatorium

- Drs. A. van der Zwan (preses tot september)
- Drs. G. van Roekel (secretaris)
- Drs. C. van Atten (assessor tot september, preses vanaf september)
- Ds. P.D.J. Buijs (assessor vanaf september)
- Drs. L.A. den Butter
- Drs. C.A. den Hertog (vanaf mei)
- Drs. R. van de Kamp (tot mei)
- Drs. A.P. van Langevelde
- Ds. H. Polinder
- Ds. J.G. Schenau

Secundi

- Ds. C.J. Droger
- Ds. H. Fahner
- Ds. H. Korving (vanaf mei)
- Ds. W.N. Middelkoop (tot mei)
- Drs. C.A. den Hertog (tot mei)
- Drs. W. van 't Spijker
- Ds. K. Visser
- Drs. M. Visser
- Drs. A. Wagenaar
- Ds. A.C. van der Wekken (vanaf mei)

College van bestuur

- Ir. W.J.A. Hanekamp (algemeen bestuurder, voorzitter)
- Prof. dr. H.J. Selderhuis (bestuurder onderwijs/onderzoek)

College van hoogleraren

- Prof. dr. A. Huijgen	Systematische theologie
- Prof. dr. M.J. Kater	Praktische theologie
- Prof. dr. H.G.L. Peels	Oude Testament
- Prof. dr. H.J. Selderhuis	Kerkgeschiedenis en kerkrecht

Universitair hoofddocent:

- Dr. M.C. Mulder
- Nieuwe Testament, Judaïca en Kerk en Israël

Bijzonder hoogleraren

- Prof. dr. J. Dekker Bijzonder hoogleraar op de Henk de Jong-leerstoel: Bijbelonderzoek en identiteit in Nederlands Gereformeerd perspectief vanuit de Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding
- Prof. dr. A. de Muynck Bijzonder hoogleraar christelijke pedagogiek vanuit Driestar educatief (vanaf 1 september)

College van docenten

Universitair docenten

- Mw. drs. C.T. Boerke (Nederlandse) kerkgeschiedenis
- Drs. B.J. Dikken Godsdienstwetenschap
- Drs. I.D. Haarsma Filosofie en methodologie
- Drs. A. Heystek Psychologie
- Mw dr. J.J. Oosterhuis-den Otter Latijn en Grieks
- Dr. J.W. van Pelt Poimeniek
- Drs. J. van 't Spijker Missiologie, evangelistiek/urban mission en gemeenteopbouw
- Dr. D.J. Steensma Ethiek
- H. de Waard MA Oudtestamentisch Hebreeuws en Bijbels Aramees

Studie-ondersteuning

- Mw. N. Duijzer-Algra Logopedist
- H. Wijma MLD Persoonlijke en praktische vorming

Wetenschappelijk medewerkers

- Mw. P.D. Baarda MA Praktische Theologie
- Dr. A. Versluis Geassocieerd onderzoeker Oude Testament

Onderwijsondersteunend personeel

- Dhr. B.J.B. Brunsveld Medewerker administratie
- Dhr. J.E. Bulten Medewerker onderwijs- en studentzaken
- Dhr. K.J. de Jong Medewerker bibliotheek
- Mw. N. van der Mijden- Groenendijk Bibliothecaris
- Dhr. M. Rozema Beheerder/pedel
- Mw. J.M. Vierbergen- Hakvoort Medewerker communicatie en secretariaat
- Mw. J.C. van Vliet-Annot MSc Beleidsmedewerker onderwijs
- Mw. J.W. van der Zande-de Roo Universiteitssecretaris en studieadviseur

Bijlage 2

Samenstelling onderzoeksgroepen

In onderstaand overzicht is te zien hoe de drie onderzoeksgroepen zijn opgebouwd. De personen die met een asterisk (*) gemarkeerd zijn, zijn in 2017 gelieerd aan de TUA.

Biblical Exegesis and Theology (BEST)

Programmaleider prof. dr. A. Huijgen

Tenured staff

- Dr. K. van Bakkum
- Dr. J.M. Burger
- Prof. dr. J. Dekker*
- Prof. dr. P.H.R. van Houwelingen
- Prof. dr. A. Huijgen*
- Dr. M. Klinker-De Klerck
- Prof. dr. G. Kwakkel
- Dr. M.C. Mulder*
- Prof. dr. H.G.L. Peels*

PhD-candidates

- Drs. G. van Appeldoorns
- Drs. A. den Heijer
- H. de Waard MA*

Associate researchers

- Dr. J. Doedens
- Dr. H.R. van de Kamp
- Prof. dr. B. Kamphuis
- Dr. M.H. Oosterhuis
- Dr. A. Versluis*
- Dr. P.L. Voorberg
- Dr. G. Vreugdenhil

External PhD-candidates

- R.K. Alkema MA
- Drs. D. Bintsarovskiy
- Drs. C.P. de Boer*
- Drs. W. de Bruin*
- Drs. Ch. Choi
- Dr. R.P. Dodson
- Drs. C. Gunawan
- Drs. B. Kang*
- Drs. H.-S. Kim*
- Drs. C. Lee
- Dr. L. de Lima
- Drs. M. Limboo
- Drs. H. Room
- Drs. B.A.T. Witzier*

Early Modern Reformed Theology (EMRT)

Programmaleider: prof. dr. E.A. de Boer

Tenured staff

- Prof. dr. E.A. de Boer
- Dr. W.A. den Boer
- Dr. S. Hiebsch (vanaf 31 oktober)
- Prof. dr. H.J. Selderhuis*

Non-tenured staff

- Dr. H.A. Speelman
- Dr. R.T. te Velde

Associate researchers

- Dr. A. Bas
- Dr. H.-A. Kim (vanaf juni)

External PhD-candidates

- Drs. H.H. van Alten (gepromoveerd 2 juni 2017)
- Drs. C.T. Basoski
- Drs. C.H.W. van den Berg*
- Drs. J.T. van den Berg*
- Drs. C.Th. Boerke*
- M.W.M. Dekker MA
- Drs. A. van Harten-Tip*
- Drs. S.J. Hong
- Drs. E. Kim (vanaf juni)
- Drs. Th. Klöckner*
- Drs. B.S. Koo
- Drs. M.J. Langhout (gepromoveerd 30 juni 2017)
- Mr. W. Riezebos-Tessemaker*
- P. Roberts MDiv
- Drs. J.-H. Soepenbergh (gepromoveerd 1 december 2017)
- Drs. P.D. Spies* (gepromoveerd 22 november 2017)
- H.T. Wendt MA (vanaf juni)

Reformed Traditions in Secular Europe (RTSE)

Programmaleider prof. dr. S. Paas

Tenured staff

- Prof. dr. Th. Boer
- Dr. C. van den Broeke
- Prof. dr. A.L.Th. de Bruijne
- Drs. J.J.A. Colijn
- Dr. A. van der Dussen*
- Prof. dr. G.C. den Hertog*
- Prof. dr. M.J. Kater*
- Prof. dr. R. Kuiper
- Prof. dr. S. Paas
- Dr. J.H.F. Schaeffer
- Drs. J. van 't Spijker*

Non-tenured staff

- Dr. D. van Keulen

PhD-candidates

- Drs. J.A.G. Bosman
- Drs. J.M. de Jong
- Drs. A.M. de Jonge
- Drs. K. Tamminga

Endowed professors

- Prof. dr. G. Harinck

External PhD-candidates (joint doctorates)

- Drs. S. van den Heuvel (ETF)

Bijlage 3

Samenstelling diverse universitaire gremia

Bibliotheekcommissie

Prof. dr. H.J. Selderhuis (voorzitter)
Dr. C.T. de Groot
J. van Limbeek
Mw. N. van der Mijden-Groenendijk (bibliotheecaris)
H. de Waard MA

Examencommissie

Prof. dr. M.J. Kater (voorzitter)
Dr. H. Geertsema (extern lid)
Drs. A. Heystek
Dr. D. Timmerman (secretaris)
Mw. J.W. van der Zande-de Roo
Mw. drs. C.T. Boerke (ambtelijk secretaris)

Opleidingscommissie

Prof. dr. A. Huijgen (voorzitter)
Mw. J.C. van Vliet-Annot MSc
A.D.L. van Heteren MA
M.K. Klooster
Mw. M.G. Overbeeke
J.P. van Rossum (tot juni 2017)
Drs. H. de Waard
Mw. F.N. de With
Mw. J.W. van der Zande-de Roo

Universiteitsraad

Voor de geleding 'onderwijs en onderzoek': drs. J. van 't Spijker (voorzitter), dr. J.J. Oosterhuis-den Otter (secretaris) en dr. M.C. Mulder (reservelid, vanaf 1 september)
Voor de geleding 'ondersteunend personeel': J.E. Bulten en M. Rozema (reservelid)
Voor de geleding 'studenten': D. de Bruijne (vanaf 1 september), H. Krooneman (vanaf 1 september), W.J. van de Velde en A.T. Trouwborst (reservelid)

Bijlage 4

Overzicht output

Mw. drs. P.D. Baarda

Andere resultaten

Lezing – academisch

- 'Theological Considerations of Teachers about Aspects of Flourishing in Dutch Christian Education', Kuyers Conference, Grand Rapids, Verenigde Staten, 5-7 oktober 2017.

Lezing – populair

- 'Lijden in Gods hand', vrouwenvereniging, Leerbroek, 2 februari 2017.
- 'Leven met lijden', Studium Generale Driestar educatief, Gouda, 21 april 2017.
- 'Lijden in Gods hand', NPV, Beekbergen, 11 oktober 2017.
- 'Lijden in Gods hand', Deputaatschap Pastoraat in de gezondheidszorg (CGK), 9 november 2017.

Bijdrage in dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- 'Het verschil maken', column in *Ambtelijk Contact* 56/2 (maart-april 2017), 7.
- 'Feedback in de kerk', rubriek Profiel in *Ambtelijk Contact* 56/6 (november-december 2017), 23.

Congres – Deelname

- The Kuyers Institute 2017 Conference 'Christian Teaching and Learning: Pathways and Possibilities', Grand Rapids, Verenigde Staten, 5-7 oktober 2017.

Mw. drs. C.Th. Boerke

Andere resultaten

Lezing – populair

- 'De onbekende Luther. Martin Luther (1483-1546) als pedagoog, predikant en pastor' (drie lessen in het kader van de Vormingscursus 2016-2017), 14 januari, 28 januari en 18 februari 2017.
- 'De Synode van Dordrecht 1618-1619, historie en erfenis' (drie lessen in het kader van de Vormingscursus 2017-2018), 23 september, 7 oktober, 4 november, 2 december en 16 december 2017.
- 'Luther, de Reformatie en wij', gemeenteavond CGK, Leerdam, 21 maart 2017.
- 'Luther en zijn gezin', jaaravond mannen- en vrouwenverenigingen Hervormde Kerk, Oldebroek, 28 maart 2017.
- 'Martin Luther: echtgenoot, vader, leraar', CGK/GKV, Bunschoten, 15 november 2017.

Bijdrage aan dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- 'Luther en de Bijbel', *De Hervormde Vrouw* 65/4 (april 2017), 4.
- 'Käthe en de zorgende God', *De Hervormde Vrouw* 65/4 (april 2017), 12.
- 'Martin Luther (1483-1546) als pedagoog', *Kerkblad voor het Noorden* 65/20-21 (18 mei 2017), 4.
- 'Martin Luther (1483-1546) als predikant', *Kerkblad voor het Noorden* 65/28 (13 juli 2017), 3.
- 'Martin Luther (1483-1546) als pastor', *Kerkblad voor het Noorden* 65/35 (31 augustus 2017), 4.
- '“En toch werd zij niet verteerd”. 1892-2017: 125 jaar Christelijke Gereformeerde Kerken', *Protestants Nederland* 83/5, mei 2017, 107-109.

Varia

- 'De verbinding leggen tussen TUA en gemeente', interview in *De Wekker* (rubriek: Mensen in de kerk), 17 maart 2017, 17.

Prof. dr. G.C. den Hertog

Wetenschappelijke publicaties

Hoofdstuk in boek

- "God Waits for and Responds to Sincere Prayer and Responsible Actions." Liturgy and ethics in Dietrich

Bonhoeffer', in: Pieter Vos (ed.), *Liturgy and Ethics. New Contributions from Reformed Perspectives* (Leiden: Brill, 2018), 49-64.

- "'Eine paradigmatische Fallstudie für die Hamartologie und die Versöhnungslehre". Zu Michael Beintkers Umgang mit den Fragen von Schuld und Vergebung anhand der Stuttgarter Schulderklärung (1945) und des Darmstädter Wortes (1947)', in: Hans-Peter Großhans e.a. (eds.), *Schuld und Vergebung. Festschrift für Michael Beintker zum 70. Geburtstag* (Tübingen: Mohr, 2017), 57-71.
- 'Der Ruf in den Gehorsam des Evangeliums. Dietrich Bonhoeffer und Hans Joachim Iwand zur rechten Predigt des Gesetzes', in: Michael Basse & Gerard den Hertog (eds.), *Dietrich Bonhoeffer und Hans Joachim Iwand: Kritische Theologen im Dienst der Kirche*, Forschungen zur Systematischen und Ökumenischen Theologie Bd. 157 (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2017), 85-102.
- 'Judgment, rights and the soul of Europe. In regards to the unfinished discussion between Oliver O'Donovan and Nicholas Wolterstorff', in: Gijsbert van den Brink & Gerard den Hertog (eds.), *Protestant Traditions and the Soul of Europe*, Beihefte zu Ökumenische Rundschau 110 (Leipzig: Evangelische Verlagsanstalt, 2017), 143-157.
- 'Die Wiederentdeckung und Neuprofilierung von Luthers Ansatz einer Ethik der guten Werke. Barth und Bonhoeffer als Wegbereiter in der Zeit des Dritten Reiches', in: Gerard den Hertog e.a. (eds.), *'Sagen, was Sache ist'. Versuche explorativer Ethik. Festgabe zu Ehren von Hans G. Ulrich* (Leipzig: Evangelische Verlagsanstalt, 2017), 47-67.

Vakpublicaties

Artikel in tijdschrift

- 'Kroniek "Het volk heeft gesproken"', *Kontekstueel* 31/5 (mei 2017), 27-30.
- 'Geen "chemisch gereinigde absolute geest"! N.a.v. Karl Barth: Geloven in de levende God. Deel III: God heeft in vrijheid lief', *In de Waagschaal* 46/7 (24 juni 2017), 10-13.
- 'Schepping, verzoening, zonde, – en ontstaan en ouderdom van de aarde', *Wapenveld* 67/4 (2017), 30-34.

Hoofdstuk in boek

- "'Misschien kan ik zo nog werkelijk iets voor de Duitse kerk betekenen". Waarom Bonhoeffer in 1933 naar Engeland ging', in: Gerard den Hertog e.a., *Bonhoeffer in Engeland. Verhalen van een reis in de voetsporen van Dietrich Bonhoeffer* (Barneveld: Nederlands Dagblad, 2017), 19-42.
- 'Alleen zélf boete doen kan het kwaad overwinnen. Bonhoeffers preek over Lukas 13:1-5 op 8 juli 1934 in Londen als eerste blijk van zijn denken over schuld en omkeer van de kerk in Nazi-Duitsland', in: Gerard den Hertog e.a., *Bonhoeffer in Engeland. Verhalen van een reis in de voetsporen van Dietrich Bonhoeffer* (Barneveld: Nederlands Dagblad, 2017), 72-88.

Populariserende publicaties

Hoofdstuk in boek

- 'Oude en nieuwe dingen', in: C.N. van der Ziel, *Tegendraads gelezen. Ontmaskering in het voetspoor van Paulus en Jezus* (Heerenveen: Groen, 2017), 8v.

Bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift

- 'Religieus vloertje niet nodig', *Nederlands Dagblad*, 11 februari 2017.
- 'Waar ging het Luther in 1517 om?' (rubriek Woordwerk), *De Wekker* 126/22 (27 oktober 2017), 6-9.

Andere resultaten

Recensie

- Recensies van Herman de Liagre Böhl, *Miskotte. Theoloog in de branding, 1894-1976* (Amsterdam: Prometheus, 2016), Ab Flipse, *Christelijke wetenschap. Nederlandse rooms-katholieken en gereformeerden over de natuurwetenschap, 1880-1940*, Passagereeks 44 (Hilversum: Verloren, 2014); Kyle Harper, *From Shame to Sin. The Christian Transformation of Sexual Morality in Late Antiquity* (Cambridge: Harvard University Press, 2013) in: *Theologia Reformata* 60 (2017), 93v, 111-114.

Lezing – academisch

- Lezing Bonhoeffer studiedag, PThU, Amsterdam, 27 maart 2017.
- 'Freiheit und Mimesis. Die Sozialethik Hans-Georg Geyers', conferentie in Arnoldshain (bij Frankfurt), Duitsland, 9 en 10 juni 2017.

Lezing – vakmatig

- 'Bonhoeffer over de Psalmen', vwo 6 Van Lodenstein College, Amersfoort, 21 maart 2017.

- 'Gerechtigheid', CSFR Amsterdam, Driebergen, 7 april 2017.
- 'Christelijke vrijheid en autonomie' studiedag Driestar educatief, Gouda, 10 mei 2017.
- 'Luther en de joden', PKN, Kampen, 11 mei 2017.
- 'Luthers tweerijkenleer', congres SGP-jongeren, Putten, 24 november 2017.

Lezing – populair

- 'Bonhoeffer en de Psalmen', in het kader van de 'Bonhoeffermaand', Culemborg, 23 oktober 2017.
- Lezing Reformatieherdenking, Bennekom, 26 oktober 2017.
- Bijdrage Reformatieherdenking, Apeldoorn, 28 oktober 2017.
- Lezing Reformatieherdenking, Putten, 28 oktober 2017.
- 'Voltooid leven?', kringavond regio Amsterdam van Chr. Geref. Vrouwenverenigingen, Ouderkerk aan de Amstel, 16 november 2017.

Bijdrage aan dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- 'Preek over Psalm 72:1', *De Nieuwe Koers* 2017/2 (maart 2017), 64-65.
- '... brengen en komen ... Meditatie over Johannes 19:4-5', *De Kerkklok* 68/7 (31 maart 2017), 2.

Congres – Medeorganisatie

- Barth-Tagung, De Glind, 6-8 maart 2017.

Congres – Deelname

- Conferentie Internationaler Ökumenischer Arbeitskreis evangelischer und katholischer Theologen (ÖAK) te Erfurt, Duitsland, 3-6 april 2017.
- Barthtagung op de Leienberg (Zwitserland), 17-20 juli 2017.
- Iwand-Symposium, Bonn, Duitsland, 12-14 oktober 2017.
- Symposium ter gelegenheid van de 75ste verjaardag van Hans G. Ulrich, Erlangen, Duitsland, 4 november 2017.

Varia

- 'In grootvaders armen' (interview), *Nederlands Dagblad*, 4 februari 2017.
- 'Vreugde in dienstbaarheid' (interview), *Reformatisch Dagblad*, 9 februari 2017.
- 'Ethiek is kijken naar wat God doet' (interview), *Reformatisch Dagblad*, 10 februari 2017.
- 'Theologie behoort je te beoefenen met het oog op vandaag' (interview), *Friesch Dagblad*, 10 februari 2017.

Prof. dr. A. Huijgen

Wetenschappelijke publicaties

Artikel – refereed artikel in tijdschrift

- 'Traces of the Trinity in the Old Testament: From Individual Texts to the Nature of Revelation', *International Journal of Systematic Theology* 19 (2017), 251-270, en via <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/ijst.12222/full>.
- (Met H. de Waard) 'Twee versies van Jeremia en een gereformeerde visie op de Schrift', *Theologia Reformata* 60 (2017), 143-160.

Boek

- *Drievoudig bewogen. De innerlijke samenhang van Triniteit en Oude Testament*, Apeldoornse Studies 69 (Apeldoorn: Theologische Universiteit, 2017).

Hoofdstuk in boek

- 'Introduction', in: Hans Burger e.a. (eds.), *Sola Scriptura. Biblical and Theological Perspectives on Scripture, Authority, and Hermeneutics*, Studies in Reformed Theology 32 (Leiden: Brill, 2017), 1-16.
- 'Alone Together. *Sola Scriptura* and the Other Solas of the Reformation', in: Hans Burger e.a. (eds.), *Sola Scriptura. Biblical and Theological Perspectives on Scripture, Authority, and Hermeneutics*, Studies in Reformed Theology 32 (Leiden: Brill, 2017), 79-104.

Vakpublicaties

Artikel in tijdschrift

- 'BEST-conferentie over het verbond', *Tijdschrift voor Theologie* 57 (2017), 188-189.

- 'Een mens te zijn op aarde: Het theologisch perspectief op de mens naast het natuurwetenschappelijke', *Kontekstueel* 32/2 (2017), 10–13.

Hoofdstuk in boek

- 'Een vrouwelijke religie? Over Michel Houellebecq's *Soumission* en het christelijke geloof', in: Arnold Huijgen e.a. (eds.), *Schuld en vrijheid. Opstellen aangeboden aan prof. dr. G.C. den Hertog* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017), 134–145.

Populariserende publicaties

Hoofdstuk in boek

- 'Alleen de gehoorzame gelooft', in: D. van Meeuwen & W.J. de Potter, *Spanning. Bijbel en actualiteit binnen het reformatorisch onderwijs* (Apeldoorn: De Banier, 2017), 83–90.
- 'Een christelijke visie op gedeeld leiderschap', in: Dick Both e.a. (eds.), *Nieuw leiderschap: Van bezitten naar delen* (Heerenveen: Groen, 2017), 85–104.

Bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift

- 'Genezing is te belangrijk om aan artsen over te laten', met Stefan Paas, *NRC*, 20 februari 2017, en via <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/02/19/genezing-is-te-belangrijk-om-aan-artsen-over-te-laten-6777957-a1546716>.
- 'In dogmatiek gaat de Bijbel open', *Reformatorisch Dagblad*, 21 april 2017, en via <https://www.rd.nl/opinie/in-dogmatiek-gaat-de-bijbel-open-1.1395267>.
- 'The House of European History erases religion', *Acton Institute*, 14 juni 2017.
- 'Creating a tax code that values stay-at-home mothers', *Acton Institute*, 28 juni 2017, en via <https://acton.org/publications/transatlantic/2017/06/14/house-european-history-erases-religion>.
- 'Stilte', meditatie *Reformatorisch Dagblad*, katern Puntkomma, 31 augustus 2017, 5.
- 'Discussie over verkiezing en genade in nieuw licht', *Reformatorisch Dagblad*, 14 december 2017.

Andere resultaten

Recensies

- 'Eigen kijk op theologie Bonhoeffer', recensie van C. Bos, *Levend geloven: Dietrich Bonhoeffers disciplina arcani als leef- en leesregel* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017), *Reformatorisch Dagblad*, 21 juli 2017.
- G.A. van den Brink, *Tot zonde gemaakt. De Engelse antinomiaanse controverse (1690-1700) over de toerekening van de zonden aan Christus, met bijzondere aandacht voor Herman Witsius' Animadversiones Irenicae (1696)* (Kampen: Summum, 2016), *Church History and Religious Culture* 97 (2017), 46–48.
- George Hunsinger, *Evangelical, Catholic, and Reformed: Doctrinal Essays on Barth and Related Themes* (Grand Rapids: Eerdmans, 2015), *Theologia Reformata* 60 (2017), 103–104.
- Paul Helm, *Faith, Form, and Fashion: Classical Reformed Theology and Its Postmodern Critics* (Eugene: Cascade Books, 2014), *Theologia Reformata* 60 (2017), 347–348.
- Ad de Bruijne & Hans Burger (eds.), *Gereformeerde hermeneutiek vandaag. Theologische perspectieven* (Barneveld: De Vuurbaak: 2017), *De Wekker* 126/17 (18 augustus 2017), 12–13.
- C. Bos, *Levend geloven: Dietrich Bonhoeffers disciplina arcani als leef- en leesregel* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017), *De Wekker* 126/24 (24 november 2017), 22.
- A. Markus, *Pelgrim met God: Vertrouwen en volgen – in het spoor van Abraham* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2016), *De Wekker* 126/25 (8 december 2017), 19.

Redactie boek

- (Met Eric Peels en Cees-Jan Smits) *Schuld en vrijheid. Opstellen aangeboden aan prof. dr. G.C. den Hertog* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017).
- (Met Cees-Jan Smits en Eberhard Lempp) *Schuld und Freiheit. Festgabe für Gerard Cornelis den Hertog*. Dordtmunder Beiträge zu Theologie und Religionspädagogik 13 (Münster: LIT, 2017).
- (Met Hans Burger en Eric Peels) *Sola Scriptura. Biblical and Theological Perspectives on Scripture, Authority, and Hermeneutics*, *Studies in Reformed Theology* 32 (Leiden: Brill, 2017).

Bijdrage aan tv of radio

- Interview Groot Nieuws Radio, n.a.v. inauguratie, 20 april 2017.

Lezing – academisch

- 'Sola Scriptura Revisited. Towards a Renewal of the Reformed Scripture Principle', Edinburgh Dogmatics Conference, Edinburgh, Schotland, 29 augustus 2017.

- 'Allegory within the Bounds of the Letter: Towards a Renewal of Protestant Interpretations of the Old Testament', Leuven Encounters in Systematic Theology, Leuven, België, 12 oktober 2017.

Lezing – vakmatig

- 'Aantrekkelijke anglicaanse theologie? Enkele aspecten van Rowan Williams' theologie', alumnidag TUA, Apeldoorn, 16 januari 2017.
- 'De kunst van het aannemen (over acceptatieplicht in het onderwijs)', mini-symposium Driestar educatief, 19 mei 2017.
- 'Een mens te zijn op aarde', studiedag 'Wat als het waar is? Over schepping en evolutie', Nijkerk, 22 september 2017.
- 'Gereformeerde hermeneutiek voorbij de Reformatie? Een reactie op "Gereformeerde hermeneutiek vandaag"', studiedag TUK, Kampen, 29 september 2017.
- 'Coram Deo. De (vermeende) invloed van de Reformatie op secularisatie en het blijvende belang van reformatorische inzichten onder seculiere condities', Reformatieherdenking C.S.F.R., Jacobikerk Utrecht, 24 oktober 2017.
- 'Twee of drie verbonden: waar gaat het over?', TUA-dag, 24 november 2017.
- 'Voorgaan en volgen. Christelijk leiding geven aan jezelf en anderen', symposium Eleos, Ede, 28 november 2017.

Lezing – populair

- 'Nieuw leiderschap: van bezitten naar delen', 10 maart 2017.
- Bijdragen Reformatieherdenking, Pieter Zandt Scholengemeenschap, 17 oktober 2017.
- 'Vrij zijn', hervormingsavond, Woudenberg, 28 oktober 2017.
- 'Individualisering in Bijbels licht', studentenvereniging Depositum Custodi, Utrecht, 2 november 2017.

Bijdrage in dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- 'Kinderen', column, *De Waarheidsvriend*, 5 januari 2017.
- 'Niet de subcultuur, maar het hart', *Reformatorisch Dagblad*, 7 januari 2017.
- 'Vrijwillig', column, *De Waarheidsvriend*, 2 februari 2017.
- 'Onderzoekservaring', *De Waarheidsvriend*, 2 maart 2017.
- 'Stevig in je schoenen staan', *De Waarheidsvriend*, 30 maart 2017.
- 'Inleversyndroom', *De Waarheidsvriend*, 28 april 2017.
- 'Verdieping rond herdenking Reformatie in Wittenberg', *Reformatorisch Dagblad*, 11 mei 2017.
- "'Doperdom dook telkens op"', *Reformatorisch Dagblad*, 12 mei 2017.
- 'Roomse geschiedschrijving Luther werd bijgesteld', *Reformatorisch Dagblad*, 13 mei 2017.
- 'Leeg huis', *De Waarheidsvriend*, 26 mei 2017.
- 'Vertraging', *De Waarheidsvriend*, 22 juni 2017.
- 'Wandelgangverdriet', *De Waarheidsvriend*, 27 juli 2017.
- 'Bijbelwetenschappers kunnen leren van Reformatoren', *Reformatorisch Dagblad*, 6 september 2017.
- 'Met God praten', *De Waarheidsvriend*, 7 september 2017.
- 'Met open vizier de dialoog aangaan', *Oecumene.nl*, 3 oktober 2017.
- 'Mensenwerk', *De Waarheidsvriend*, 5 oktober 2017.
- 'Lees de Bijbel niet alleen met jezelf mee maar vooral ook tegen jezelf in', *Reformatorisch Dagblad*, 6 oktober 2017.
- 'Slachtoffers', *De Waarheidsvriend*, 2 november 2017.
- 'Achternaam', *De Waarheidsvriend*, 30 november 2017.
- 'Bram vraagt: Kun je bewijzen dat God bestaat?', *Nederlands Dagblad*, 2 december 2017.
- 'Christelijk leidinggeven is voorgaan én volgen', *Reformatorisch Dagblad*, 15 december 2017.
- 'Onderzoek', *De Waarheidsvriend*, 28 december 2017.
- Weblogs: theologenblog op site *Reformatorisch Dagblad* en *Nederlands Dagblad*:
 - 'Wat theologischer nadenken over PVV en islam', 10 januari 2017.
 - 'Lijken op David Beckham', 7 februari 2017.
 - (Met Koert van Bakkum en Hans Burger) 'Film "Silence" door een theologische bril', 28 februari 2017.
 - 'Een spiegel van vreugde', 28 maart 2017.
 - 'Savannah en Pinksteren', 6 juni 2017.
 - 'Bijbelwetenschappers kunnen leren van Reformatoren', 5 september 2017.
 - 'Sneeuw', 11 december 2017.

Congres – Organisatie

- BEST-conferentie over 'Het verbond', Apeldoorn, 30 en 31 maart 2017.

Congres – Deelname

- Society for the Study of Theology, Nottingham, Engeland, 24-27 april 2017.
- RefoRC Conference, Wittenberg, Duitsland, 10-13 mei 2017.
- Edinburgh Dogmatics Conference, Edinburgh, Engeland, 29-30 augustus 2017.
- Cred-Art, De Glind, 9-10 oktober 2017.
- Leuven Encounters in Systematic Theology, Leuven, België, 11-13 oktober 2017.
- Evangelical Theological Society, Providence RI, Verenigde Staten, 15-17 november 2017.
- American Academy of Religion, Boston MA, Verenigde Staten, 17-21 november 2017.

Prof. dr. M.J. Kater

Wetenschappelijke publicaties

Boek

- *Tolerantie in balans. Tussen drang en dwang van individu en collectief* (Apeldoorn: De Banier, Labarum Academic, 2017).
- *Liever langer luisteren. Een focus op de communicatie van het Woord in de 21^e eeuw*, Apeldoornse Studies 70 (Apeldoorn: Theologische Universiteit, 2017).

Vakpublicaties

Boek

- *Een samenkomst om naar te verlangen. Over het verbazingwekkende van de kerkdienst* (Apeldoorn: De Banier, 2017).

Hoofdstuk in boek

- 'Bevrijdende prediking: De prediking van de HC als preludium en fuga op het thema "vrijheid"', in: Arnold Huijgen e.a. (eds.), *Schuld en vrijheid. Opstellen aangeboden aan prof. dr. G.C. den Hertog* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017), 168-177.

Populariserende publicaties

Hoofdstuk in boek

- 'Grote woorden over een Koning die niet te groot is voor kinderen', in: M.J. Kater e.a., *Spreken over de Koning* (Apeldoorn: De Banier, 2017), 8-26.

Bijdrage in dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- 'Verkondiging met het oog op aanvechting en uithoudingsvermogen. Een handreiking vanuit de brief a/d Hebreëën' (rubriek Woordwerk), *De Wekker* 126/5 (3 maart 2017), 6-9.
- 'Hoe reformatorisch is de prediking in onze kerken anno 2017?', *Ambtelijk Contact*, juli/augustus 2017, 6-11.
- Essay over de praktisch-theologische betekenis van 'dienen' (in gezin, kerk, samenleving), *Gezinsgids*, juni 2017.
- 'Het Woord verkondigen in een visuele maatschappij. Enkele overwegingen rond de prediking in een beeldcultuur' (rubriek Woordwerk), *De Wekker* 126/18 (1 september 2017), 6-9.
- '"Nooit zonde gehad of gedaan"- Gods oordeel over ons leven' (rubriek Woordwerk), *De Wekker* 126/21 (13 oktober 2017), 6-9.
- 'Een traditie waar we nooit mee mogen breken. Over de overdracht van Bijbels onderwijs en de geestelijke vorming van kinderen en jongeren', *CGK Vrouw* 70/9 (2017), 10-12.
- 'Komen dwalingen zingend de kerk binnen? Over de theologie van het kinderlied', *Gezinsgids*, december 2017.

Andere resultaten

Recensies

- 'Preken met tegenwoordigheid van de Geest'. Recensie van Bert de Leede & Ciska Stark, *Ontvrouwen. Protestantse prediking in de praktijk* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017), *Reformatorisch Dagblad*, 28 april 2017.
- 'Plaatsnemen in het schip van de kerk', recensie A.J. Kunz & P.J. Vergunst (eds.), *Reformatie nu. Belijden in een seculiere tijd* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017) en W. van Vlastuin, *Katholiek vandaag. Een gereformeerd gesprek over katholiciteit* (Apeldoorn: Labarum Academic, 2017), *Reformatorisch Dagblad*, 15 september 2017.

Lezing – Vakmatig

- 'Herbezinning op de principes van de praktische theologie', terugkomdag alumni TUA, Apeldoorn, 16 januari 2017.
- 'Geloof en wetenschap', cursus GPV (docenten reformatorisch onderwijs), Gouda, 7 maart 2017.
- 'Hemel en hel. Onze eeuwige bestemming ter discussie?', PZ Academy, 24 mei 2017.
- 'Plaats en betekenis van apologetiek in een curriculum', godsdienstdocenten Hoornbeeck College, Apeldoorn, 31 mei 2017.
- 'Het apologetisch element in de prediking', Haamstedeconferentie, Elspeet, 29 augustus 2017.
- 'De betekenis van apologetiek voor en in de onderwijspraktijk', introductiedagen Driestar educatief, Driebergen, 29 augustus 2017.
- 'Wat is (nog) waarheid?', Studentenvereniging Depositum Custodi, Utrecht, 31 augustus 2017.
- 'Hoe leg je Bijbelse kernbegrippen uit in de prediking binnen de context van evangelisatiewerk?', bezinningsdagen evangelisten GG, Rijssen, 16 november 2017.
- 'Bevindelijke prediking', AKZ+ conferentie over 'Bevinding', Apeldoorn, 8 december 2017.

Lezing – Populair

- 'Trinitarische prediking', Urk, 1 februari 2017.
- 'De plaats van de toekomst in de prediking', Ouderkerk a/d Amstel, 23 februari 2017.
- 'Profetische prediking', Sliedrecht, 29 maart 2017.
- 'Hoe reformatorisch is de prediking in onze kerken anno 2017?', ambtsdragersconferentie, Nijkerk, 8 april 2017.
- 'Het spreken en preken van de kerk', districtsavond mannenbond, Harderwijk, 25 april 2017.
- 'Gereformeerde prediking, wat is dat?', PKN Bleskensgraaf, 14 september 2017.
- 'De prediking van de brief aan de Hebreeën', cursus Geestelijke Vorming Middelharnis, 21 september 2017.
- 'Communicatie in trinitarisch perspectief', boekpresentatie *Zo gezegd... Harmonieuze communicatie in Bijbels perspectief*, De Aker, Putten, 4 oktober 2017.
- 'Reformatie toen en nu – een vrolijke ruil?!', Reformatieherdenking Chr. SG Prins Maurits, Middelharnis, 12 oktober 2017.
- Lezing 'Vijf hot items van de reformatie' en workshop over 'De vrijheid van een christenmens', studiedag bovenbouw SG Pieter Zandt, Kampen, 16 oktober 2017.
- 'Een "zalige ruil"? Of is er niets te ruilen?', Reformatieherdenking, Zeist, 28 oktober 2017.
- 'De reformatie in toekomstperspectief', Reformatieherdenking, Urk, 31 oktober 2017.
- 'Verbondsmatige prediking, ook vandaag?', TUA-dag, Apeldoorn 24 november 2017.

Gastcollege binnenland

- 'Preken met Keller', cursusdag AKZ+, TUK, Kampen, 10 maart en 7 april 2017.
- 'C.S. Lewis voor vandaag', college AKZ+ voor leerlingen Scholengemeenschap Jacobus Fruytier, Apeldoorn, 15 november 2017.

Conferentie – deelname

- 'Spreken over de Koning' (workshop), symposium Evangeliestek/Driestar educatief/TUA, Gouda, 6 oktober 2017.

Dr. M.C. Mulder

Wetenschappelijke publicaties

Hoofdstuk in boek

- 'Leviathan on the Menu of the Messianic Meal. The Use of Various Images of Leviathan in Early Jewish Tradition', in: Koert van Bakkum e.a. (eds.), *Playing with Leviathan. Interpretation and Reception of monsters from the Biblical World, Themes in Biblical Narrative* (Leiden: Brill, 2017), 117-132.

Populariserende publicaties

Bijdrage aan dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- 'Aanstaande predikanten naar Israël', *Verbonden* 61/1 (januari 2017), 10.
- 'Leven onder zegenende handen. Over de rijkdom van het Bijbelse begrip "zegen"', *De Wekker* 126/10 (12 mei 2017), 6-9.
- 'Het beloofde land. De Bijbel wijst niet op de grenzen, wel op de grond', *Profetisch Perspectief* 23/96 (herfst 2017), 28.
- 'Ons gezicht in Jeruzalem', *Verbonden* 61/3 (september 2017), 10.

Andere resultaten

Recensie

- Gerald R. McDermott (ed.), *The New Christian Zionism. Fresh Perspectives on Israel & the Land* (Downers Grove: IVP Academic, 2016), *Reformatorisch Dagblad*, 26 januari 2017.

Lezing – academisch

- 'Blij zijn met elkaar? Bijbels perspectief op de verhouding van Joden en heidenen in Romeinen 15:7-13', rede opening academisch jaar TUA, Apeldoorn, 4 september 2017.

Lezing – vakmatig

- 'Messiasbelijdende Joden in Nederland en Israël', Interkerkelijke Commissie Israël, Dienstencentrum Utrecht, 6 maart 2017.

- 'Een ander evangelie, of het evangelie anders?', symposium 'Contextualisatie in een verschuivende Westerse cultuur', TUA, Apeldoorn, 12 mei (verschijnt als artikel in 2018).

- 'Is "Israël" nu gelijk geworden aan "Hagar, de slavin"? Over de twee verbonden in Galaten 4:24', TUA-dag, Apeldoorn, 24 november 2017.

Lezing – populair

- '"Hoe zullen we Hem ontmoeten?" Leren van Joodse geloofsbeleving', leerhuisavond PKN, Ede, 9 februari 2017.

- 'Eredienst van het hart. Leren van Joodse spiritualiteit', regionale Kerk & Israëlcommissie PKN, Kampen, 14 februari 2017.

- 'Hoezo: "onopgeefbaar verbonden"? Delen in de hoop van Israël...', Kerk & Israëlavond PKN, classis Hoogeveen, 20 april 2017.

- 'Israël, volk van God... Wat hebben wij ermee?', mannenontbijt CGK, Urk, 13 mei 2017.

- 'Verbonden met Israël. Leren van de Joodse lees- en leef traditie', leeravond GKv, Zutphen, 7 juni 2017.

- 'Uw Koninkrijk kome', retraite CGK Bethelkerk, Veenendaal, 25 augustus 2017.

- 'Hoezo Israël, hoezo Jeruzalem? Leren van de Joodse gebedstraditie', klassicale Kerk & Israël-avond PKN, Emmeloord, 16 november 2017.

- 'Geen vervangingstheologie en geen twee wegen... maar wat dan wel?', Kerk & Israëlavond PKN, Dedemsvaart, 23 november 2017.

Bijdrage aan dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- Weblogs: theologenblog op site *Reformatorisch Dagblad* en *Nederlands Dagblad*:

- 'Kerst aan het begin van het jaar', 2 januari 2017.

- 'Zegen', 31 mei 2017.

- 'Ik ben geen zondaar?', 10 september 2017.

- 'Jezus' graf herontdekt', 1 december 2017 (tevens verscheen in ND 6 december: 'Het graf van Jezus kennen en aanraken hoeft geen verarming van het geloof te betekenen').

Gastcollege binnenland

- 'Over rabbijnse hermeneutiek (leesregels van Hillel, vergeleken met Paulus' schriftgebruik)', gastcollege in kader van Master NT, TUK, Kampen, 10 januari en 19 december 2017.

- 'Inleiding rabbijnse literatuur', gastcollege in kader van Bachelor NT, TUK, Kampen, 28 februari 2017.

- 'Over Joods en christelijk lezen van OT/Tenach', gastcollege in kader van een themaweek OT, TUK, Kampen, 18 april.

Varia

- Organisatie en leiding studiereis voor 43 studenten en staf TUA naar Israël met seminar i.s.m. het Jewish Theological Seminary en het Schechterinstituut over het thema 'Defining "Israel" in Jewish and Christian Traditions', 13-24 maart 2017.

Prof. dr. H.G.L. Peels

Wetenschappelijke publicaties

Hoofdstuk in boek

- '"Gaza is kaal geschoren". Tekst en intentie van de gerichtsprefetie over Filistea (Jer. 47)', in: Arnold Huijgen e.a. (eds.), *Schuld en vrijheid. Opstellen aangeboden aan prof. dr. G.C. den Hertog* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017), 225-238.

- 'Introduction', in: Koert van Bekkum e.a. (eds), *Playing with Leviathan. Interpretation and Reception of Monsters from the Biblical World*, Themes in Biblical Narrative. Jewish and Christian Traditions, Vol. 21 (Leiden - Boston: Brill, 2017), XVII-XXVIII.
- 'Introduction', in: Hans Burger e.a. (eds), *Sola Scriptura. Biblical and Theological Perspectives on Scripture, Authority, and Hermeneutics*, Studies in Reformed Theology 32 (Leiden-Boston: Brill, 2017), 1-16.
- 'Future Prophecy and the Sola Scriptura', in: Hans Burger e.a. (eds), *Sola Scriptura. Biblical and Theological Perspectives on Scripture, Authority, and Hermeneutics*, Studies in Reformed Theology 32 (Leiden-Boston: Brill, 2017), 183-194.

Vakpublicaties

Artikel in tijdschrift

- 'Reflexen', *Theologia Reformata* 60/4 (2017), 427-440.
- 'Is dit onze God?', *Kontekstueel* 32/3 (2017), 6-9.

Populariserende publicaties

Bijdrage aan dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- 'Het alfabet als Joods geschenk?', *Nederlands Dagblad*, 6 februari 2017, 12-13.
- 'Bijbelvisie van de Lazarus 7keer7-tour is gedateerd', *Nederlands Dagblad*, 28 juni 2017, 11.
- 'Reuring over twee puntjes en een streepje', *Reformatisch Dagblad*, 12 oktober 2017.
- 'Is het christendom gewelddadig of vredelievend?', bijdrage Forum-C website www.degrotevragen.nl, december 2017.
- Vier bijdragen aan theologenblog op site *Reformatisch Dagblad* en *Nederlands Dagblad*.

Andere resultaten

Recensie

- Boekrecensies in *Theologia Reformata* 60/3 (2017), 316-319 en 323-329: Benjamin A. Foreman, *Animal Metaphors and the People of Israel in the Book of Jeremiah*, *Forschungen zur Religion und Literatur des Alten und Neuen Testaments*, 238 (Göttingen: Vandenhoeck & Rupprecht, 2011); Dirk J. Human & Gert J. Steyn (eds.), *Psalms and Hebrews. Studies in Reception* (New York / London: T&T Clark, 2011); B.T. Arnold, *Introduction to the Old Testament* (Cambridge: University Press, 2014); Christl M. Maier & Carolyn J. Sharp (eds.), *Prophecy and Power. Jeremiah in Feminist and Postcolonial Perspective*. Library of Hebrew Bible / Old Testament Studies 577 (New York / London: Bloomsbury T&T Clark, 2013); B. van 't Veld, *Exodus. Deel 2 (De Prediking van het Oude Testament)* (Utrecht: Kok, 2015); Heath A. Thomas e.a. (eds.), *Holy War in the Bible. Christian Morality and an Old Testament Problem* (Downersgrove: Intervarsity Press, 2013); Bernd Janowski, *Ein Gott, der straft und tötet? Zwölf Fragen zum Gottesbild des Alten Testaments* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlagsgesellschaft, 2014); G.C. Vreugdenhil, *Onheil dat voorbijgaat. Psalm 91 en de (oud-oosterse) bedreiging door demonen* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2013).
- '1 Samuel as Christian Scripture' – review of B. Chapman, *1 Samuel as Christian Scripture. A Theological Commentary* (Grand Rapids: Eerdmans, 2016), *Bibliotheca Orientalis* 74/3-4 (2017), 398-402.
- Boekaankondigingen in *Theologia Reformata* 60/3 (2017), 355-356: Marjo Korpel & Johannes de Moor, *Adam, Eva en de Duivel. Kanaänitische mythen en de Bijbel* (Vught: Skandalon, 2016); J. Dubbink e.a. (eds.), *Bijbelse Theologie*, Amsterdamse Cahiers voor Exegese van de Bijbel en zijn Tradities 30 (Bergambacht: Uitgeverij 2VM, 2015); Mary Ann Beavis & Michael J. Gilmour (eds.), *Dictionary of the Bible and Western Culture* (Sheffield: Phoenix Press, 2012).
- Bkb: M.J. Paul e.a., *Bijbelcommentaar Jeremia / Klaagliederen*. Studiebijbel Oude Testament 10 (Veenendaal: Centrum voor Bijbelonderzoek, 2013), *Soteria* 34/2 (2017), 56-58.
- 'Aramees, de hardnekkigste taal van het Midden-Oosten'. Bkb: Holger Gzella, *De eerste wereldtaal. De geschiedenis van het Aramees* (Amsterdam: Athenaeum, Polak & Van Gennep, 2017), *Reformatisch Dagblad*, 28 november 2017.
- 'Drie lastige vragen over het Oude Testament beantwoord'. Bkb: A. Versluis e.a., *De actualiteit van het Oude Testament. Geweld, offers en beloften* (Apeldoorn: De Banier, 2017), *Reformatisch Dagblad*, 4 december 2017.

Redactie boek

- A. Huijgen e.a. (eds.), *Schuld en vrijheid. Opstellen aangeboden aan prof. dr. G.C. den Hertog* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017).
- Hans Burger e.a. (eds), *Sola Scriptura. Biblical and Theological Perspectives on Scripture, Authority, and Hermeneutics*, Studies in Reformed Theology 32, (Leiden-Boston: Brill, 2017).
- Koert van Bekkum e.a. (eds), *Playing with Leviathan. Interpretation and Reception of Monsters from the*

Biblical World, Themes in Biblical Narrative. Jewish and Christian Traditions 21 (Leiden, Boston: Brill, 2017).

Overig

- *God en geweld in het Oude Testament*, Apeldoornse Studies 47 (Apeldoorn: Theologische Universiteit, 2017²).

Lezing – academisch

- 'Israel in Tenach: the First and the Third? Thoughts from a Christian Perspective', Seminar TUA met Schechter Institute en Schocken Institute, Jeruzalem, 19 maart 2017.

- Opening speech International Conference BEST-researchgroup on 'The Covenant', Apeldoorn, 30 maart 2017.

Lezing – vakmatig

- 'Is dit onze God?', bijdrage conferentie 'Schepping en Evolutie', Nijkerk, 22 september 2017.

Lezing – populair

- 'Het tweede gebod toen en thans', lezing vrouwenkring, Apeldoorn-Oost, 8 februari 2017.

- 'Geweld in het OT', lezing Panoplia, Leiden, 30 mei 2017.

- Studiedag 'God, geweld, Bijbel', lessen en forum, Driestar College, Gouda, 13 oktober 2017.

- 'Het kruis van Christus: Ik voor u!', lezing LCJ-jeugdappel 16⁺, Aalsmeerderbrug, 28 oktober 2017.

- 'Geloof je dat nu écht? De dwaasheid van het kruis', workshop LCJ-jeugdappel 16⁺, Aalsmeerderbrug, 28 oktober 2017.

- 'Honger naar het Woord', Reformatieherdenking, Barneveld, 31 oktober 2017.

Congres – Deelname

- ISBL/EABS-conferentie, Berlijn, 7-11 augustus 2017.

- OTW-studiedag, VU, Amsterdam, 6 oktober 2017.

- Symposium 'Ontmoetingen in Jeruzalem', CHE, Ede, 8 november 2017.

- NBG-symposium 'Revisie van de Nieuwe Bijbelvertaling', Houten, 10 november 2017.

Dr. J.W. van Pelt

Andere resultaten

Bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift

- 'Over de praktijk van het huisbezoek', *Ambtelijk Contact* 56/6 (november/december 2017), 7-9.

Prof. dr. H.J. Selderhuis

Wetenschappelijke publicaties

Artikel – refereed artikel in tijdschrift

- '500 jaar Reformatie in postchristelijk Europa', *Theologia Reformata* 60/3 (september 2017), 243-259.

Artikel – non-refereed artikel in tijdschrift

- 'The Heart of the Matter: Luther's Concept of Reformation', *Collegium Doctorum. Magyar református teológia* 2017/2, 250-262.

Hoofdstuk in boek

- 'Luthers Tod', in: Alberto Melloni (ed.), *Martin Luther. Ein Christ zwischen Reformen und Moderne 1517–2017*, (Berlin: De Gruyter, 2017), Band 1, 397-406.

- 'Luther und Calvin', in: Alberto Melloni (ed.), *Martin Luther. Ein Christ zwischen Reformen und Moderne 1517–2017* (Berlin: De Gruyter, 2017), Band 1, 421-436.

- 'Niederlande', in: Günter Frank (ed.), *Philipp Melancthon. Der Reformator zwischen Glauben und Wissen. Ein Handbuch* (Berlin: De Gruyter 2017), 683-700.

- '„tot de ontschuldiging aller Christenen...". Todesbericht als Unschuldsbeweis in Marten Microns Martyrologium, in: Hans-Peter Grosshans e.a. (ed.) *Schuld und Vergebung*. Festschrift für Michael Beintker zum 70. Geburtstag (Tübingen: Mohr Siebeck, 2017), 373-386.

- '„Scheppen Christy" in fremdem Hafen. Die Bedeutung Emdens für den Niederländischen Calvinismus', in: Ulrich A. Wien/Mihai-D. Grigore (ed.), *Exportgut Reformation. Ihr Transfer in Kontaktzonen des 16.*

Jahrhunderts und die Gegenwart evangelischer Kirchen in Europa (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2017),

65-74.

- 'Calvins Views on Conscience and Law', in: Michael Germann & Wim Decock (ed.), *Das Gewissen in den Rechtslehren der protestantischen und katholischen Reformationen/Conscience in the Legal Teachings of the Protestant and Catholic Reformations* (Leipzig: Evangelische Verlagsanstalt, 2017), 33-50.

Populariserende publicaties

Hoofdstuk in boek

- 'Nederland en de Reformatie na 500 jaar', in: Tanja Kootte (ed.), *De kracht van Luther* (Zwolle: WBooks, 2017), 11-25.

Bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift

- 'Luther en de vrouw(en)', *Geschiedenis Magazine* 52/1 (januari 2017), 19-23.

- 'Een vijftal Luther-mythen', *G-Geschiedenis* 8/1 (januari 2017), 52-55.

Andere resultaten

Recensie

- 'Luthers angst en de kopermijn', recensie van: Lyndal Roper, *Luther. Een biografie* (Amsterdam: Ambo | Anthos, 2016), *Reformatorisch Dagblad*, 18 februari 2017.

Overig

- *Martin Luther. A spiritual biography* (Wheaton, IL.: Crossway, 2017) (vertaling van: *Luther. Een mens zoekt God* (Apeldoorn: De Banier, 2016)).

- Lid visitatiecommissie Theologische Faculteit Universiteit Jena, 8-9 juni 2017.

- Lid Panel FWO Brussel, vergadering 11 september 2017.

Lezing – academisch

- 'Konfessionelle Kulturen und normative Konkurrenzen', Plenary paper at the congress 'Kulturelle Wirkungen der Reformation', Stiftung Leucorea Universität Wittenberg, 8 augustus 2017.

Bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift

- Column met boekrecensies in *Reformatorisch Dagblad*, rubriek 'Benadrukt':

- 'Gaaf dit Reformatiejaar nog wat opleveren?', 7 januari 2017.

- 'Kerkrecht is zo gek nog niet', 21 januari 2017.

- 'Belangstelling voor het goede leven', 4 februari 2017.

- 'Conservatief is niet persé christelijk', 18 februari 2017.

- 'Ook Rome doet aan herdenken Reformatie', 4 maart 2017.

- 'Luther, ondanks de Russische Revolutie', 18 maart 2017.

- 'De mens is tot gesprek geboren', 15 april 2017.

- 'Geloof is meer dan gevoel', 29 april 2017.

- 'Vroege Kerk is dichterbij en nuttiger dan gedacht', 13 mei 2017.

- 'Het recht van de kerk en dat van de overheid', 27 mei 2017.

- 'De gevolgen van Pinksteren', 10 juni 2017.

- 'Dienstbare vrouwen in de gemeente', 24 juni 2017.

- 'Protestantse altaren, reformerende ridders', 25 augustus 2017.

- 'Satan is niet van vroeger en ook niet van gisteren', 9 september 2017.

- 'Bracht de Reformatie de moderne tijd?', 23 september 2017.

- 'Het Luther-effect is breed en langdurig', 7 oktober 2017.

- 'Zorgen over afname Bijbellezen en Bijbelkennis', 21 oktober 2017.

- 'Is de breuk tussen Rome en Reformatie definitief?', 4 november 2017.

- 'Aandacht voor het Oosten', 18 november 2017.

- 'Muziek dient niet alleen ons gemoed te raken', 2 december 2017.

- 'Kerk heeft theologen met visie nodig', 16 december 2017.

- 'Na Luther komt Zwingli', 30 december 2017.

Congres – Organisatie

- 'More than Luther: The Reformation and the Rise of Pluralism in Europe', Seventh Annual RefoRC Conference, Wittenberg, Duitsland, 10-12 mei 2017.

- 'Exile and Religious Identity in Early Modern Europe', Int. Conference, Johannes a Lasco Bibliotheek, Emden, Duitsland, 28-30 juni 2017.

Congres – Deelname

- 'Luther in Italy', Int. Konferenz Deutsches Historisches Institut, Rome, Italië, 22-25 februari 2017.
- 'Glaube(n) im Disput. Altgläubige Kontroversisten des Reformationszeitalters in neuerer Forschung', Universität Freiburg, Duitsland, 22-25 maart 2017.

Drs. J. van 't Spijker

Vakpublicaties

Boek

- 'Verzoening: bron en leven van de christelijke gemeente', in: Arnold Huijgen e.a. (eds.), *Schuld en vrijheid. Opstellen aangeboden aan prof. dr. G.C. den Hertog* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2017), 249-259.

Andere resultaten

Recensie

- 'Van Noord naar Zuid of omgekeerd...' (n.a.v. Steven Paas, *Christianity in Eurafrica: A History of the Church in Europe and Africa* (Wellington: Christian Literature Fund, 2016/Washington DC: New Academia Publishing, 2017), *De Wekker* 126/5 (2017), 12-13.
- Stefan Paas, *Church Planting in the Secular West: Learning from the European Experience* [The Gospel and Our Culture Series] (Grand Rapids: Eerdmans, 2016), *Theologia Reformata* 60/1 (2017), 95-96.
- Steven Paas, *Christianity in Eurafrica: A History of the Church in Europe and Africa* (Wellington: Christian Literature Fund, 2016/Washington DC: New Academia Publishing, 2017), *Theologia Reformata* 60/1 (2017), 96-97.
- Gene L. Green e.a. (eds.), *Jesus without Borders: Christology in the Majority World* [Majority World Theology Series] (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 2014), *Theologia Reformata* 60/4 (2017), 460-462.
- Gene L. Green e.a. (eds.), *The Trinity among the Nations: The Doctrine of God in the Majority World* [Majority World Theology Series] (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 2015), *Theologia Reformata* 60/4 (2017), 460-462.
- Gene L. Green e.a. (eds.), *The Spirit over the Earth: Pneumatology in the Majority World* [Majority World Theology Series] (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 2016), *Theologia Reformata* 60/4 (2017), 460-462.
- Michael W. Goheen (ed.), *Reading the Bible Missionally* [The Gospel and Our Culture Series] (Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 2016), *Theologia Reformata* 60/4 (2017), 462-463.
- Eleonora Dorothea Hof, *Reimagining Mission in the Postcolonial Condition: A Theology of Vulnerability and Vocation at the Margins* [Mission 57] (Zoetermeer: Boekencentrum Academic, 2016), *Theologia Reformata* 60/4 (2017), 463-464.
- Edward L. Smither, *Missionary Monks: An Introduction to the History and Theology of Missionary Monasticism* (Eugene: Cascade Books, 2016), *Theologia Reformata* 60/4 (2017), 466-467.

Bijdrage in dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- 'Verlegenheid – of vreemdelingschap', *De Wekker* 126/7 (31 maart 2017), 6.
- 'Wakker liggen van de kerk', *Doorgeven* 24 (mei 2017), 6-7.

Drs. H. de Waard

Vakpublicaties

Artikel in tijdschrift

- (Met A. Huijgen) 'Twee versies van Jeremia en een gereformeerde visie op de Schrift', *Theologia Reformata* 60 (2017), 143-160.

Andere resultaten

Recensie

- Matthew H. Patton, *Hope for a Tender Sprig. Jehoiachin in Biblical Theology* (BBRS 16), *Theologia Reformata* 60 (2017), 443-444.

Bijdrage aan dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- '“Geen bewijs” zegt niet alles’, *Reformatorisch Dagblad*, katern Puntkomma, 4 februari 2017, 17.
- 'Toenemend zicht op leven na de dood’, *Reformatorisch Dagblad*, katern Puntkomma, 22 april 2017, 15.
- 'Duurzaamheid is geestelijke zaak’, *Reformatorisch Dagblad*, katern Puntkomma, 9 september 2017, 17.
- 'Gaaf Jesaja 7 over een gewoon kind?’, *Reformatorisch Dagblad*, katern Puntkomma, 18 november 2017, 17.

Congres – Deelname

- Joint Meeting EABS / ISBL, Berlijn, Duitsland, 7-11 augustus 2017.

BIJZONDER HOOGLERAREN

Prof. dr. J. Dekker

Wetenschappelijke publicaties

Artikel – refereed artikel in tijdschrift

- 'The High and Lofty One Dwelling in the Height and With His Servants. Intertextual Connections of Theological Significance Between Isaiah 6, 53 and 57’, *Journal for the Study of the Old Testament* 41/4 (2017), 475-491.

Hoofdstuk in boek

- 'God and the Dragons in the Book of Isaiah’, in: Koert van Bakkum e.a. (eds.), *Playing with Leviathan: Interpretation and Reception of Monsters from the Biblical World*, Themes in Biblical Narrative 21 (Leiden: Brill 2017), 21-39.
- 'The Concept of Torah in the Book of Isaiah’, in: Klaas Spronk & Hans Barstad (eds.), *Torah and Tradition: Papers Read at the Sixteenth Joint Meeting of the Society for Old Testament Studies and the Oudtestamentische Werkgezelschap, Edinburgh 2015*, Oudtestamentische Studiën 70 (Leiden/Boston: Brill, 2017), 118-134.
- 'Sacra Scriptura Sui Ipsius Interpres. Reinterpretation in the Book of Isaiah’, in: Hans Burger e.a. (eds.), *Sola Scriptura: Biblical and Theological Perspectives on Scripture, Authority and Hermeneutics*, Studies in Reformed Theology (Leiden: Brill, 2017), 195-215.

Vakpublicaties

Artikel in tijdschrift

- 'Tora in het boek Jesaja. Kanttekeningen bij de vertaling van Jesaja 51:4b en 7’, *Met Andere Woorden* 37/1 (2017), 42-49.

Populariserende publicaties

Bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift

- 'Zou de rechter van heel de aarde geen recht doen? Het uitroeiingsbevel als struikeltekst’, in: *Onderweg* 3/5 (4 maart 2017), 30-31.
- 'Bidden als maatschappelijke dienstplicht’ (theologenblog), websites *Nederlands Dagblad*, 17 maart 2017, en *Reformatorisch Dagblad*, 20 maart 2017.
- 'Sterke verhalen’ (NGP-blog), lokale Ned. Geref. kerkbladen, najaar 2017.
- 'Aardbeving in God’ (theologenblog), websites *Nederlands Dagblad* en *Reformatorisch Dagblad*, 17 oktober 2017.

Andere resultaten

Recensie

- Arie Versluis, *The Command to Exterminate the Canaanites: Deuteronomy 7*, Oudtestamentische Studiën 71 (Leiden/Boston: Brill, 2017); boek aankondiging in *Theologia Reformata*.

Redactie boek

- K. van Bakkum e.a. (eds.), *Playing with Leviathan. Interpretation and Reception of Monsters from the Biblical World*, Themes in Biblical Narrative 21 (Leiden: Brill 2017).

Lezing – academisch

- 'What Has David to Do With It? The Promise of a New Covenant in the Book of Isaiah’, BEST Conference

'Covenant', Apeldoorn, 31 maart 2017.

Lezing – vakmatig

- 'Is de Bijbel een gruwelboek?', Navigators Studentenvereniging, Enschede, 24 januari 2017.
- 'Alverzoening', bijdrage aan NGP-predikantenstudiedag, 26 januari 2017
- 'Oudtestamentische wetten en feesten', NGK, Nunspeet, 23 maart 2017.
- 'Het evangelie naar Jesaja', Ger. Gem., Houten, 19 juni 2017.
- 'Verbond in meervoud', TUA-dag, Apeldoorn, 24 november 2017.

Lezing – populair

- 'Luther gaf de Bijbel aan het volk', bijdrage aan Tischgespräche, Refo500, Enschede, 11 oktober 2017.

Bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift

- 'Ornitheologie (5): Gevleugelde woorden over de Raaf', *Ficedula* 46/1 (2017), 3-4.
- 'Ornitheologie (6 - slot): Gevleugelde woorden over de Duif', *Ficedula* 46/2 (2017), 3-5.
- 'Ik geef om ... vogels' (interview), *Elisabethbode* 15 (11 augustus 2017), 19.
- 'Bijbel en geloofsleer en Apeldoorn en Kampen', *TUA Connect* 10/1 (2017), 8.

Congres – Mede-organisatie

- NGP-studiedag voor predikanten over 'Alverzoening', 26 januari 2017.

Congres – Deelname

- Studiedag OTW, Amsterdam, 10 februari 2017.
- Studiedag OTW, Leuven, België, 1 juni 2017.
- Presentatie Identiteit als Sterk Merk, Utrecht, 22 september 2017.
- Studiedag OTW Amsterdam, 6 oktober 2017.
- Symposium NBG, Houten, 10 november 2017.

Prof. dr. A. de Muynck

Wetenschappelijke publicaties

Artikel – refereed artikel in tijdschrift

- Hanes, P. & De Muynck, A., 'Deification of technology and the dignity of the human person', *Scopus, Scientific letters of the University of Zilna*, 2017/1, 121-125, en via http://www.uniza.sk/komunikacie/archiv/2017/1/1_2017en.pdf.
- De Muynck e.a., 'A Distinctive of Christian Higher Education: Educating for Vocation', *Christian Higher Education* 16/1-2, 1-8, en via <http://dx.doi.org/10.1080/15363759.2017.1251151>.
- Muynck, A. de e.a., 'Mapping practices of Christian education: Toward a framework of contextual differences around the globe', *International Journal of Education and Christianity*, 21/1, 6-25, en via <http://ice.sagepub.com/>.

Hoofdstuk in boek

- Broer, N.A. & Muynck, A. de, 'Tolerant leraarschap. Het zichtbaar maken van tolerantie bij aanstaande leraren', in: Exalto, J. (ed). *De multiculturele refoschool. Het reformatisch onderwijs en de uitdaging van het pluralisme* (Apeldoorn: Labarum Academic, 2017), 57-78.

Vakpublicaties

Artikel in tijdschrift

- Muynck, A. de & Koot-Dees, D. van de, 'Vorming en verbeelding. Over beeldgebruik in de kerkelijke vormingspraktijk', *Theologia Reformata* 60/4 (2017), 398-406.
- 'Christelijke pedagogiek, bestaat het?', *Radix* 43/3 (2017), 120-131.
- 'Dit werk is van mij en niet van een ander. De betekenis van roeping in het schoolleiderschap', *Handelingen. Tijdschrift voor Praktische Theologie en Religiewetenschap* 44/1 (2017), 7-17.
- Zee, Th. Van der & Muynck, A. de, 'Richting en ruimte geven vanuit een innerlijk kompas', *Handelingen. Tijdschrift voor Praktische Theologie en Religiewetenschap* 44/1 (2017), 3-6.
- 'Woede is zo gek nog niet. Een pedagogische lezing van Martha Nussbaum', *Wapenveld* 67/3 (2017), 12-18.

Boek

- Muynck, A. de e.a., *Essenties voor christelijk leraarschap. Een kleine schoolpedagogiek* (Gouda: Driestar

educatief, 2017).

Populariserende publicaties

Bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift

- Muynck, A. de & Visser-Vogel, E., 'Persoonsvorming na een zelfmoordaanslag', *Reformatorisch Dagblad*, 17 januari 2017, speciale bijlage 'Leraar leuk', 14-15.

Andere resultaten

Redactie tijdschrift

- Gastredacteur themanummer 'Leiderschap en spiritualiteit in het onderwijs' van *Handelingen. Tijdschrift voor Praktische Theologie en Religiewetenschappen* 44/1 (februari 2017).
- Gastredacteur themanummer *Christian Higher Education* 'Vocation in Christian Higher Education'.

Lezing – academisch

- 'Does it make sense to measure values in education?', key note lecture on conference 'Exemplary teaching: the importance of a didactical concept in the culture of teaching. Challenges, risks and possibilities', 21 januari 2017.
- 'The meaning of "covenant" in educational practices: towards a framework for qualitative research', paper presentation on conference TUA/TUK, Apeldoorn, 31 maart 2017.
- 'Measuring wonder in education', paper presentation at NICER conference, Canterbury, 7 juli 2017.
- 'The formation of the person: unraveling what matters in Christian education' (met Elsbeth Visser-Vogel), paper presented during The Kuyers Institute's Conference 'Christian Teaching and Learning: Pathways and Possibilities, Grand Rapids, 7 oktober 2017.
- 'Education as a hope providing practice', key note lecture North West University, Driestar University colloquium, 21 november 2017.

Lezing – vakmatig

- Reactie op oratie Van Steensel 'Vorming bij de bron', Hoornbeeck College, Amersfoort, 3 februari 2017.
- 'Geroepen om het kind!', lezing identiteitsavond Hervormde Scholen, Nijkerk (raad van toezicht, directies, personeel en andere stakeholders), Nijkerk, 20 maart 2017.
- 'De catechese en de leefwereld van jongeren', lezing op COGG-conferentie voor theologiestudenten, hogeschool Driestar, Gouda, 9 juni 2017.
- 'Inclusief onderwijs en christelijke identiteit', lezing voor ledenvergadering Berseba, hogeschool Driestar, Gouda, 19 juni 2017.
- 'Kwaliteitszorg en identiteit', lezing voor MR, personeel en bestuur van Basisschool de Wegwijzer, Berkenwoude, 7 september 2017.
- 'Als je doorvraagt zit er meer achter. Over de religieuze wortels van opvoedingsidealen', workshop VBSP conferentie, Garderen, 2 oktober 2017.
- 'What is the Christian flavor of your education', workshop op themadag voor studenten pabo, Gouda, 3 oktober 2017.
- 'Persoonsvorming in de opleidingen', presentatie lectorendag, Ede, 9 november 2017.
- 'Bezielde professie. Een onderzoek onder alumni van de ZEG-hogescholen', presentatie onderzoek met Jan van der Stoep en René van Leeuwen, lectorendag, Ede, 9 november 2017.

Lezing – populair

- 'De vrijheid van onderwijs bedreigt!', COGG-conferentie, Putten, 29 maart 2017.

Bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift

- 'Comfortabele positie. Terugblik 100 jaar vrijheid van onderwijs', *De Waarheidsvriend* 105/52 (28 december 2017), 13.
- 'Onkunde is van de duivel', *De Waarheidsvriend* 105/8 (13 februari 2017), 15-17.
- 'Beroepsonderwijs, haal klooster in de klas', *Reformatorisch Dagblad* 46/267 (9 februari 2017), katern Puntkomma, 6.

Gastcollege binnenland

- 'Werken met Essenties voor Christelijk onderwijs', workshop op identiteitsconferentie over hogeschool Driestar, Gouda, 25 januari 2017.
- 'Dewey in het pedagogisch didactisch programma van de LVO', masterclass, hogeschool Driestar, Gouda, 7 februari 2017.
- 'Identiteit en kwaliteit van het christelijk leraarschap', lezing voor honoursclass, hogeschool Driestar, Gouda,

19 mei 2017.

Congres – Mede-organisatie

- Identiteitsconferentie Driestar Hogeschool, 25 januari 2017 (met o.a. dr N.A. Broer).
- Conferentie rondom Nicholas Wolterstorff, 8 juni 2017 (met o.a. dr. Sander Luytwieler).
- Onderzoeksconferentie ZEG hogescholen, 9 november 2017 (met dr. J. vd Stoep en dr. R. van Leeuwen).

NGP-KERNDOCENTEN

Dr. A. van der Dussen

Vakpublicaties

Boek

- *Voorwaarts leven. Over de voorlopigheid van de goede schepping*, Apeldoornse Studies 68 (Apeldoorn: Theologische Universiteit, 2017).

Hoofdstuk in boek

- 'Het spel in het christelijk leven', in: Arnold Huijgen e.a. (eds.), *Schuld en vrijheid. Opstellen aangeboden aan prof. dr. G.C. den Hertog* (Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum, 2017), 80-89.

Congresbijdrage

- 'Tussen overmoed en skepsis', reactie op Ad de Bruijne & Hans Burger (eds.), *Gereformeerde hermeneutiek vandaag. Theologische perspectieven* (Barneveld: Uitgeverij De Vuurbaak, 2017). Gepubliceerd op <https://ngk.nl/wp16/wp-content/uploads/2015/02/Reactie-op-Gereformeerde-hermeneutiek-vandaag-20170929-versie-site-1.pdf>.

Andere resultaten

Lezing – vakmatig

- '1517-2017: van dwang gered', lezing bij de viering van 500 jaar Reformatie, Oude Kerk, Ede, 3 november 2017.

Bijdrage in dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- 'De twee handen van God', *OnderWeg*, 3/12, 10 juni 2017.
- 'Voorkom stuntelen!', NGP-blog, juni 2017.
- 'Israël en de predikantsopleiding', *TUA INzicht* 21/2, 2017.

Congres – Mede-organisatie

- NGP-studiedag voor predikanten over 'Alverzoening', 26 januari 2017.

Congres – Deelname

- Studiedag 'Gereformeerde Hermeneutiek vandaag', Kampen, 29 september 2017.
- Studiedag Augustijns Verband, Eindhoven, 10 december 2017.

Overig

- Deelname aan TUA-Israëlstudiereis, 13-24 maart 2017.

Dr. C.T. de Groot

Andere resultaten

Lezing – vakmatig

- 'Preaching in the public domain. How Erasmus Sarcerius appealed to the authorities of its responsibility for Church and society (died Leipzig 1553). A substantive and homiletic analysis', Refo500-lezing, Wittenberg, Duitsland, 12 mei 2017.
- 'Erasmus Sarcerius (1501-1559), een dienaar van God in het spoor van Luther en Melancthon', Haamstede-conferentie, 29 augustus 2017.

Lezing – populair

- '500 jaar Reformatie', Rotary, Nunspeet, 30 oktober 2017.

Bijdrage in dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- 'Op zoek naar zekerheid en geborgenheid', *Nunspeet huis aan huis* (column), januari 2017.
- 'Belasting betalen is een vorm van naastenliefde', *Nunspeet huis aan huis* (column), februari 2017.
- 'Meer dan het gewone' *Nunspeet huis aan huis* (column), april 2017.
- 'Luisteren is een kunst', *Nunspeet huis aan huis* (column), september 2017.
- 'Zwarte Piet of liever niet', *Nunspeet huis aan huis* (column), november 2017.

Dr. D. Timmerman

Wetenschappelijke publicaties

Non-refereed congresbijdrage

- 'Reformed Covenant Theology and the Zurich Tradition', International Conference Research Group Biblical Exegesis & Systematic Theology (BEST), TUA/TUK, Apeldoorn, 30 maart 2017.

Vakpublicaties

Artikel in tijdschrift

- 'Heinrich Bullinger on Islam: Theory and Practice', *Unio cum Christo. International Journal of Reformed Theology and Life* 3/2 (2017), 119–35.

Populariserende publicaties

Bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift

- 'Allemaal priesters?', mini-colleges AKZ+.
- 'Reformatie en profetie', mini-colleges AKZ+.

Andere resultaten

Bijdrage in dagbladen, weekbladen, kerkbladen, en algemene tijdschriften

- 'Vrij en vrolijk door geloof alleen', *Onderweg*, 15 april 2017.

Bijlage 5

Relatie onderwijs en onderzoek

	Eigen onderzoek in het onderwijs	Participatie studenten in onderzoek	Uitwerking interactie onderzoek en onderwijs voor het onderzoek
C.T. Boerke	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
J. Dekker	In 2017 heeft de docent in het keuzevak 'Spelen met Leviatan' eigen onderzoek kunnen verwerken. Daarin kwam aan de orde hoe in Mesopotamische mythen allerlei (zee)monsters figureren en in het bijzonder de wijze waarop in het boek Jesaja over de monsters Rachab en Leviatan wordt gesproken. Begin 2017 verscheen het vanuit de BEST-onderzoeksgroep geschreven boek: Koert van Bakkum, Jaap Dekker et al. (eds), <i>Playing with Leviathan: Interpretation and Reception of Monsters from the Biblical World</i> , Themes in Biblical Narrative 21 (Leiden: Brill, 2017). Delen uit dit boek fungeerden tevens als tentamenstof, waaronder de bijdrage van de docent met betrekking tot het boek Jesaja.	In 2017 is het programma voor een geïntegreerde major biblistiek-master voor de student-assistent van deze docent afgestemd op zijn onderzoeksproject naar de Bijbels-theologische contouren van het boek Jesaja. In 2018 zal dat leiden tot een masterscriptie over een deelthema uit dit onderzoeksproject.	Dit jaar weinig, omdat er in 2017 voor deze docent geen reguliere vakcolleges geprogrammeerd stonden.
A. Huijgen	De docent geeft zijn onderzoek een plek in het onderwijs door het speerpunt van zijn onderzoek te incorporeren in de colleges dogmatiek, en door resultaten van zijn onderzoek op te geven als verplichte literatuur bij de colleges en tentamens. Bijvoorbeeld bij symboliek over Heidelbergse Catechismus en Nederlandse Geloofsbelijdenis en bij dogmatiek 6. Daarnaast worden recente boeken tijdens college besproken aan de hand van recensies die de docent moet schrijven.	Studenten participeren in het onderzoek: (a) door een onderzoeksstage rondom Triniteit & Oude Testament; b) door uitwerking van onderzoek in het kader van een studentassistent.	Het onderwijs over Triniteit en Oude Testament heeft geresulteerd in aanscherping van de onderzoeksresultaten.
M.J. Kater	Met enige regelmaat legt de docent studenten een tekst voor die hij wil publiceren (essay, artikel e.d.). Daarnaast brengt eigen	Studenten die een masterscriptie willen schrijven, worden gestimuleerd dat te doen op een van de onderzoeksgebieden van homiletiek, te weten 'leren in de	De colleges praktische homiletiek zijn een voortdurende stimulans tot onderzoek op het terrein van de homiletiek, en dat van aanverwante

	onderzoek met zich mee dat de inhoud van de colleges daardoor beïnvloed wordt. Concreet is o.a. te noemen: de theologie van de eredienst en de theologie van 'de Stem' in relatie tot homiletiek.	gemeente' (m.n. enkele apologetische aspecten) en thema's uit de brief aan de Hebreeën die gerelateerd zijn aan de prediking/liturgie.	(hulp)wetenschappen. De studenten stellen vragen die stimuleren tot verder onderzoek.
M.C. Mulder	Zowel bij het vak Kerk en Israël als bij NT is sprake van input van eigen onderzoek in het onderwijs. De vorige keer meldde de docent de kennis-circulatie bij kerk en Israël. Die structurele inbedding bestaat nog precies zo en zal in 2018 opnieuw leiden tot een academische kennisoutput op dit terrein. Een voorbeeld van een vergelijkbare wisselwerking bij NT. Bij het vak exegese NT worden teksten besproken die voorwerp van onderzoek zijn in het kader van research op het gebied van intertekstualiteit. De resultaten daarvan worden in het onderwijs ingebracht.	Omdat in werkgroepen diverse teksten worden geëxegeseerd door studenten, biedt dat de docent gelegenheid hiervoor teksten aan te dragen die voor zijn eigen onderzoek relevant zijn. Voorbeeld daarvan is Romeinen 15:7-13, waar door een groep masterstudenten een aantal zaken werd aangedragen die voor de docent een nieuwe stimulans waren om op een ingezet spoor verder te gaan.	Het onderzoek in de vorige kolom genoemd is meegenomen in verdere research dat allereerst geleid heeft tot een academische rede bij de opening van het academisch jaar; vervolgens wordt dit opnieuw ingebracht en besproken in het onderwijs in 2018, en zal vervolgens ook worden uitgewerkt in academische output op een conferentie in 2018 en een peer reviewed publicatie in 2019 (D.V.).
A. de Muynck	De keuzevakken over interculturele communicatie en gezag zijn vrucht van eerdere onderzoeksprojecten op dit gebied. Eigen publicaties zijn onderdeel van de aangeboden literatuur.	Een student heeft een bachelorscriptie geschreven in opdracht van de leerstoel (de pedagogische relatie bij Wittewrongel). Dit gebeurde in samenwerking met de docent kerkgeschiedenis. Twee studenten zijn begonnen met het schrijven van hun bachelorscriptie binnen het project 'Vergeving'. In een project over het functioneren van het verbond zijn studenten op vrijwillige basis respondent geweest in interviews.	Het onderzoek is een aanjager geweest voor interdisciplinaire samenwerking (tussen praktische theologie en bijbelwetenschappen), en is onder andere aanleiding geweest om over het thema Vergeving twee dagen integratiecolleges te agenderen. De discussies tijdens de colleges zijn een bevestiging van de maatschappelijke relevantie van de onderwerpen en stimuleren om over deze onderwerpen verder te gaan met publiceren.
J.J. Oosterhuis-den Otter	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
H.G.L. Peels	Het eigen onderzoek brengt de docent in bij de diverse OT-vakken en verder in de masterspecialisatiecolleges. Voorbeelden: - Bij hermeneutiek OT behandelde de docent een recente discussie over 'de God van het Oude Testament' met prof. C. Houtman, gepubliceerd in het septembernummer 2016 van <i>Theologia</i>	- Met de vaststelling van onderwerpen voor exegesescripties en vooral mastertheses stuurt de docent waar mogelijk in het kader van zijn eigen Jeremia- en Godsbeeld-onderzoek. Via de begeleiding van deze schriftelijke werkstukken krijgt hij stimulanzen en input voor het eigen onderzoek. Dit geldt <i>a fortiori</i> voor de PhD-studenten, drie van hen zijn bezig met een proef-	Vanuit de wisselwerking (inbrengen eigen onderzoek bij studenten, hetzij in de pre-publicatie of de post-publicatiefase) ontvangt de docent goede feedback die hem helpt eigen werk te verbeteren of te verhelderen. Met name de gesprekken met Ma II- en PhD-studenten zetten extra aan tot nader onderzoek of kritisch bezien van eigen

	<i>Reformata</i>. - Eveneens bij hermeneutiek OT: kritische bespreking van het door de docent geschreven artikel 'And It Shall Come to Pass in Those Days...'. Eschatological Prophecy Between Literalizing and Spiritualizing', in <i>Sola Scriptura</i>, Brill 2017. - Bij Theologie OT: in interactie met studenten thema 'vreugde van God in het OT' uitgewerkt, is voorwerk voor publicatie.	schrift over een tekst/thema uit Jeremia (Jeremia 52; The theme of shame/disgrace with Jeremiah; The vulnerability of God in the book of Jeremiah).	werk. Gunstig werkt ook het laten nakijken, voor inzien, van eigen publicaties door studenten.
H.J. Selderhuis	In colleges geeft de docent door wat hij aan onderzoeksresultaten vindt en probeert hij studenten daarvoor enthousiast te maken. Tevens presenteert de docent bij gelegenheid waar hij aan werkt en vraagt om feedback.	Enkele MA II-studenten zijn betrokken bij twee editieprojecten. Verder zijn studenten betrokken bij de opzet van het Center for Puritan Studies, bij de productie van een nieuw handboek gereformeerd kerkrecht en bij een uitgave met vertalingen van Calvijn.	Studenten leren wetenschappelijk naar teksten en gegevens te kijken. Er ontstaat belangstelling en zelfs enthousiasme om zelf met onderzoek bezig te gaan. Zelf wordt de docent door de studenten voor de vraag naar de relevantie van zijn onderzoek gesteld.
J. van 't Spijker	Ook in 2017 maakte de docent verschillende elementen van zijn dissertatie-onderzoek naar de verhouding van kerk en zending vruchtbaar voor zijn onderwijs. Bij de colleges over Bijbelse fundering en geschiedenis van de zending (A-jaar), kwamen aspecten van de zendingsgeschiedenis vanuit het historische deel van het onderzoek aan bod; bij de colleges over Urban Mission (B-jaar) speelt de verschuivende verhouding van de kerk tot de urbane samenleving een rol; bij de colleges over de communicatie van het evangelie in een seculiere samenleving (D-jaar) komt in mindere mate het onderzoek mee. Dat is wel weer het geval in het laatste jaar waar het missionaire van de kerk expliciet thema van de colleges is en verschillende ecclesiologische aspecten van het in missiologische zin wezenlijke <i>missio Dei</i>-begrip, aan de orde komen (<i>missionaire kerk anno-nu</i>).	Net als in voorgaande jaren participeerden de studenten in het onderzoek door het kritisch bespreken van recente missionaire literatuur op het vlak van de missionaire ecclesiologie. In het proces van begeleiding van werkstukken en scripties in het kader van de bachelor- en masterfase worden zoveel mogelijk thema's gekozen die verwant zijn met het eigen dissertatie-onderzoek. Deze thema's kunnen voor het merendeel gekarakteriseerd worden als excursen van de hoofdthematiek van het onderzoek.	Net als in voorgaande jaren vond met name in de begeleiding van bachelor- en masterstudenten interactie plaats tussen het onderzoek en het onderwijs. In gezamenlijke reflectie naar aanleiding van bestudeerde literatuur en in het denkproces rond scriptiewerk vindt over en weer uitwisseling en beïnvloeding plaats.
D.J. Steensma	De docent heeft onderzoek gedaan naar de plaats van de Bijbel in de theologische ethiek. Daarover heeft hij zes	De studenten hebben tijdens de colleges vragen gesteld over hetgeen naar voren werd gebracht. Zij stimuleren tot	Het resultaat van de interactie tussen het onderzoek en het onderwijs is dat de docent een scherper onderscheid kan

	dubbelcolleges gegeven.	verdere studie, en geven aan dat het onderwerp van groot belang is voor de theologische ethiek.	maken tussen wat wel of niet relevant is voor een publicatie over dit onderzoek.
A. Versluis	De docent geeft het eigen onderzoek een plek in het onderwijs door tijdens het hoorcollege Exegese OT een aantal teksten te analyseren die relevant zijn voor zijn lopende onderzoek naar het verbond in Deuteronomium. Tijdens het werkcollege exegetiseren studenten zelfstandig teksten die relevant zijn voor lopend of toekomstig onderzoek van de docent.	De presentaties van de studenten zijn input voor toekomstig onderzoek.	De vragen en presentaties van de studenten hebben het onderzoek aangescherpt en verder gebracht.
H. de Waard	Bij de colleges Hebreeuws en Aramees is weinig gelegenheid om het onderzoek naar Jeremia in te brengen; alleen bij bespreking van teksten uit dat Bijbelboek kan de docent er soms iets over kwijt. Bij Inleiding Exegese OT (tekst-kritiek) komt de tekstgeschiedenis van het OT aan de orde, wat direct raakt aan de verschillende tekstvormen van Jeremia. Bij OT2 (geschiedenis v/h oude Israël) kan de docent bij de thema's ballingschap en terugkeer nuttig gebruikmaken van zijn onderzoek naar de historische achtergrond van het boek Jeremia.	N.v.t.	Studenten stellen de gedachten/argumenten van de docent onder kritiek, wat uitdaagt tot verdere doordiening (bij Inleiding Exegese moeten studenten bijv. erg wennen aan het idee dat er meerdere tekstvormen van Jeremia bestaan, zodat ze daar kritisch, soms zelfs sceptisch tegenover staan). Ook stimuleren hun vragen, die vaak een theologische spits hebben, om ook die dimensie van de thematiek goed in het oog te houden.
A. van der Dussen, C.T. de Groot en P.A. Strating (kerndocenten NGP)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Bijlage 6

Promotiebegeleiding

Prof. dr. G.C. den Hertog

Promotor

- B.A. Belder, 'Studie naar de christelijke ethiek van Oliver O'Donovan'.
- M. Bergsma, over ' "Christendom" in de crisis. Een onderzoek naar radicale theologische heroriëntatie en maatschappelijk engagement bij H.J. Iwand met het oog op kerk-zijn in de 21^e eeuw'.
- Ch. Chung, 'Verzoening bij H. Bavinck, G.C. Berkouwer en H. Wiersinga, met bijzondere aandacht voor de receptie van Anselmus'.
- T. Ishihara, 'Ascese bij O. Noordmans en vreugde bij A.A. van Ruler'.
- C. Leonard, 'Gordon Spykman's "New Paradigm": The Revealing Word as the Basis for a Three-Factor View of Reality'.
- G.M. van Meijeren, 'Wilhelm Link: De bevrijding van de theologie uit de filosofie'.
- S.-J. Park, 'Trinität und Monotheismus als politisches Problem. Eine systematisch-theologische Untersuchung zum trinitarischen Denken'.
- N.C. Smits, 'Verzoening bij H.J. Iwand en E. Jüngel'.
- A. Staemmler, 'Die Verheißung der Erlösung. Eschatologische Aspekte in Karl Barths, "Kirchlicher Dogmatik"'.
- P.L.D. Visser, 'Theologie van het gewone leven. De verbinding tussen het geestelijke leven en het wereldlijke leven, aan de hand van K.H. Miskotte en Ch. Taylor'.

Leescommissie elders

- G. van Manen, *Ontmoeting met God. Vergelijkend onderzoek naar de theologie van Rosenzweig (1886-1929) en Miskotte (1894-1976)* (PThU Amsterdam, 4 april 2017 (leescommissie en oppositie)).

Prof. dr. T.M. Hofman

Promotor

- C.P. de Boer, 'Onderzoek naar de interpretatie van Psalm 110 door de nieuwtestamentische auteurs' (samen met prof. dr. H.G.L. Peels).
- B.A.T. Witzier, 'Spiritus Interpres. Een onderzoek naar de hermeneutische implicaties van het nieuwtestamentische spreken over het verlichtende werk van de Heilige Geest' (samen met prof. dr. H.G.L. Peels).

Prof. dr. A. Huijgen

Promotor

- Ch. Choi, 'Bavinck's Theological Relationship with Calvin: The Trinity and Anthropology'.
- A.Th. van Olst, 'De kruistheologie van A. van de Beek' (samen met prof. dr. M. Wisse).
- J. van 't Spijker, 'To Embody HIS Body: In Search of an Ecclesial Structure for a Witnessing Church' (samen met prof. dr. S. Paas).

Prof. dr. M.J. Kater

Promotor

- P.D. Baarda, 'Een empirisch-theologisch onderzoek naar de duiding van "flourishing" in de persoonsvorming van kinderen en jongeren in een christelijke context'.
- A.A.F. van der Weg, 'Wat is het (hedendaagse) homiletisch potentieel van een typologische lezing van de Schriften?'.

Dr. M.C. Mulder

Promotiebegeleiding TUA

- Begeleiding W. de Bruin: 'De val van Babylon. Een exegetisch onderzoek naar de communicatieve strategie in Openbaring 18' (samen met prof. dr. H.G.L. Peels)

Promotor elders

- Tweede begeleider promotie Rhett Dodson, 'Abraham and the Riches of Christ: The Pauline Concept of Inheritance' (TUK Kampen).

Prof. dr. H.G.L. Peels

Promotor

- C.P. de Boer, 'Onderzoek naar de interpretatie van Psalm 110 door de nieuwtestamentische auteurs' (samen met prof. dr. T.M. Hofman).
- W. de Bruin, 'De val van Babylon. Een exegetisch onderzoek naar de communicatieve strategie in Openbaring 18' (begeleider is dr. M.C. Mulder).- H.-S. Kim, 'Shame and disgrace in Jeremiah and Ezekiel'.
- H. de Waard, 'Jeremia 52: plaats en functie' (samen met prof. dr. B.E.J.H. Becking).
- B.A.T. Witzier, 'Spiritus Interpres. Een onderzoek naar de hermeneutische implicaties van het nieuwtestamentische spreken over het verlichtende werk van de Heilige Geest' (samen met prof. dr. T.M. Hofman).

Promotor elders

- M.M. Elie, 'La portée de l'expression 'Elohê haššamayim comme titre de YHWH dans la littérature biblique de l'époque perse' (samen met prof. dr. Weanzana Nupanga).

Copromotor elders

- W.J. Dekker, "'Wie is Deze?" Voorstellingen van God in Jesaja 63. Een onderzoek naar de compositie en theologie van Jesaja 63' (Universiteit Utrecht).
- B. Dubbink, 'Our God is a Consuming Fire. Subtitel: A Cognitive Linguistic Study of the Hebrew Root qn' (samen met prof. dr. G. Kwakkel, TU Kampen).
- B.J. Heusinkveld, 'De betere mens. Een medisch-ethisch kader voor mensverbetering vanuit christelijk perspectief' (VU Amsterdam).

Externe examiner

- C. Jooste, 'Die opvoeding van kinders in die boek Deuteronomium' (NWU Potchefstroom, Zuid-Afrika).

Prof. dr. H.J. Selderhuis

Promotor

- C.H.W. van den Berg, 'Biografie Anton Engelbrecht (1485-1558)'.
- J.T. van den Berg, 'De Dordtse Kerkorde in verleden, heden ne toekomst'.
- C.T. Boerke, 'De rechtvaardiging in In epistolam B. Pauli apostolic ad Rhomanos Adnotationes (1525/26) van Johannes Oecolampadius (1482-1531)'.
- A. van Harten-Tip, 'De voorgeschiedenis van de Dordtse Kerkorde'.
- Th. Klöckner, 'Der Geschichtsbegriff von Heinrich Altung'.
- J. Lee, 'Calvins Bundestheologie in seinem Josuakommentar'.
- B.I. Park, 'The Motif of Populus meus: Calvin's Ecclesiology in his biblical exegesis of the Book of Jeremiah'.
- S. Ryu, *Dulcissimae Carmina Ecclesiae. Die Theologie und die Exegese des Psalmenkommentars Melanchthons* (promotie 27 juni 2017).
- P.D. Spies, *Het belang van de Classis van Tiel tussen 1579 en 1816 voor de opbouw van de Gereformeerde Kerk in de Nederbetuwe* (promotie 22 november 2017).
- L. Terpstra, 'De soteriologie van Martin Bucer en Melchior Hoffman'.

Promotor elders

- P. Raven, 'De rechtspositie van de predikant' (VU Amsterdam).

Prof. dr. A. de Muynck

Promotor TUA

- C. Meurs-Gyzen, 'Religieuze socialisatie bij bevindelijk gereformeerden. Een empirisch onderzoek op het grensvlak van godsdienstsociologie en godsdienstpedagogiek'.
- S. Hoogendijk, 'The influence of educators on the religious identity development of adolescents. A case study in a conservative, Dutch Reformed immigrant community in Chilliwack, BC, Canada'.

Copromotor

- P.D. Baarda, 'Een empirisch-theologisch onderzoek naar de duiding van "flourishing" in de persoonsvorming van kinderen en jongeren in een christelijke context' (promotor Prof. dr. M. Kater, together with prof. Joke van Saane, Free University Amsterdam).

Copromotor elders

- Copromotor Marloes Hoencamp (promotor Prof. D. de Ruyter, supervision together with Dr. John Exalto, VU Amsterdam).
- Copromotor Drs. Hanna Markus (promotor Prof. M. Barnard, supervision together with Dr. Jos de Kock and Dr. Gerdien Bertram Troost, Protestant Theological University).

Supervisor elders

- Drs. Eva-Anne Meijer Kater (together with Professor Trevor Cooling, Canterbury Christ Church University).

Bijlage 7

Colleges, symposia en andere bijeenkomsten

Data	Docent/sprekers	Bijeenkomst
16 januari	Prof. dr. G.C. den Hertog, prof. dr. A. Huijgen, prof. dr. M.J. Kater en drs. H. de Waard	Terugkomdag alumni.
18 januari	Prof. dr. A. Aleman	Lezing voor studentenvereniging PFSAR over 'Geleerd en gelovig'.
20 januari	Prof. dr. M.J. Kater en prof. dr. H.J. Selderhuis	Inauguratie prof. dr. M.J. Kater als hoogleraar praktische theologie, met een rede over 'Liever langer luisteren. Een focus op de communicatie van het Woord in de 21e eeuw'.
21 januari	Dirigent en leden TUA-cantorij	Concert door de TUA-cantorij in de CGK te Driebergen, met als thema 'De Psalmen'. De opbrengst is voor de Israëlstudiereis.
1 februari	Prof. dr. H.J. Selderhuis en drs. A. van der Zwan	Buluitreiking aan bachelor- en masterstudenten, tevens beroepbaarstelling.
7 februari	Dr. K.C. Innemee	Lezing voor het genootschap 'Ex Oriente Lux' over 'Rituele mensdoding in het Nabije Oosten'.
10 februari	A.J. Droger, prof. dr. G.C. den Hertog en prof. dr. H.J. Selderhuis. M.m.v. leden en oud-leden van de TUA-cantorij	Afscheidscollege i.v.m. het emeritaat van prof. dr. G.C. den Hertog over 'De eerste ethiek van de Reformatie. Enkele gedachten over en naar aanleiding van <i>Luthers Sermon von den guten Werken</i> '.
13 februari	Leden studiegezelschap	Bijeenkomst SOTAK (studiegezelschap Oude Testament Apeldoorn en Kampen).
17 februari	Drs. ing. P.L.D. Visser	Presentatie over het werk van deputaten geestelijke verzorging binnen de Nederlandse krijgsmacht.
2 maart	Prof. dr. A. Houtman	Lezing voor het dispuut 'Zending, Evangelisatie en Hulpverlening' over 'De moderne Israëlitische samenleving'.
7 maart	Rabbin J.J.P. Boosman	Gastcollege in het kader van het vak Judaïca n.a.v. door de studenten aan hem gestelde vragen over de weg tot het krijgen van vergeving binnen het Jodendom en de rol van de offers hierin, en over Messiasverwachting.
10 maart	Prof. dr. H. Boersma en dr. W.H. Rose	Studiebijeenkomst in het kader van AKZ+ over 'Beter Bijbellezen met de kerkvaders'.
13-24 maart	Docenten en studenten	Studiereis naar Israël met lezingen, excursies, ontmoetingen etc.
30-31 maart	Dr. K. van Bekkum, dr. J.M. Burger, prof. dr. D. Cobb, prof. dr. J. Dekker, prof. dr. P.H.R. van Houwelingen, prof. dr. A. Huijgen, prof. dr. G. Kwakkel, dr. M.C. Mulder en dr. D. Timmerman	Conferentie uitgaande van onderzoeksgroep BEST over 'Het verbond'.
30 maart	Prof. dr. J.J. Boersema	Lezing voor studentenvereniging PFSAR over 'Geloof en milieu'.
3 april	Leden werkgezelschap	Nieuwtestamentisch werkgezelschap.
4 april	Drs. V. Oeters	Lezing voor het genootschap 'Ex Oriente Lux' over 'De Nieuwerijks necropool in Sakkara: een overzicht van 40 jaar Nederlandse opgravingen'.

8 april	Ir. W.J.A. Hanekamp en prof. dr. H.J. Selderhuis	Ambassadeursdag. Ontvangst van onze ambassadeurs voor informatie, inspiratie en ontmoeting.
21 april	Prof. dr. A. Huijgen en prof. dr. H.J. Selderhuis	Inauguratie van prof. dr. A. Huijgen als hoogleraar systematische theologie, met een rede over 'Drievoudig bewogen. De innerlijke samenhang van Triniteit en Oude Testament'.
29 april	Leden dispuut ZEH en andere PFSAR-leden	Een groep TUA-studenten bezoekt met ouderen van Berkenhove - Atlant Apenheul in het kader van Stichting Present.
11 mei	Prof. dr. W. van 't Spijker	Opening expositie '125 jaar voortbestaan Christelijke Gereformeerde Kerken'. De expositie was tot 23 mei aan de TUA te zien, waarna deze verhuisde naar Urk om tijdens de landelijke kerkendag tentoongesteld te worden.
12 mei	Drs. R.G. den Hertog, dr. M.C. Mulder, dr. G. Noort en dr. G.J. Roest,	Symposium 'Een ander evangelie? Contextualisatie in een verschuivende westerse cultuur', georganiseerd samen met Deputaten evangelisatie CGK.
31 mei	Prof. dr. H.J. Selderhuis en drs. A. van der Zwan	Buluitreiking aan bachelorstudenten en een masterstudent, tevens beroepbaarstelling.
1 juni	Leden werkgezelschap	Oudtestamentisch werkgezelschap.
6 juni	Dr. S. Luitwieler, dr. B. Cusveller, prof. dr. H.P.J.M. Kunneman, R.J. van Putten MA, prof. dr. N. Wolterstorff en prof. dr. R. van Woudenberg	Studiemiddag in het kader van AKZ+ over 'Shalom voor Nederland - Wolterstorffs betekenis voor christelijke filosofie', georganiseerd in samenwerking met de Stichting voor Christelijke Filosofie en het Abraham Kuyper Center (VU).
7 juni	Dr. W.P. Beekers, prof. dr. ir. H. Jochemsen, H. Krooneman MA, prof. dr. R. Kuiper, drs. J.A. Schippers, G.J. Spijker MA, drs. J.S. Voordewind en prof. dr. N. Wolterstorff	Studiemiddag in het kader van AKZ+ over 'Rechtvaardigheid en vrede - Wolterstorffs betekenis voor christelijke politiek', georganiseerd in samenwerking met de Stichting voor Christelijke Filosofie en Wetenschappelijk Instituut ChristenUnie, Wetenschappelijk Instituut SGP en Wetenschappelijk Instituut CDA.
8 juni	Dr. N.A. Broer, prof. dr. J. Hoogland, prof. dr. R. Kuiper, prof. dr. A. de Muynck, mr. H.M. Oevermans, prof. dr. R.D.N. van Riessen, dr. T. Spoelstra, dr. ir. J. van der Stoep en dr. H.J. van Wijnen en prof. dr. N. Wolterstorff	Studiemiddag in het kader van AKZ+ over 'Shalom in het onderwijs - Wolterstorffs betekenis voor christelijk onderwijs', georganiseerd in samenwerking met de Stichting voor Christelijke Filosofie, Verus (Vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs), Driestar Educatief, CHE, Viaa en TUK.
8 juni	Studenten	Afscheidsbijeenkomst met E-jaarsstudenten. Tevens afsluiting van de colleges 2016/2017.
9 juni	Prof. dr. G. van den Brink, dr. J.M. Burger, mw. A. de Heer-de Jong, dr. J.H.F. Schaeffer, W.C. de Vries MA en prof. dr. N. Wolterstorff	Studiemiddag in het kader van AKZ+ over 'Vrede zij u - Wolterstorffs betekenis voor christelijk geloof', georganiseerd in samenwerking met de Stichting voor Christelijke Filosofie, Steunpunt liturgie GKV, TUK en TUA.
13-15 juni	Prof. dr. M.J. Kater en ds. J.G. Schenau	Retraite admissiale masterstudenten waarbij voornamelijk preken zijn besproken.
27 juni	Drs. S. Ryu	Promotie op dissertatie <i>Dulcissimae Carmina Ecclesiae. Die Theologie und die Exegese des Psalmenkommentars Melanchthons</i> (promotor: prof. dr. H.J. Selderhuis).
24-29 augustus	J. Bonhof MA, prof. dr. M.J. Kater, mw. Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter,	Introductieweek voor nieuwe studenten.

	leden onderwijsondersteunend personeel en studenten	
4 september	Drs. C. van Atten, dr. M.C. Mulder en prof. dr. H.J. Selderhuis	Opening academisch jaar 2017-2018. Rede door dr. M.C. Mulder over 'Blij zijn met elkaar? Bijbels perspectief op de verhouding van Joden en heidenen in Romeinen 15: 7-13'. Prof. dr. H.J. Selderhuis blikt terug op het voorbije jaar en drs. C. van Atten mediteerde n.a.v. 1 Korinthiërs 2: 6-16.
4 september	Prof. dr. H.J. Selderhuis en drs. C. van Atten	Buluitreiking aan bachelorstudenten en een masterstudent, tevens beroepbaarstelling.
6-7 september	Prof. dr. M.J. Kater en dr. P.J. Visser	IZB-/TUA-cursus 'Prediking als vrijspraak' (cursus voor contextuele prediking voor predikanten uit de PKN en de CGK).
22 september	Prof. dr. G. van den Brink, prof. dr. C. Dekker, prof. dr. F.A. van der Duyn Schouten, prof. dr. A. Huijgen, prof. dr. ir. H. Jochemsen, dr. A. Leene, prof. dr. M.J. Paul, prof. dr. H.G.L. Peels, dr. R.T. te Velde en prof. dr. W. van Vlastuin	Congres in het kader van AKZ+ over 'Evolutie. Stel dat het waar is...', georganiseerd in samenwerking met Permanente Educatie (TUK), De Nieuwe Koers en het Herman Bavinck Center (VU).
22 september	E.J. van Zeumeren	De TUA presenteert zich d.m.v. een stand tijdens het congres 'Evolutie. Stel dat het waar is...' in Nijkerk.
26 september	Dr. R. van Walsem	Lezing voor het genootschap 'Ex Oriente Lux' over 'Jacht in het oude Egypte'.
29 september	Prof. dr. E.A. de Boer, dr. E. Brink, prof. dr. A.L.Th. de Bruijne, dr. J.M. Burger, dr. A. van der Dussen, drs. C.J. Haak, prof. dr. P.H.R. van Houwelingen, prof. dr. A. Huijgen, prof. dr. B. Kamphuis, dr. M.G.P. Klinker-de Klerck, dr. A.S. van der Lugt, prof. dr. C.J. de Ruijter en dr. J.H.F. Schaeffer	Studiedag over gereformeerde hermeneutiek vandaag, gehouden in het kader van AKZ+, over 'God, mens en wereld verstaan in het licht van de Bijbel'
September, oktober en november	R. Alkema MA, dr. K. van Bekkum, drs. C.P. de Boer en prof. dr. A.L.Th. de Bruijne	Vier colleges in het kader van AKZ+ over 'Jij en de Bijbel', bestemd voor eindexamenleerlingen havo en vwo van het Greijdanus College te Zwolle en Scholengemeenschap Pieter Zandt te Kampen.
6 oktober	Dr. M. Klaassen, drs. E.F. van Klinken en drs. L. Snoek	Symposium 'Kind en geloof. Van hart tot hart... Het brengen van Gods Woord bij het kinderhart door luisteren, spreken, zingen en bidden', georganiseerd samen met Driestar hogeschool, Evangeliestek en de Bond van hervormde zondagsscholen.
6 oktober	A.E.L. Bosker-Staller en W.G. Jonkers	De TUA presenteert zich middels een stand tijdens het symposium 'Kind en geloof' te Gouda.
12 oktober	Dr. B.J. Spruyt	Gastcollege moderne theologiegeschiedenis.
9 oktober	Drs. A.Th. van Olst	Gastcollege over het Nederlands theologisch landschap, met name de theologie van prof. dr. A. van de Beek.
26 oktober	G.H. van Veen	De TUA presenteert zich middels een stand tijdens een studie- en beroepenmarkt op Scholengemeenschap Gomarum te Gorinchem.
28 oktober	J. Verschoof	De TUA presenteert zich middels een stand tijdens het LCJ jeugdappel 16+ te Aalsmeerderbrug.

4 november	Prof. dr. G. van den Brink, prof. dr. M.J. Paul en dhr. P. Bareman	Studiedag in het kader van AKZ+ over 'Oorsprong - Studiedag over Schepping en Evolutie met Gijsbert van den Brink en Mart-Jan Paul'.
10 november	Dr. J.M. Burger, drs. E. de Jong, mw. dr. M. Klaver, prof. dr. C. van der Kooi, mw. drs. M.A.Th. van der Kooi-Dijkstra, prof. dr. S. Paas, dr. G.C. Vreugdenhil, dr. P. de Vries en drs. R. Westerbeek	Conferentie uitgaande van onderzoeksgroep BEST, samen met AKZ+ en theologen van de VU, over 'Mijn God geneest. Wonderen van genezing en christelijk geloof'.
11 november	H.H. de Mots	De TUA presenteert zich middels een stand op de HJW-jongerendag 16+ te Hoevelaken.
22 november	Drs. P.D. Spies	Promotie op dissertatie <i>De classis van Tiel 1579-1816. De gereformeerde kerk in de Nederbetuwe in het spanningsveld van politieke machten en maatschappelijke veranderingen</i> (promotor: prof. dr. H.J. Selderhuis).
23 november	Dr. F. van den Berg	Lezing voor studentenvereniging PFSAR over 'Denken over dieren. Naar een ethiek voor mensen en andere dieren', in het kader van het jaarthema 'De mens van de 21 ^e eeuw'.
24 november	Prof. dr. J. Dekker, ir. W.J.A. Hanekamp, drs. A. Heystek, prof. dr. A. Huijgen, dr. J. van de Kamp, prof. dr. M.J. Kater, dr. M.C. Mulder, prof. dr. H.G.L. Peels en prof. dr. H.J. Selderhuis	TUA-themadag met lezingen en workshops rondom het onderwerp 'Het verbond'.
24 november	Dr. J.M. Burger, dr. J.R. Douma, dr. W. van de Kamp, prof. dr. B. Kamphuis, dr. G.J.N. de Korte, dr. A. Markus, M. Vlaardingerbroek en prof. dr. W. van Vlastuin	Studiedag in het kader van AKZ+ over 'Leven in Christus - Zicht op de hele Christus voor het hele leven'.
25 november	J.A.G. Bosman MA, mw. A. de Heer-de Jong, drs. A.M. de Hullu, drs. I.M. Plantinga-Kalter, mw. J. Rijlaarsdam, dr. J.H.F. Schaeffer, drs. G. Tamminga-van Dijk, K.S. Tamminga MA en dhr. Chr. Heidema	Werkdag in het kader van AKZ+ over 'Spot on! Licht op liturgie', georganiseerd samen met Praktijkcentrum, Steunpunt liturgie GKv en Permanente Educatie TUK.
27 november	Mw. W. van Rijn	Gastcollege in het kader van het vak Persoonlijke en praktische vorming over 'Bijbelvertaalwerk in Tsjaad'.
28 november	Prof. dr. R.J. van der Spek	Lezing voor het genootschap 'Ex Oriente Lux' over 'Judea onder Perzen, Macedoniërs en Romeinen'.
29 november	Prof. dr. H.J. Selderhuis	Buluitreiking aan bachelor- en masterstudenten.
November en december	Prof. dr. M.J. Kater, prof. dr. B.J.G. Reitsma en prof. dr. W. van Vlastuin	Drie colleges in het kader van AKZ+ over 'Apologetiek', bestemd voor eindexamenleerlingen vwo van Scholengemeenschap Jacobus Fruytier te Apeldoorn.
8 december	Prof. dr. H. van den Belt, dr. J.M. Burger, prof. dr. J. Hoek, prof. dr. M.J. Kater, drs. J. Schouls, drs. P.J. Vergunst, prof. dr. W. Verboom en ds. W. Visscher	Studiedag in het kader van AKZ+ over 'Bevinding - Wat geloven met je doet', georganiseerd samen met het <i>Reformatorisch Dagblad</i> .

12 december	Drs. B. Kalkman en F.N. de With BA	Gastcollege in het kader van het vak Catechetiek over 'Het ontwikkelen van een catechisatiemethode'.
13 december	Prof. dr. H.G.L. Peels	Bezoek van met name A-jaarsstudenten aan de expositie 'Nineveh. Hoofdstad van een wereldrijk' in het Rijksmuseum van Oudheden.
13 december	Prof. dr. F.A. van Lieburg, dr. J. Roelevink en prof. dr. H.J. Selderhuis	Presentatie van het tweede deel in de wetenschappelijke serie <i>Acta et Documenta Synodi Nationalis Dordrechtanae (1618–1619)</i> en overhandiging eerste exemplaar aan burgemeester A.W. Kolff van Dordrecht.
13 december	Drs. R. Voorberg	Lezing over 'Kerkplanting' voor studentenvereniging PFSAR, ter gelegenheid van de 113 ^e dies, in het kader van het jaarthema 'De mens van de 21 ^e eeuw'.
20-21 december	Drs. C.T. Boerke, W.P. de Hek BA, prof. dr. A. Huijgen, prof. dr. M.J. Kater, dr. M.C. Mulder, prof. dr. A. de Muynck, prof. dr. H.G.L. Peels, J.P. van Rossum BA, drs. N.C. Smits en dr. D.J. Steensma	Integratiecolleges over het thema 'Vergeving'.

Bijlage 8

Nevenactiviteiten en vertegenwoordigingen van de hoogleraren en docenten

Wie

Wat

Hoogleraren

Prof. dr. G.C. den Hertog	Lid stuurgroep Cred-Art (Christelijke geloofsartikelen) binnen Noster Lid Wetenschappelijke Adviesraad Instituut voor Cultuurethiek Voorzitter van de 'Vorstand' van de Hans Joachim Iwand-Stiftung te Beienrode (Did.) Vertegenwoordiger van de TUA in (en tweede voorzitter van) de Comenius-commissie van de Nederlandse theologische Faculteiten Lid van het organiserend comité van de Deutschsprachige Niederländische Barth-Tagung Lid redactie <i>Theologia Reformata</i> Lid redactie <i>Zeitschrift für Dialektische Theologie</i> Lid Advisory Board van <i>Journal of Reformed Theology</i> (JRT) Lid van de Editorial Advisory Board van <i>Acta Theologica</i> (Bloemfontein, Zuid-Afrika) Lid International Reformed Theological Institute (IRTI) Lid Werkgroep Theologische Ethiek van de Onderzoeksschool Ethiek Curator voor de Stichting Leerstoel verhouding jodendom-christendom Protestantse Theologische Universiteit Lid Internationaler Ökumenischer Arbeitskreis evangelischer und katholischer Theologen (ÖAK)
Prof. dr. A. Huijgen	Secretaris van het Presidium of the International Congress on Calvin Research Lid Calvin Studies Society Lid Society for the Study of Theology Lid American Academy of Religion Lid Evangelical Theological Society Lid Deputaten Buitenlandse kerken Lid raad van toezicht Eleos (bezoldigd) Lid raad van toezicht Gereformeerde Scholengroep GSG
Prof. dr. M.J. Kater	Lid van de <i>Societas Homiletica</i> (internationaal) Lid <i>Homiletisch Werkgezelschap</i> (Nederland) Lid raad van toezicht Driestarcollege te Gouda (bezoldigd) Bijzonder onderzoeker aan theologische faculteit van de North West University (NWU, Potchefstroom) Studieleider/docent module 1 en 2 cursus Weten & Belijden (Scholengemeenschap Jacobus Fruytier Apeldoorn) (bezoldigd)

Prof. dr. H.G.L. Peels	Lid Adviesraad Forum-C Lid Adviesraad IFES-Nederland Lid Adviesraad St. De Nationale Synode Lid redactie <i>Theologia Reformatica</i> Lid Advisory Board <i>In die Skriflig</i> (Zuid-Afrika) Advisor (incidenteel) van <i>Old Testament Essays</i> (Zuid-Afrika) Advisor (incidenteel) <i>Acta Theologica</i> (Zuid-Afrika) Member Board of Directors Greenwich School of Theology Research fellow Department Old Testament, University of the Free State, Bloemfontein, Zuid-Afrika Senioronderzoeker Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER) Lid studiekring OT Apeldoorn-Kampen (SOTAK) Lid Oudtestamentisch Werkgezelschap Nederland en België (OTW) Lid Society of Biblical Literature (SBL) Lid European Association of Biblical Studies (EABS) Lid Facharbeitsgesellschaft Altes Testament (FAGAT) Lid Tyndale Fellowship, Cambridge Voorzitter Vooraziatisch-Egyptisch genootschap 'Ex Oriente Lux', afd. Apeldoorn Lid World Reformed Fellowship Lid International Association for the Promotion of Christian Higher Education (IAPCHE) Lid Begeleidingscommissie Revisie NBV Lid Adviesraad Instituut voor Cultuurethiek
Prof. dr. H.J. Selderhuis	Directeur Refo500 (bezoldigd) Wetenschappelijk curator Johannes a Lasco Bibliothek Emden (bezoldigd) Bestuurslid Gesellschaft für die Geschichte des reformierten Protestantismus Ledenraad verzekeringsmaatschappij Donatus Senioronderzoeker Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER) Referent FWO-Brussel Eindredacteur <i>Journal of Early Modern Christianity</i> (De Gruyter) Redactielid <i>Reformation and Renaissance Review</i> Co-editor <i>Princeton Theological Studies</i> Editor <i>Studies in Early Modern Religious Reforms</i> (Springer) Hoofdredactie boekenreeks <i>Reformed Historical Theology</i> (Vandenhoeck & Ruprecht) Hoofdredactie boekenreeks <i>Refo500 Academic Studies</i> (Vandenhoeck & Ruprecht) Hoofdredactie boekenreeks <i>Law and Religion</i> (Schöningh) Redactie <i>Melanchthon-Schriften</i> der Stadt Bretten Hoofdredactie boekenreeks <i>Geschiedenis en Theologie</i> (Utrecht: Kok) Redactielid wetenschappelijke boekenreeks <i>Kunst und Konfession</i> (Regensburg: Schnell+Steiner) Praesidium International Congress on Calvin Research (President) Lid Wissenschaftlicher Beirat Institut für Europäische Geschichte Mainz Lid Wissenschaftlicher Beirat Melanchthon Akademie Bretten Kuratoriumsmitglied Martin Luther Stiftung Erfurt President Reformation Research Consortium (RefoRC) Member Advisory Board Davenant Trust Chair 'Graces', academisch netwerk Korea Bestuurslid Gesellschaft für die Geschichte des reformierten Protestantismus. Lid Wissenschaftlicher Beirat Ausstellung Ruhrmuseum Gelsenkirchen, Reformation und die Vielfalt der Religionen
Prof. dr. J. Dekker	Predikant NGK Enschede (bezoldigd) Lid Oudtestamentisch Werkgezelschap Nederland en Vlaanderen (OTW) Lid European Association of Biblical Studies (EABS) Lid Society of Biblical Literature (SBL) Lid Vereniging tot Bevordering van de kennis van het Hebreeuws Lid vereniging 'Ex Oriente Lux' Gastdocent aan de Faculté de Théologie Evangélique 'Shalom' te N'Djamena

	(Tsjaad) Tutor bij Greenwich School of Theology (voor Franstalige studenten) Voorzitter Raad van Identiteit Geref. Scholengemeenschap Greijdanus te Zwolle (tot eind juni) Lid van Raad van Toezicht Geref. Scholengemeenschap Greijdanus te Zwolle (vanaf juni) Voorzitter Lokale werkgroep A Rocha Enschede (Christians in Conservation)
Prof. dr. A. de Muynck	Lector Christelijk leraarschap Driestar educatief te Gouda (bezoldigd) Regional editor <i>International Journal of Education and Christianity</i> Lid Nederlands Godsdienst Pedagogisch Genootschap (Chair Dr. G. Betram-Troost) Lid Nederlandse Vereniging voor Pedagogogen en onderwijskundigen (NVO): REG NR 3071 Lid International Association for the Promotion of Christian Higher education Lid Landelijke Vereniging voor Supervisie en Coaching (LVSC): REG NR 98119 Lid Vereniging Lectoren www.lectoren.nl Lid Vereniging Lerarenopleiders Nederland VELON: REG NR 2385 Lid International Seminar of Religious Education and Values (August 2017)

Docenten en wetenschappelijk medewerkers

Mw. drs. P.D. Baarda	Voorzitter vrouwenvereniging CGK Zeist Lid redactie <i>Ambtelijk Contact</i> Psycholoog Driestar educatief (bezoldigd)
Mw. drs. C.Th. Boerke	Secretaris deputaten kerkelijke archieven van de CGK (tot 30 mei) Voorzitter Commissie Vormingswerk CGK Secretaris SKAM: Stichting Kerkelijke Afgevaardigden Museum Catharijneconvent
Dr. M.C. Mulder	Docent Kerk en Israël, Nieuwe Testament aan CHE (bezoldigd). Directeur Centrum voor Israël studies (bezoldigd). Extraordinary Professor NT aan de North-West University van Potchefstroom, in samenwerking met Greenwich School of Theology Lid Protestantse Raad voor kerk en Israël Lid Overlegorgaan Joden en Christenen Bestuurslid van de Stichting Evangelische Toerusting Afrika (EvTA) Voorzitter Stichting Steun Gereformeerde Kerken in Frankrijk (SSGKF)
Dr. J.W. van Pelt	Predikant CGK Oud-Beijerland (bezoldigd)
Drs. J. van 't Spijker	Adviseur cluster Bezinning en Toerusting van deputaten evangelisatie van de CGK Adviseur deputaten buitenlandse zending CGK Vertegenwoordiger van de TUA in stichting <i>Promise</i> (Foundation for the Promoting of Reformed Missiology and Ecumenics), met als functie treasurer Secretaris bestuur Stichting Trans World Radio Nederland & België Voorzitter vestigings-medezeggenschapsraad Greijdanus-college Meppel (tot juni 2017)
Drs. H. de Waard	Lid European Association of Biblical Studies

NGP-kerndocenten

Dr. A. van der Dussen	Predikant NGK Eindhoven (bezoldigd) (vanaf 5 juni 2017 als emeritus)
Dr. C.T. de Groot	Lid Homiletisch Werkgezelschap (Nederland)
Dr. D. Timmerman	Predikant Nederlands Gereformeerde kerk Eindhoven (bezoldigd) Voorzitter Commissie archief en documentatie, Nederlands Gereformeerde Kerken

Bijlage 9

Lijst van gebruikte afkortingen

AKZ+	Kennisplein voor geloof, kerk en theologie dat uitgaat van de Theologische Universiteiten van Apeldoorn en Kampen en Hogeschool VIAA in Zwolle.
BEST	Biblical Exegesis and Theology (onderzoeksgroep)
bhv	Bedrijfshulpverlening
BKO	Basiskwalificatie Onderwijs
BSA	Bindend Studieadvies
CGJO	Christelijke Gereformeerde Jeugdwerk Organisatie
CGK	Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland
Codo	College van docenten
CIS	Centrum voor Israëlstudies
Coho	College van hoogleraren en universitair hoofddocenten
Cura	Curatorium
CvB	College van Bestuur
CWB	Commissie Wetenschapsbeleid
D.V.	Deo volente
EC	European Credit (studiepunt)
ELO	Elektronische Leeromgeving
EMRT	Early Modern Reformed Theology (onderzoeksgroep)
ExC	Examencommissie
Fs	Festschrift
GB	Gereformeerde Bond
GG	Gereformeerde Gemeenten
GKv	Gereformeerde Kerken vrijgemaakt
GS	Generale Synode
GTU	Gereformeerde Theologische Universiteit
HGJB	Hervormd-Gereformeerde Jeugdbond
HJW	Hervormd Jeugdwerk
KNAW	Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOSOT	International Organization for the Study of the Old Testament
IZB	Vereniging voor zending in Nederland
LCJ	Landelijk Contact Jeugdwerk
LOWI	Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit
MA II	De tweede fase van de master
MOP	Meerjaren Onderhoudsplan
MoU	Memorandum of Understanding (samenwerkingsovereenkomst)
NGK	Nederlands Gereformeerde Kerken
NGP	Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding
NLU	Netwerk Levensbeschouwelijke Universiteiten
NSE	Nationale Studenten Enquête
NT	Nieuwe Testament
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
OC	Opleidingscommissie
OCW	(ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OER	Onderwijs- en Examenregeling
OT	Oude Testament
PEP	Permanente Educatie Predikanten
PFSAR	Per Fidem Studiumque Ad Rostra (studentenvereniging TUA)
PhD	Doctor of Philosophy
PKN	Protestantse Kerk in Nederland

PSA	Psychosociale arbeidsomstandigheden
PThU	Protestantse Theologische Universiteit
RvT	Raad van Toezicht
RTSE	Reformed Traditions in Secular Europe (onderzoeksgroep)
SBL	Society of Biblical Literature
SG	Scholengemeenschap
SKO	Seniorkwalificatie Onderwijs
SOTAK	Studiekring Oude Testament Apeldoorn-Kampen
TUA	Theologische Universiteit Apeldoorn
TUK	Theologische Universiteit Kampen
UHD	Universitair hoofddocent
UR	Universiteitsraad
UvH	Universiteit voor Humanistiek
VSNU	Vereniging van Samenwerkende Nederlandse universiteiten
VU	Vrije Universiteit
WHW	Wet Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek
WNT	Wet Normering Topinkomens
ZA	Zuid-Afrika
ZEH	Zending, Evangelisatie & Hulpverlening (dispuut studentenvereniging PFSAR)